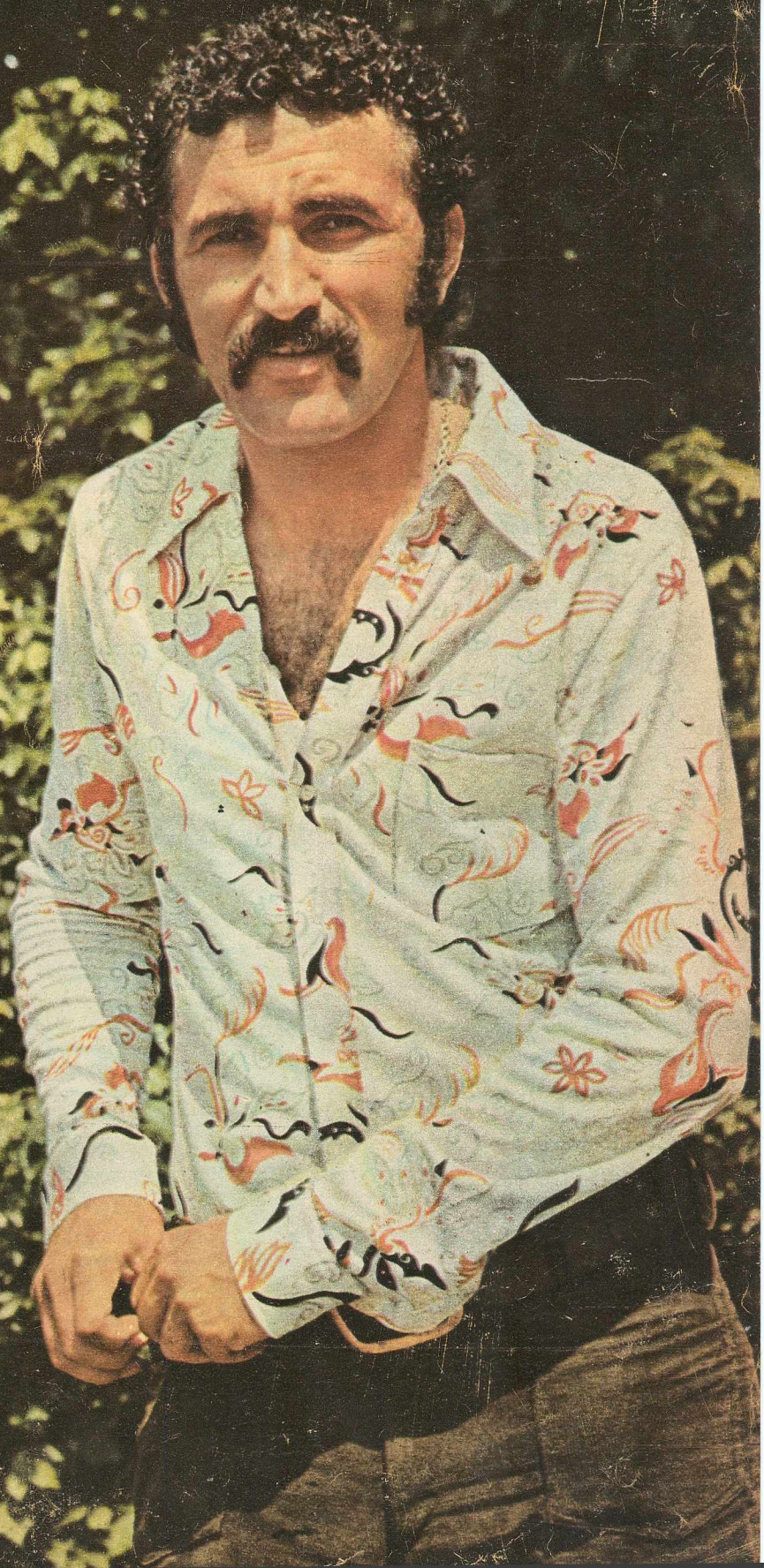

26
71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 838
26 Iunie 1971

CU SENTIMENTE DE ȘI PR

Publicăm, în aceste pagini, imagini din timpul ultimelor două etape ale vizitei delegației de partid și guvernamentale române, condusă de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, în țările socialiste ale continentului asiatic. Ele ilustrează, elocvent, primirea călduroasă făcută solilor poporului nostru de către populația R.D. Vietnam și a R.P. Mongole, sentimentele de stimă și prietenie manifestate de acestea față de oaspeții români. Întîlnirile și convorbirile avute de delegația de partid și guvernamentală română, condusă de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, cu președintele TON DUC THANG, cu delegația de partid și guvernamentală a R.D. Vietnam, condusă de tovarășul LE DUAN, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, desfășurate într-o atmosferă cordială, de stimă și înțelegere tovarășească, au dat expresie hotărîrii comune de a lărgi și a aprofunda în continuare relațiile dintre cele două partide, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar, de a întări și dezvoltă relațiile de prietenie și colaborare pe multiple planuri între Republica Socialistă România și Republica Democrată Vietnam.

Membrii delegației de partid și guvernamentale române, condusă de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, au fost înconjurați cu sentimente prietenești, cu căldă ospitalitate și de către conducătorii de partid și de stat ai Republicii Populare Mongole, de poporul mongol. Vizita delegației române, întîlnirile și convorbirile avute cu delegația de partid și guvernamentală a R.P. Mongole, condusă de tovarășul JUMJAAGHIIN TEDENBAL, prim-secretar al C.C. al Partidului Popular Revoluționar Mongol, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Mongole, au evidențiat noi posibilități de dezvoltare a colaborării multilaterale dintre partidele și țările noastre. Ca și vizitele în celelalte țări socialiste din Asia, vizita în R.P. Mongolă constituie o contribuție la cauza generală a socialismului și păcii.

▲ În timpul convorbirilor oficiale dintre delegațiile de partid și guvernamentale ale Republicii Socialiste România și Republicii Democratice Vietnam.

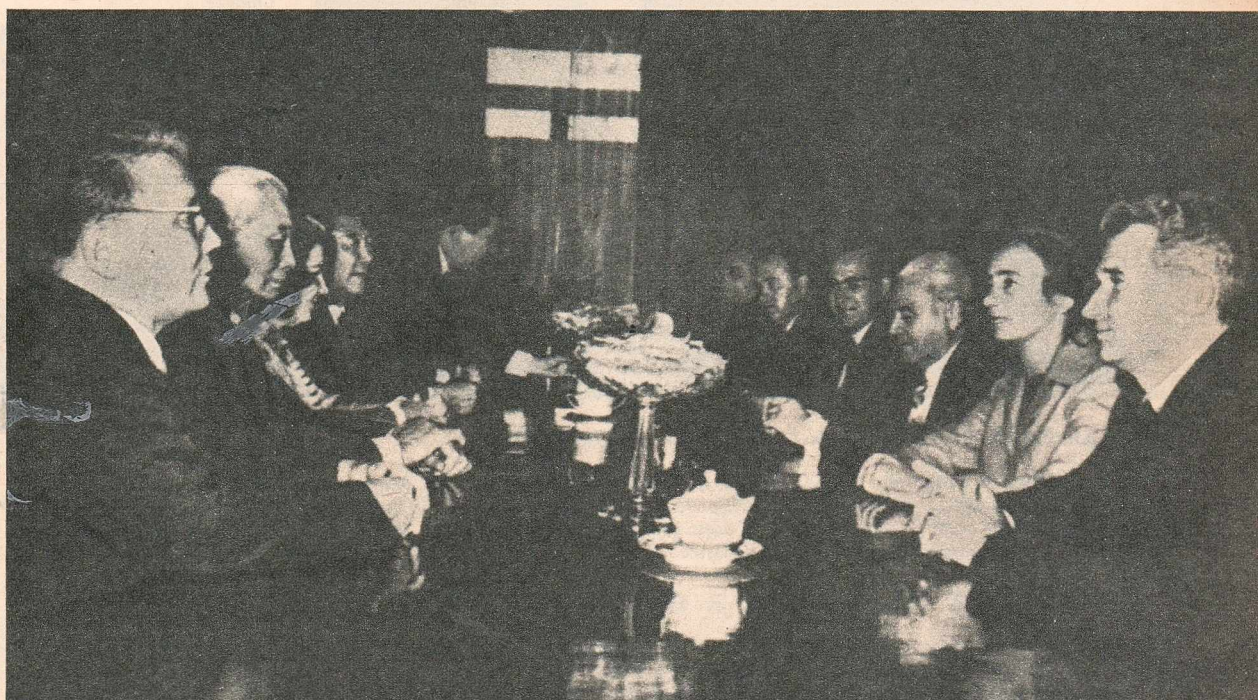
▲ Din primul și pînă în ultimul moment al vizitei pe pămîntul vietnamez, delegația română s-a bucurat de o primire deosebit de călduroasă din partea populației R.D. Vietnam.

STIMA RECIPROCA TENIE

▲ O caldă strângere de mână pe aeroportul din Ulan Bator.

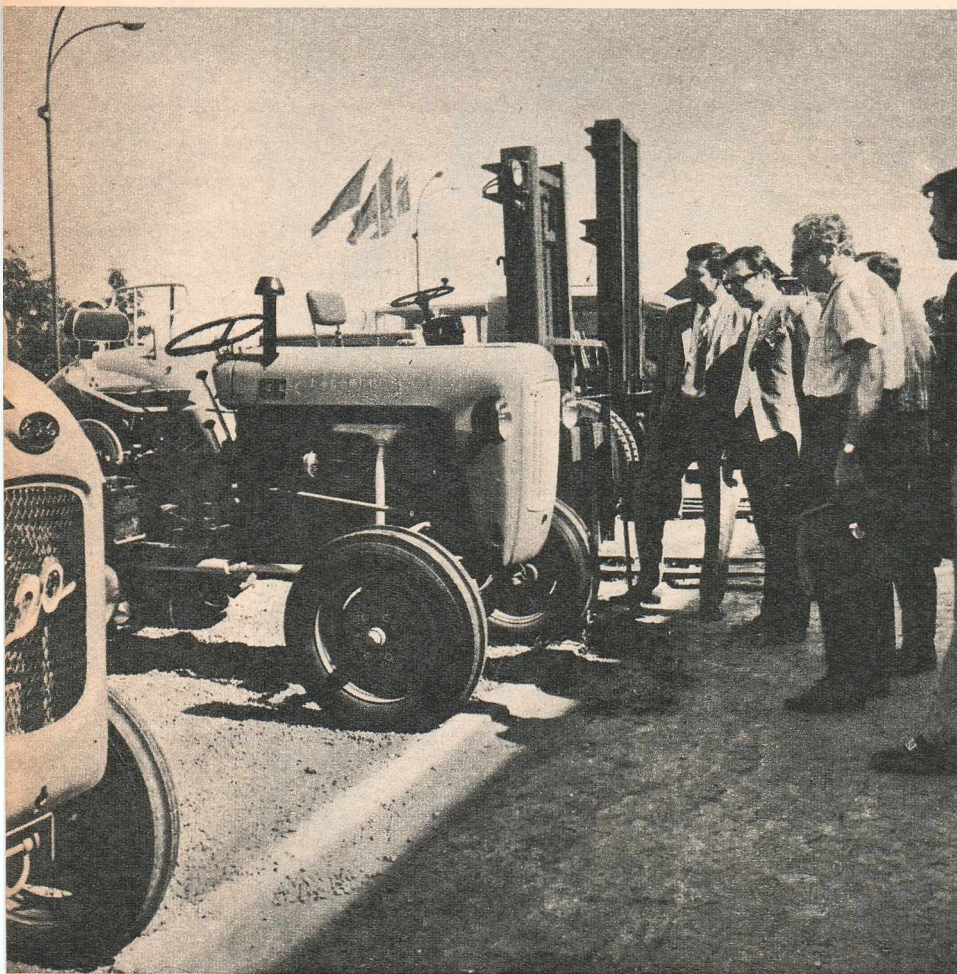

▲ Aspect de la întâlnirea protocolară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a soției sale, tovarășa Elena Ceaușescu, a tovarășului Ion Gheorghe Maurer și a celorlalți membri ai delegației române cu tovarășul Jumjaaghiin Tedenbal, soția sa, Anastasia Filatova Tedenbal, cu tovarășul Jamsaranghiin Sambu și cu alți conducători de partid și de stat mongoli.

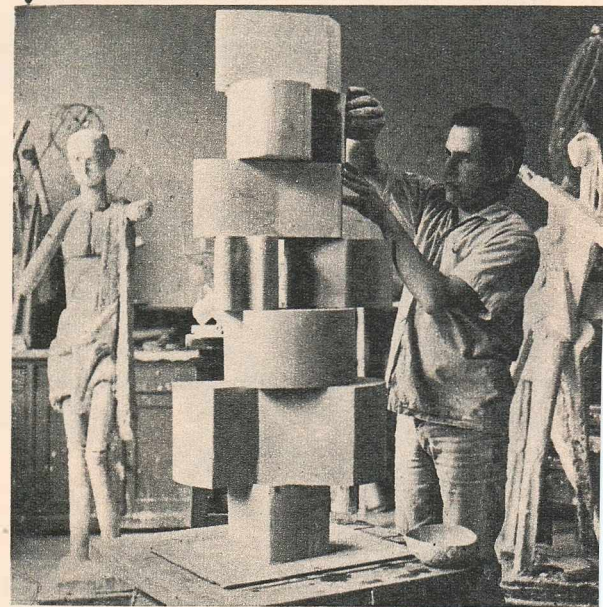
▲ Cu urale și ovații a fost întâmpinată apariția oaspeților români în portul Haifong.

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

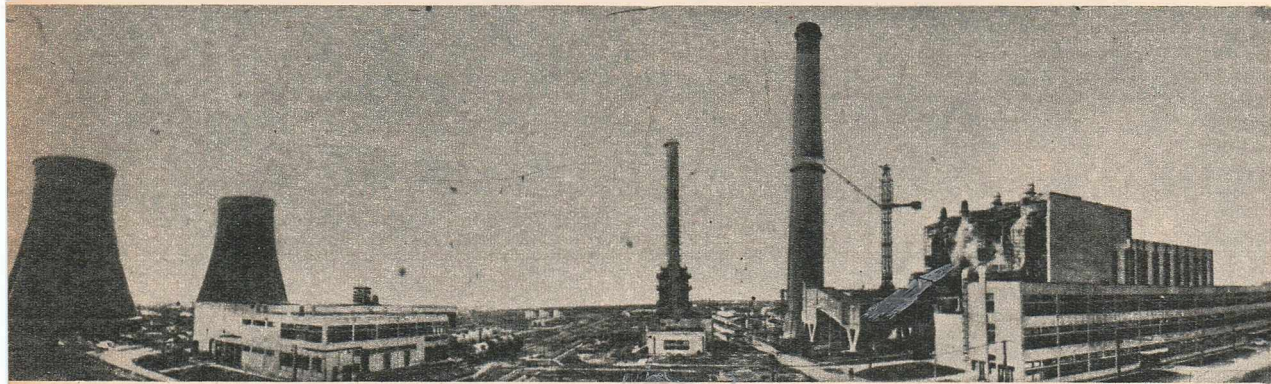
De câteva zile Bucureștiul găzduiește o amplă expoziție a realizărilor în construcția socialistă a Republicii Populare Chineze. Este cea mai mare manifestare de acest gen organizată anul acesta peste hotare de R.P. Chineză. Pe o suprafață vastă, de 3 500 mp, miile de vizitatori urmăresc sugestive panouri, grafice și fotografii, care demonstrează dinamica dezvoltării economiei chinezești, machete și imagini cu aspecte din transformările structurale petrecute în agricultura țării. După cum este și firesc, industria, cu cele mai variate ramuri ale ei, este bogat reprezentată. Se fac remarcate, printre altele, rezultatele industriei constructoare de mașini. Sînt în acest sector mașini electrice și electronice de mare rafinament tehnic, cum ar fi calculatorul numeric transistorizat, tip D.I. S-7, microscopul electronic DXA etc., aparate ce demonstrează înaltul stadiu atins de tehnica și știința din R.P. Chineză. Mașini de cele mai diferite tipuri, tractoare, machete înfățișînd uriașul pod de la Nankin peste fluviul Iantzi, remarcabilă victorie a constructorilor chinezi, sînt doar cîteva dintre punctele de mare atracție ale expoziției, elocventă dovadă a multilateralei dezvoltări a economiei și industriei Republicii Populare Chineze.

Sfîrșit de an universitar. Pentru cei ce în această vară își iau rămas bun de la «Alma Mater», un ultim efort, o încununare a cinci ani de studii laborioase: lucrarea și examenul de stat. Fotografia noastră surprinde munca de finisare la «opera prima» într-un atelier al Institutului de arte plastice «Nicolae Grigorescu».

la ordinea zilei: bătălia recoltei

Bătălia pentru stringerea recoltei e în plină desfășurare. Primele vești indică începutul recoltării orzului într-o serie de județe din sudul țării. Astfel, în județele Teleorman, Timiș, Olt, Dolj, timpul călduros a grăbit ritmul de coacere a orzului încît, la ora cînd scriem aceste rânduri, cîteva mii de hectare — cifra crește mereu din zi în zi — au și fost recoltate. Este o perioadă propice, avînd în vedere timpul favorabil din ultimele zile. De aceea, este necesar ca să se lucreze cu maximum de randament și eficiență. În aceste momente, se poate afirma, fără exagerare, că fiecare oră contează! Pentru succesul bătăliei recoltei, a cărei amploare va crește vertiginos în următoarele zile — în alte și alte județe care urmează să înceapă secerișul — este necesar în primul rînd o folosire cit mai intensă și judicioasă a mașinilor agricole. Agricultură noastră dispune la ora actuală de un parc de mașini

◀ O REALIZARE DEOSEBITĂ A ENERGETICII ROMÂNEȘTI

Centrala electrică de termoficare Palas-Constanța, cu o putere instalată de 100 MW, alimentează cu căldură și energie electrică orașul Constanța și industriile sale. Toate agregatele primare au fost construite la noi în țară, centrala constănțeană putînd astfel fi considerată drept prima construcție de acest gen în întregime românească. Se prevede o extindere cu un turboagregat de 160 MW, de asemenea fabricat în țara noastră.

conferința mondială a energiei

La 28 iunie își începe lucrările la București a 8-a Conferință Mondială a Energiei, cu tema: «Progresul în punerea în valoare a energiei, în particular prin utilizarea complexă».

Conferința Mondială a Energiei are scopul să promoveze o concepție științifică în valorificarea rațională a resurselor energetice, în introducerea energiei pe o scară mai largă în slujba societății, în găsirea formelor optime de energie utilizabile.

Alegerea României ca gazdă pentru această importantă manifestare constituie o recunoaștere internațională a realizărilor sale în domeniul energetic. Se știe că țara noastră a cunoscut ritmuri de creștere în domeniul energetic dintre cele mai mari din lume, obținînd totodată importante succese în domeniul valorificării complexe.

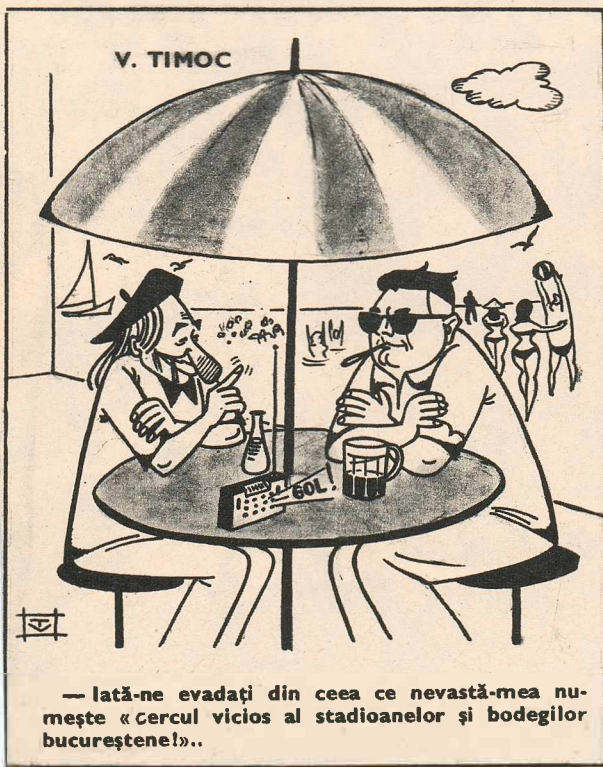
Astfel, în ultimele două decenii puterea instalată a sporit cu 6 600 MW, adică de circa 20 de ori, producția de energie electrică cu circa 33 miliarde kWh, adică de peste 17 ori, producția de căldură cu 40 200 Gigacalorii, adică de peste 23 ori, iar lungimea rețelelor electrice a crescut de peste 80 ori. Este interesant de subliniat, în acest context, că pe plan mondial se realizează în medie o dublare a producției de energie electrică la fiecare interval de 10 ani, țara noastră realizînd această dublare la 5-6 ani.

Prin activitatea creatoare depusă în domeniul planificării și analizei sistemului energetic, în construcția de centrale hidroelectrice și termoelectrice, linii electrice de înaltă tensiune și stații de transformare, în țara noastră s-a format o adevărată școală energetică românească, care se distinge nu numai prin proiectarea unor obiective energetice remarcabile, dar și printr-o concepție tehnico-științifică proprie.

Ședințele de lucru ale Conferinței Mondiale a Energiei se vor desfășura între 28 iunie și 2 iulie. Din partea țării noastre vor lua parte la lucrări 500 de delegați din toate instituțiile și întreprinderile interesate în probleme de energetică. Numărul participanților străini va fi de circa 2 500 persoane. Acest număr impresionant face din această conferință probabil cea mai vastă reuniune științifică internațională care a avut loc vreodată în România.

Prezentarea artistică:
V. OLAC

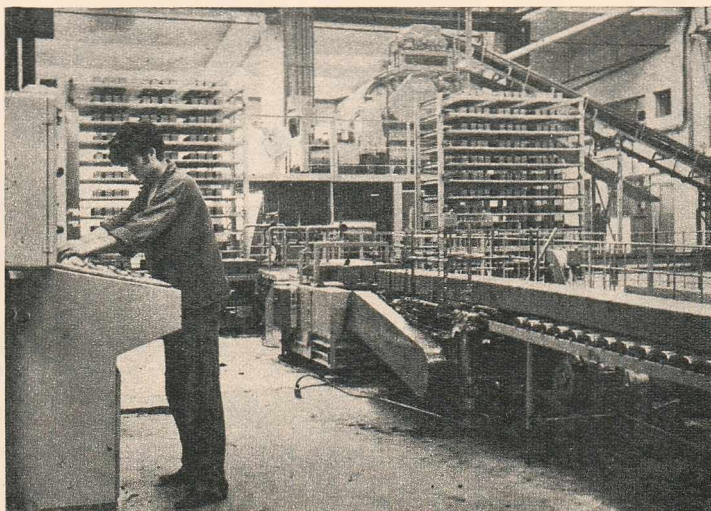

(107 000 tractoare, circa 39 000 combine C1 și C2, 2 000 combine autopropulsate etc.) care-i permite să realizeze cele mai complexe lucrări într-un termen rapid și de o calitate ireproșabilă. Pentru aceasta se cere însă o reparare cât mai judicioasă a acestor mașini și a mecanizatorilor, să se asigure piese de schimb, suficiente și de bună calitate, o bună organizare a muncii, îndrumare și control permanent. Încă în această lună va începe și recoltatul griului. În caz de ploaie — este posibil ca sfârșitul lui iunie să fie capricios din acest punct de vedere — este necesară luarea de măsuri rapide care să protejeze cerealele recoltate. Se recomandă folosirea de spații de depozitare uscate, folii de polietilenă, prelate etc. pentru acoperirea erului recoltat și rămas încă pe câmp sau în spații deschise.

Concomitent, munca de întreținere a altor culturi, precum și însămintările, trebuie să se urmeze cu strictețe. Numai astfel, unind efortul intens cu prevederea, vom putea face ca 1971 să fie un an agricol bun! (În fotografie, la stațiunea experimentală Caracal, jud. Olt, a început recoltarea orzului.)

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1. Sectorul 1. Căsuța postală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Platforma industrială Pantelimon se îmbogățește cu o nouă unitate de așchierare, Fabrica de blocuri ceramice, intrată recent în probe tehnologice. În faza finală, întreprinderea va produce anual 30 000 000 blocuri ceramice. Încă în august se preconizează a se produce o cantitate impresionantă de cărămidă de cele mai diferite tipuri. Un argument, să sperăm, în favoarea impulsării activității de pe șantierele de construcții de locuințe și industriale

Îneditul nu-l veți găsi nici în decorul de stină, nici în privirile ciobănașului ce amestecă laptele, ci în destinația produselor acestei «secții» a cooperativei de consum din comuna Balcani, județul Bacău. Stina furnizează brinzeturii proaspete și preparate, specifice bufetelor din susul văii Tazlăului. Inițiativă valoroasă, dacă ne gândim că regiunea devine o tot mai căutată zonă turistică.

Moment de mare tensiune pentru Figaro! S-a consumat recent cel de-al X-lea Concurs național de frizerie și coafură, sub patronajul UCECOM. Etapa finală a reunit pe artiștii de prestigiu ai coafurii și tunsului «plastic». Se cer digitație, fantezie, gust, rafinament. O buclă aranjată într-un anume fel poate însemna, ca în oricare artă, consacrare sau desființare! Au câștigat reprezentanții Bucureștiului și să convenim că juriul a fost de data aceasta de o sfințită imparțialitate.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

MARIETTA

Fenomen al naturii, Marietta Sadova, Marietta, cum îi spun toți cei ce o cunosc și o iubesc, sfidează și înfringe legile fatale ale biologiei: la o vîrstă și după o activitate artistică prodigioasă ce i-ar da dreptul la odihnă, această fanatică îndrăgostită a teatrului, cum de energii veșnic renăscute, e prezentă, într-o singură stagiune, pe trei scene diferite, din trei colțuri ale țării, unde regizează trei spectacole, drame sau comedii, cu trei colective felurite, în care descoperă talente, stîrșește vocații, desțelenește inițiative adormite sau propune proiecte grandioase, irealizabile la prima vedere, dar pe care această artistă inepuizabilă, înverșunată, nebiruită, cu neputință de domesticit, le duce la capăt cu o îndărătnicie dezarmantă.

Prin camere de hotel, în trenuri, între o repetiție de zi și una de noapte, vede schițele de decoruri ale unui scenograf debutant, citește o piesă, are viziunea unui spectacol nou, proaspăt și îndrăzneț, visează deschiderea unui studio de poezie — cine știe să spună versuri ca Marietta? — rectifică dictia aproximativă a unui actor talentat, dar neinstruit, — cine cunoaște meseria asta mai bine ca Marietta? — își redactează mental caietul de regie al viitorului ei spectacol în care crede, pe care îl «vede», fără de care nu-și concepe viața. Am trecut prin această lume înscriind în palmaresul meu moral biruința de a o fi cunoscut.

Ei bine, Marietta e singurul om de teatru care în treizeci de ani de colaborare nu mi-a vorbit niciodată de trecut. Pentru ea timpul n-are decît o singură dimensiune: a viitorului. O convorbire cu Marietta la începutul unei stagiuni sau la sfârșitul ei n-are decît un singur punct la ordinea de zi: ce va face, ce vom face. Femeia asta de o sănătate fizică mică, ființa asta veșnic suferindă, n-are alt subiect de discuție: ce să jucăm, cum să jucăm, unde să jucăm, cu cine să jucăm.

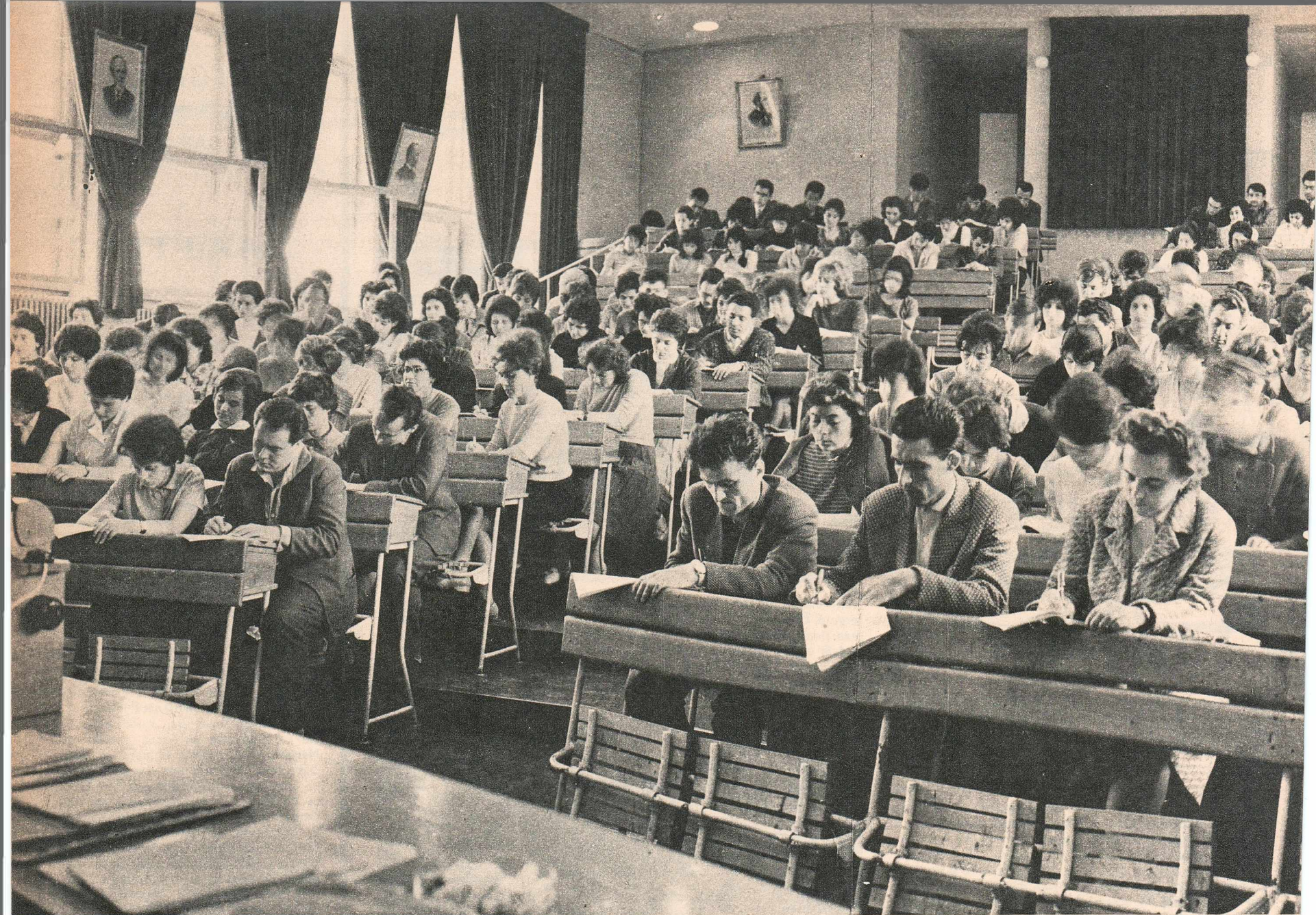
Restul, vorba marelui Will, e tăcere. Că a crescut zeci de regizori, ce rost mai are să sublinieze taptul, cînd toștii ei elevi și-au luat de mult zborul îngăduindu-și nu numai dreptul la notorietate, dar și la amnezie? Că au ieșit din minile ei sute de actori astăzi aplaudați pe toate scenele țării, de ce să-și mai aducă aminte, cînd toate țin de domeniul trecutului? La vîrsta tinereții inepuizabile, Marietta n-are memorie: numai proiecte.

De aceea, nu cunosc o voluptate intelectuală mai mare decît o întîlnire cu ea, desfășurată după ritual: «Ce-ai mai scris? Cînd îmi citești?» Și din clipa aceea, ochii ei, în care se scaldă toată incredibila adolescență, adorabilă, a lumii, capătă o strălucire fără pereche. Fiindcă nu vede nimic din tot ce poate să constituie un motiv de tristețe sau de decepție, de blazare sau de scepticism, de însingurare sau abandon, de oboseală sau de demisie în fața vieții.

Fenomen al naturii, fenomen al biologiei învinse, prezența fizică a Mariettei e un dar făcut omului fiindcă existența ei tonică, stenică, optimistă, expresie a puterii fără margini cu care e înzestrată ființa umană, dă curaj tuturor slăbiciunilor și speranțe tuturor ezitărilor.

— Ce mai faci, Marietta?
— Cînd îmi citești?

Cînd mă gîndesc c-aș fi putut trece pe acest pămînt, minat de atîtea nevolnicii, fără s-o cunosc, mă apucă, retrospectiv, spaima.

▲ După un calcul preliminar, în România vor exista pînă la sfîrșitul acestui an aproape 357 000 cadre cu studii superioare sau 1 749 la 100 000 locuitori.

UTILIZAREA MUNCII SOCIALE ÎN PERSPECTIVA CINCINALULUI 1971-1975

de conf. dr. Petre BURLOIU

Utilizarea judicioasă a muncii sociale reprezintă una dintre direcțiile cardinale ale dezvoltării multilaterale a societății noastre socialiste, Partidul Comunist Român apreciind-o drept o problemă capitală încă de la Conferința Națională din anul 1945.

Structura economiei noastre, bazată pe proprietatea socialistă asupra principalelor mijloace de producție, precum și caracterul planificat al dezvoltării economiei naționale au permis atât planificarea ritmurilor de dezvoltare a diferitelor compartimente ale industriei cît și desfășurarea unei politici consecvente de repartizare teritorială a forțelor de producție.

Dacă comparăm venitul național realizat în anul 1970 cu cel din 1950, constatăm că acesta a crescut de 6 ori. Acest indicator sintetic este foarte grăitor. El caracterizează deopotrivă creșterea potențialului nostru economic cît și posibilitățile care s-au creat pentru creșterea nivelului de trai al populației. La obținerea acestei realizări, desigur, au contribuit mai mulți factori dintre care cei mai importanți sînt aplicarea consecventă a politicii de industrializare a țării, crearea economiei unitare prin transformarea socialistă a agriculturii, creșterea populației de la 16,3 mil. în 1950 la 20,4 mil. în 1970, adică cu 25,1%, modificările calitative intervenite în structura populației prin dezvoltarea învățămîntului și a culturii. În spațiul restrîns de care dispunem ne vom limita la unul dintre acești factori, și anume la modificările calitative intervenite în structura populației.

Vom reaminti în primul rînd marile etape parcurs de poporul nostru în ridicarea, nivelului său cultural și de instruire școlară: lichidarea analfabetismului, generalizarea învățămîntului de 7 ani în 1961,

trecerea în același an la învățămîntul general și obligatoriu de 8 ani, iar apoi, în 1968, trecerea la învățămîntul obligatoriu de 10 ani. Concomitent s-au dezvoltat toate tipurile de școli care au pregătit cadrele necesare dezvoltării economiei naționale.

Față de 6,5% din populația țării cu peste 4 clase primare în anul 1930, s-a ajuns la ultimul recensămînt din 1966 la 19,6%. La 100 000 de locuitori în 1930, 809 locuitori aveau studii superioare. La recensămîntul cadrelor din 1968, numărul acestora a crescut la 1 372. Dar în această privință lucrul cel mai important îl reprezintă schimbarea structurii pregătirii cadrelor cu studii superioare. În trecut, predominau specialitățile juridice, filologice, istorice, teologice ș.a. În prezent, structura învățămîntului superior, orientat spre asigurarea cadrelor necesare producției, s-a modificat după cum urmează:

	1938	1948	1970
	1939	1949	1971
Total:	100,0	100,0	100,0
— Tehnic (incl. agronom)	13,1	26,1	35,3
— Economic	5,5	17,0	13,8
— Medico-farmaceutic	12,5	20,6	6,5
— Universitar-pedagogic	63,0	31,6	42,2
— Artistic	5,9	4,7	2,2

Rezultă clar orientarea pronunțată spre învățămîntul superior tehnic.

În 1938, România burghezo-moșierească dispunea doar de 9 000 de ingineri, dintre care 1 897 erau ingineri agronomi și medici veterinari. În marea lor majoritate erau utilizați ca ingineri de întreținere, reparatii și pentru funcții tehnico-economice în apa-

ratul de conducere. O mică parte era folosită în proiectare, întrucît construcția de mașini era aproape inexistentă, iar proiectarea altor procese tehnologice, de asemenea.

În 1971, datorită înaltului grad de dezvoltare a învățămîntului nostru superior, economia națională va beneficia de o promoție

de Henri WALD

de 142 absolvenți la 100 000 locuitori, ceea ce va situa țara noastră înaintea multor țări europene cu învățământ superior dezvoltat și cu tradiție îndelungată în acest domeniu. Învățământul nostru tehnic superior va da în 1971 o promoție de 50,8 ingineri la 100 000 locuitori, ceea ce va situa țara noastră printre țările cu cel mai dezvoltat învățământ superior tehnic din lume.

După un calcul preliminar, în România vor exista, la sfârșitul anului 1971, aproape 357 000 de cadre cu studii superioare sau 1 749 la 100 000 locuitori față de 1 372 în anul 1968.

Peste 85% din cadrele medii și superioare existente astăzi în economia națională sînt cadre formate după eliberare, profilate după nevoile de dezvoltare a economiei naționale.

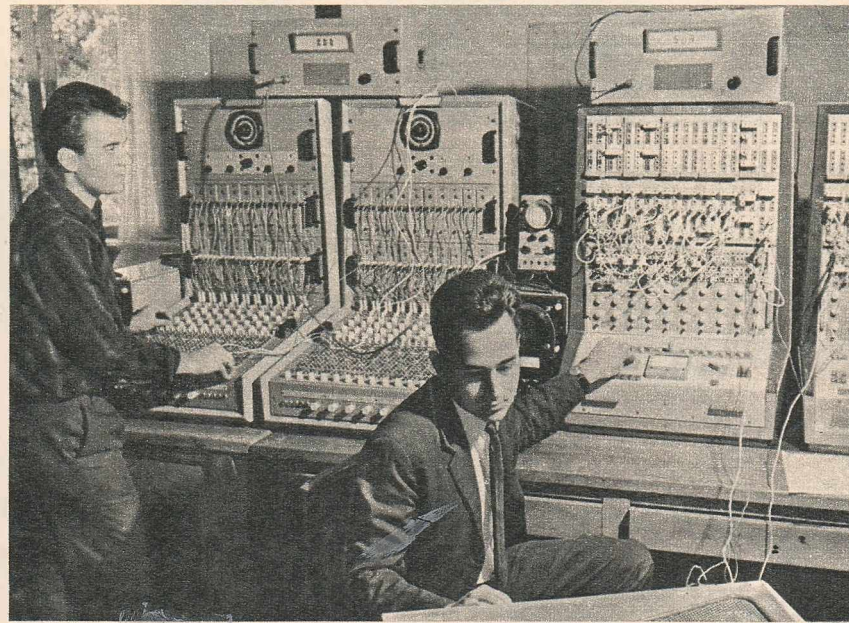
O atenție deosebită s-a acordat repartizării teritoriale a instituțiilor de învățământ în raport cu dezvoltarea forțelor de producție, respectiv cu profilul economic din fiecare zonă a țării. Avem școli profesionale și tehnice pe lângă marile întreprinderi, învățământ superior repartizat pe aproape toate profilurile principale în toate zonele, ceea ce ușurează accesul la învățătură și repartizarea în producție.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Expunerea la adunarea solemnă închinată sărbătoririi semicentenarului Partidului Comunist Român, referindu-se la rolul pe care l-a jucat învățământul în utilizarea socială a muncii și în progresul nostru general, a precizat că «între marile cuceriri ale orânduirii noastre socialiste se înscriu la locul cel mai de cinste realizările în domeniul formării cadrelor de muncitori calificați și tehnicieni, de ingineri, economiști și alți specialiști, ridicarea a zeci de mii de conducători ai activității economice și sociale. Acestui fapt îi datorăm în primul rînd succesele în făurirea socialismului în patria noastră».

Politica de înnoțire a structurii calita-

tive a cadrelor va continua și chiar se va intensifica în cîincinalele următoare. Cu aceeași ocazie, conținutul partidului a prezentat perspectiva trecerii în viitorul destul de apropiat la generalizarea liceului și la intensificarea dezvoltării învățămîntului superior.

Concomitent cu continuarea acestei mari acțiuni de instruire a noilor generații, Partidul Comunist Român a pus anul acesta în fața generațiilor deja formate, aflate în activitate, necesitatea menținerii și a perfecționării pregătirii, pentru a putea face față exigențelor sporite ale societății moderne, determinate de dezvoltarea continuă a științei și tehnicii. Aplicarea cît mai justă a Legii privind perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste preocupă pe toți oamenii muncii care au primit cu multă satisfacție și interes această măsură. În același context se înscrie, ca o măsură de stimulare pentru continua perfecționare a cadrelor, proiectul de lege, pus recent în discuție publică, privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat. În acest proiect, un accent deosebit se pune pe pregătirea fiecăruia atît la încadrare, cît și pentru promovarea ulterioară. Prin înmănușarea criteriilor de încadrare și promovare în muncă, statul nostru socialist oferă perspective de promovare clare, ceea ce va constitui un factor mobilizator în perfecționarea continuă a cadrelor. Prin menținerea ritmului ridicat al dezvoltării învățămîntului, prin perfecționarea permanentă a pregătirii cadrelor aflate în activitate și prin justa aplicare a criteriilor de încadrare și promovare în muncă, vom realiza, pînă la sfârșitul acestui cincinal, nu numai creșterea numărului de salariați cu 1 milion, dar și o substanțială îmbunătățire calitativă a tuturor cadrelor, care ne va permite să îndeplinim și să depășim nivelul planificat al creșterii productivității muncii.

În 1938 România dispunea doar de 9 000 ingineri, dintre care 1 897 ingineri agronomi și medici veterinari. În 1971 învățămîntul nostru tehnic superior va da o promoție de 50,8 ingineri la 100 000 locuitori, ceea ce va situa România printre țările cu cel mai dezvoltat învățământ superior tehnic din lume.

Cu asemenea laboratoare moderne, destinate studiului științific al limbilor străine, au fost dotate numeroase facultăți și institute de învățămînt universitar din țară.

Orice afirmație presupune o negație. Înainte de negație nu există nici afirmație. Prima vorbă cu adevărat cuvînt pe care o rostește copilul este «nu!» și tot «nu» este cuvîntul care marchează trecerea definitivă a antropoidului în om. Omul este rezultatul celei mai mari răzvrătiri din istoria materiei. Inventînd unele și vorbirea, omul a reușit să nege natura și să afirme cultura. În natură nu există decît atracție și repulsie. Negația și afirmația sînt instrumentele culturii. Omul este singura ființă care a izbutit să-și folosească membrele și gura nu numai pentru a asimila natura, dar și pentru a o contrazice. Cu ajutorul unelei și al vorbirii, oamenii au depășit adaptarea la natură și au început transformarea ei, au ieșit din biosferă și au început făurirea noosferei. Prin materialitatea sa, omul face parte, evident, din natură, însă, prin spiritualitatea sa, el a depășit natura și i-a adăugat cultură. Prin om, lumea a căpătat cea de-a doua dimensiune a ei: *spiritualitatea*. Puterea spirituală și nu cea biologică i-a permis omului să domesticească natura și să-i dea rosturi omenești.

Spiritul s-a ivit din opoziția omului față de natură. Spiritul este un act de împotrivire. Însă spiritul nu neagă natura în mod absolut. Negînd, el afirmă. Fără afirmație, negația degenerază în negativism. Spiritul refuză să rămînă la oglindirea senzorială a fenomenelor pentru a reflecta esențe din ce în ce mai profunde, refuză să rămînă legat de prezent pentru a prospecta un viitor din ce în ce mai îndepărtat, refuză să rămînă în preajma concretului pentru a făuri abstracții din ce în ce mai înalte, refuză să rămînă la realizările dobîndite pentru a progresa din ce în ce mai mult. Spiritul este cea mai înaltă formă de manifestare a neîmpăcării omului cu ceea ce există deja.

Spiritul nu se reduce la rațiune, la formele logice ale gîndirii, ci este procesul prin care aversiunile și aspirațiile omului se transformă în idei. Spiritul este «cîmpul» care se formează între activitatea senzorială și cea intelectuală a omului. Geneză lui începe din clipa în care omul reușește, cu ajutorul mijloacelor de producție și de comunicare, să se distanțeze de fenomen, de prezent, de concret și să mențină realitatea la o depărtare crescîndă. Spiritul nu vine din altă lume, ci este produsul dedublării acestei lumi în natură și cultură, produsul luptei pe care o poartă omul împotriva mediului său înconjurător. Puterea omului asupra mediului crește o dată cu «cîmpul» spiritual care se întinde și se extinde între experiență și intelect. Istoria culturii n-ar fi existat dacă omul n-ar fi «văzut» cuțitul de cremene într-o piatră necioplită și forța metaforică a vorbirii în strigătele de alarmă. Cu cît intelectul «pricepe» mai mult din ceea ce «percepe» experiența, cu atît este mai mare puterea spiritului asupra materiei.

Opoziția dintre om și natură generează spiritul, dar ceea ce permite spiritului să înțeleagă lumea este *unitatea* dintre natură și om. Dominarea evenimentelor presupune cunoașterea legilor. Omul nu poate nega decît fenomenele. Esențele trebuie aflate. Ignorarea esențelor lasă practica umană să distrugă natura și o abate de la construirea culturii.

Mai gravă este însă ignorarea unității dintre mijloacele tehnice și scopurile morale. Trecem printr-un moment istoric în care creațiile omului tind să nege omul însuși. Omul contemporan este silit să controleze cu o atenție mereu sporită însăși negația prin care s-a format. Trebuie negat urgent dezechilibrul ivit între suprad dezvoltarea puterii materiale a omului și subdezvoltarea puterii sale spirituale.

WEEK-END ÎN BUCUREȘTI

Text: Mihai MÎRZA Fotografii: Elena GHERA

Monte Carlo. Acest nou local din inima Capitalei s-a deschis pe același loc și păstrează aceeași denumire ca cel pe care-l vizitau bunicii noștri.

Bucuriile sînt aceleași la orice vîrstă.

Fără a apela la ajutorul computerului — acest factotum al zilelor noastre — și fără a ne încli în date statistice, oricît ar părea de curios, putem cu ușurință traduce în cifre neologismul «week-end». La prima vedere, afirmația aceasta, reală chiar, nu pare a avea prea multă importanță. Dar să nu anticipăm. După o socoteală băbească, duminicile reprezintă aproximativ a șaptea parte dintr-un an ($365 : 52 = 7,...$); dacă mai adăugăm și jumătatea de zi liberă a fiecărei simbetе, week-end-ul nostru obișnuit

poate fi exprimat în fracția $\frac{1,5}{7}$, în care numitorul este

anul, iar numărătorul, sfîrșitul de săptămînă. Deci, $1,5 : 7 = 0,214...$ Adică, 21,4% din fiecare an reprezintă la 10 ani: 2,14 ani, la 20 de ani: 4,28 ani etc. Mai clar spus: fiecare om în 25 de ani de activitate minimă are aproximativ 5 ani și jumătate numai week-end. De aici putem deduce implicațiile economice și sociale ale week-end-ului într-un oraș cu aproape două milioane de locuitori cum este Bucureștiul.

Bucureșteanul get-beget se dovedește tradiționalist și, în această privință, reușește să aclimatizeze și pe numeroșii noi bucureșteni pe măsură ce se stabilesc pe meleagurile Dimboviței, solicitați de cerințele dezvoltării impetuoase a Capitalei. Ca și cu zeci de ani în urmă, bucureșteanul se desprinde cu greu de oraș, preferînd să-și petreacă timpul prin locuri îndrăgite și umblate de înaintașii săi. Călea Victoriei, bulevardele, străzile comerciale, muzeele, restaurantele, ștrandurile, șoseaua, bătrînul Cișmigiu, Grădina botanică, Băneasa, teatrele, noile artere și monumente sînt tot atîtea locuri de plimbare și agrement.

Desigur, sînt destul de numeroși cei care pleacă în excursii prin organizațiile de turism sau cu mașinile personale dar, totuși, bucureșteanul rămîne un cetățean cărui îi place să se destindă în propria-i urbe. Și dacă la sutele de mii de bucureșteni adăugăm zecile de mii de turiști

(Continuare în pag. 11)

Campingul Băneasa cu cele 15 căsuțe și 20 de corturi se dovedește prea mic în sezonul de vară. O veste îmbucurătoare de ultimă oră: se preconizează extinderea lui cu încă un hectar.

Frumoasa terasă a aeroportului Băneasa. Oare vom relua în acest an zborurile de agrement?

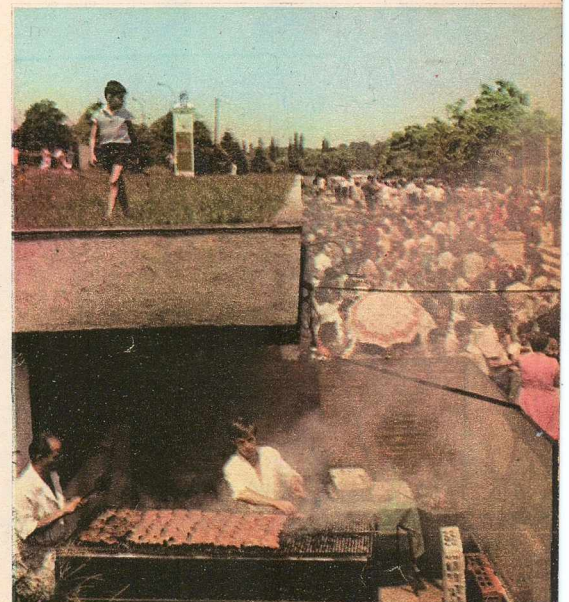

▲ Cînd canicula se face simțită, nici malul Herăstrăului nu ajunge.

◀ Nuferii se pot întîlni nu numai la Snagov, ci și în Parcul Herăstrău.

▶ Week-end-ul trebuie să satisfacă și publicul, și comerțul.

De ani de zile
șahiștii au locul lor
bine stabilit
în Cișmigiu.

Fiecare se descurcă cum poate.

WEEK-END ÎN BUCUREȘTI

«Atențiune, în această zonă este interzis dezbrăcătul și scăldatul în lac, contravenienții vor fi amendate». Dar dacă nu sînt destule ștranduri pe cine amendăm?

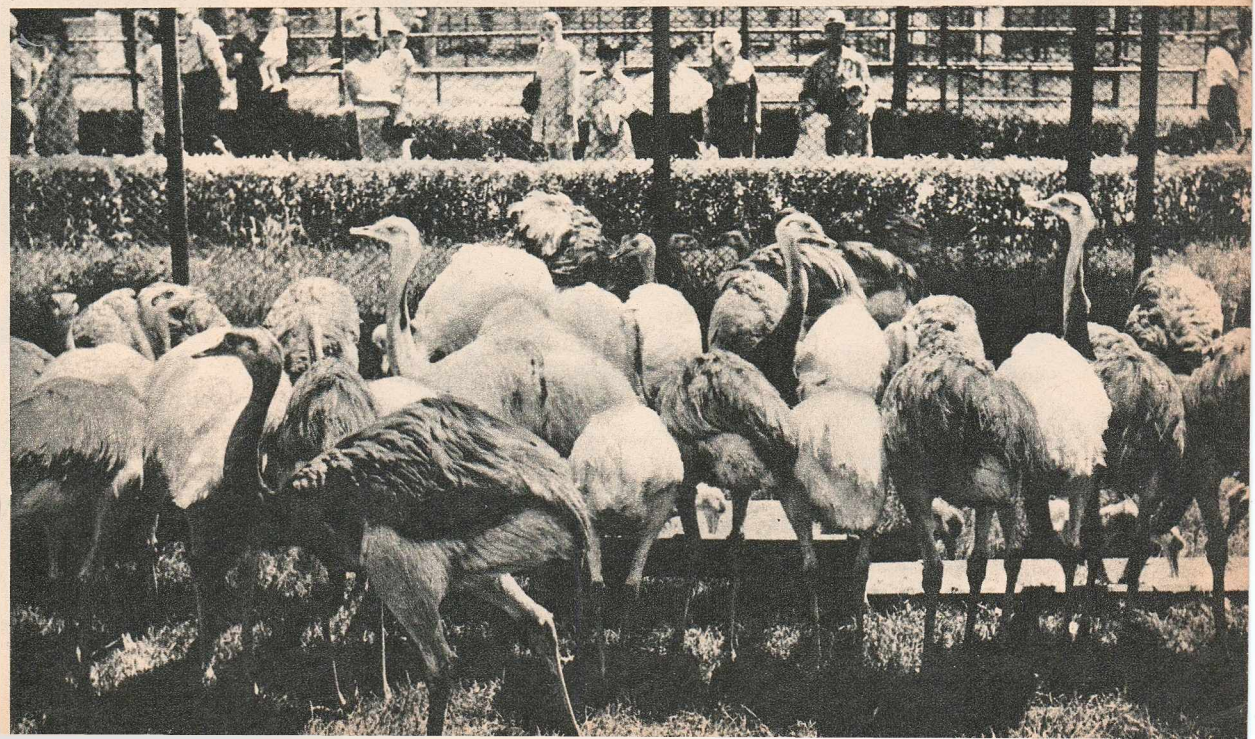
Și cinematografele par insuficiente. Sau sînt?

din țară și de peste hotare ce sosesc să ne cunoască Capitala, putem estima răspunderea economică și administrativă ce apasă pe umerii municipalității-gazdă. Bucureșteanul are astăzi aproape 40 de muzee, numeroase expoziții, peste 20 de parcuri și grădini, zeci de cinematografe, case de cultură, teatre, cluburi, biblioteci, sute de restaurante și bufete, locuri apropiate de agrement, ca: Băneasa, Cernica, Pasărea etc. — un noian întreg de posibilități de agrement la îndemînă, în care chiar și lui îi vine greu să aleagă și să se descurse, cu atît mai mult vizitatorilor dinafară.

De aici rezultă necesitatea organizării temeinice a exploatării turismului în Capitală. Este nevoie de cîteva puncte — în primul rînd în Gara de Nord și în centrul orașului — de informare și servicii: atît pentru cei veniți din provincie, cît și pentru bucureșteni. Aceste oficii ar trebui să ofere programe generale și tematice de o zi, două sau mai multe, pentru grupuri, familii și chiar individuale. Să poată rezolva oricărui solicitant orice cerere: de găzduire, de bilete pentru spectacol sau manifestări sportive, de mijloace de locomoție, de bilete pentru circuit, de pliante, broșuri, suvenire specifice; să poată obține informații în orice domeniu: chiar adresa unui prieten, a unui post sanitar, a unui restaurant cu specific cu posibilitatea de rezervare a mesei.

Dacă într-o sîmbătă după-amiază sau într-o duminică dimineată facem o plimbare la șosea sau într-un parc, dacă ne plimbăm cu barca sau mergem la ștrand, prima dificultate nu se datorează serviciilor, ci aglomerației. E firesc. Dacă ținem seama de cele arătate la început, și anume că Bucureștiul are aproximativ 2 milioane de locuitori și fiecare bucureștean aproape 80 de zile de week-end anual și că o bună parte din locuitorii Capitalei se agrementează în localitate, este normal ca toate amenajările existente să fie suprasolicitate. Iată dar de ce apare Bucureștiul încă insuficient dotat cu ștranduri și parcuri; iată de ce Băneasa se dovedește neîncăpătoare afluenței publicului. Această stare de lucruri reclamă soluții, soluții care cer cheltuieli. Dar trebuie să ținem seama că, în același timp, situația oferă și posibilități extrem de largi pentru realizarea de beneficii. Nu ar fi oare timpul să dăm curs practicii obișnuite de marile municipalități din alte țări care parcelează terenurile din iurul orașelor pentru construcții de mici cabane în care orașenii să-și poată petrece week-end-ul? Nu ar fi avantajos, totodată, să mai amenajăm locuri ca Dumitrana sau noi ștranduri? Oare cartierele noi — ca Drumul Taberei, Berceni, Giurgiului — nu ar putea avea niște parcuri dotate cu unități comerciale și mici terenuri sportive care să fie exploatare cu beneficii? Dacă s-ar realiza proiecte din care să nu lipsească eficiența economică, am putea înscrie tradiționalismul bucureșteanului pe o trajectorie în care să-și folosească și mai agreabil repausul de la sfîrșit de săptămînă.

Punctul zoologic de la Băneasa a început a fi neîncăpător chiar pentru pensionarii lui.

-CÎND V-ATI BUCURAT

ULTIMA OARĂ?

Recunosc: cele două întrebări pot să denote, dacă nu o intolerabilă indiscreție, cel puțin o idee cam... insolită. Riscînd orice fel de reacție, pregătită fiind pentru orice calificativ, am adresat întrebările din titlu unui număr de peste 50 de tineri (mai ales) și adulți. Dintr-o firească pudoare, nu am intrat în detalii privind conținutul bucuriilor. La Liceul «Mihail Sadoveanu» din București, am solicitat răspunsuri scrise, dar nesemnate, de la elevii clasei a XII-a F.

Pauza abia se terminase; era înaintea orei de geografie. Cînd mi-am formulat rugămintea, toate fețele adolescenților din bănci au căpătat o expresie vecină cu consternarea. Se părea că cer un lucru cu mult mai dificil decît, să zicem, desenaerea automată a celei mai complicate hărți. Totuși, la intervenția directorului și după garantarea anonimatului, în câteva minute am adunat 27 foi de caiet cu 27 de răspunsuri. Judecînd că timpul de gîndire pentru «extemporal» a fost extrem de scurt, nu i-am pus la îndoială spontaneitatea...

Siguranță și incertitudine.

-DE CE?

de Viorica CIORBAGIU

«NU M-AM BUCURAT NICIODATĂ»

Dacă aș fi găsit hîrtiuța, undeva, întimplător, aș fi ghicit în autorul acestor slove triste un om pe de-a-ntregul măcinat de deziluzii. Un om care după ani mulți de viață și încercări sterile își rezumă exis-

tența în resemnata concluzie: «Nu m-am bucurat niciodată». Dar fără să-i știu numele, fără să știu dacă e fată sau băiat, sînt sigură că pe foaia liniată a scris aceste cuvinte «definitive» un adolescent de 17-18 ani, în ultima clasă de liceu. Cine poate să creadă în adevărul unui asemenea răspuns? Cine își poate imagina că la această vîrstă nu percepi existența bucuriilor? Am pus deoparte «exemplarul» anonim.

Lectura celei de-a doua hîrtii, apoi a următoarelor citeva, mi-a procurat o senzație atît de incredibilă, încît mi s-a părut că nu citisem bine. Și le-am luat iarăși la rînd: «Nu m-am mai bucurat de mult timp, așa că nu-mi mai aduc aminte», «Nu știu, în orice caz e cam prea mult de atunci ca să-mi aduc aminte», «Poate m-am bucurat dar nu-mi amintesc», «Nu îmi aduc aminte. E prea mult de atunci», și, în sfîrșit, un ritos: «Nu m-am bucurat».

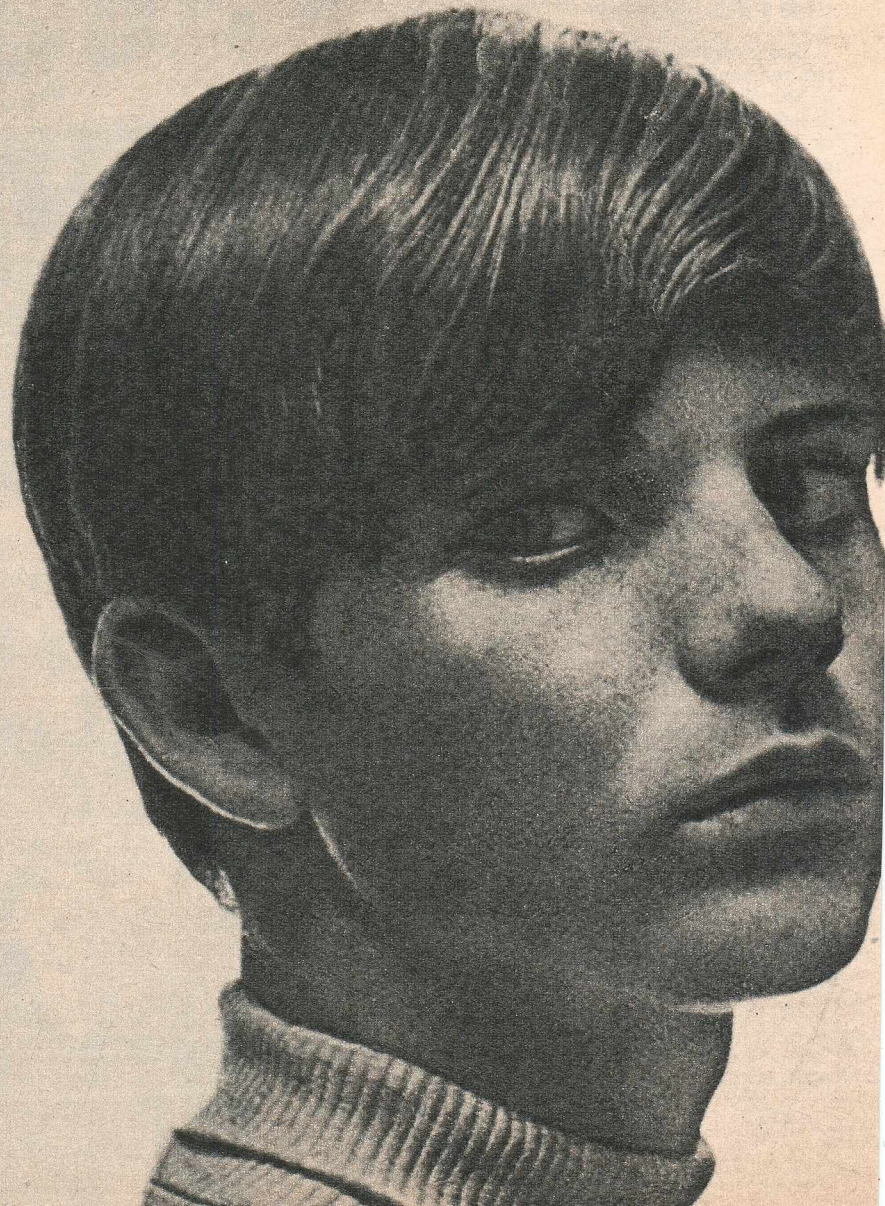
Dacă aș fi adunat răspunsurile după ordinea așezării elevilor în bănci, puteam să bănuiesc că au copiat, copilărește, unul de la altul. Dar similitudinea trebuie căutată, se pare, într-o zonă mai profundă. Și iar stau și mă întreb: să fie vorba despre nesinceritate? Sau dacă nu, cîți ani pot trece pentru un adolescent, dintr-a XII-a, fără să aibă măcar o singură bucurie.

Îmi amintesc, bunăoară, de prima zăpadă adevărată din iarna acestui an. S-au bucurat copiii și părinții lor și chiar vatanii, care puteau bănuși perspectiva unor drumuri mai grele. Oamenii în toată firea s-au bătut cu bulgări

și i-am văzut pe mulți încercînd alunecul unei fîșii de gheață. Trăirea asta simplă și omenească (și atîtea altele asemenea) să-i fi ocolit, anume, pe... blazații noștri liceeni? Eu una refuz să cred! Mai curînd, pot admite că se bucură fără să știe ori că au pretenții cu mult mai mari față de accepția obișnuită a acestui sentiment (totuna?). Am citit, de curînd, o reflecție a Silvanei Mangano: „Oamenii nu știu să trăiască. Dovadă este că doar atunci cînd li se întîmplă ceva rău spun: «Așa e viața!»“ Această evocare mi s-a amestecat, acum, printre gînduri. Evident, nu întimplător. Și totuși mi se pare nedrept din partea mea sau a oricui să-i acuze pe tineri că nu pot să deslușească binele din viață. Cel obișnuit, cel de toate zilele. Voi reveni la această nedreptate...

BUCURII NESENTIMENTALE

Pentru dezamăgirea pe care am resimțit-o citind cele dintîi răspunsuri, mi s-au oferit, în compensație, citeva eșantioane mult mai apropiate de verosimil. Unul dintre interlocutori scrie că s-a bucurat în acea zi cînd un profesor i-a anunțat că va lipsi de la oră, săptămîna viitoare. Altul reține ca memorabilă data cînd a fost, cu niște prieteni, la «Monte Carlo» în Cișmigiu (?). Două recente scrisori, un cadou, spectacolele «Cine se teme de Virginia Woolf?» și «Sonatul lunii» au fost declarate ca fiind ultimul prilej de bucurie. Din 27 de răspunsuri, unul singur vorbește, însă, despre bucuria dragostei. (Am ghicit

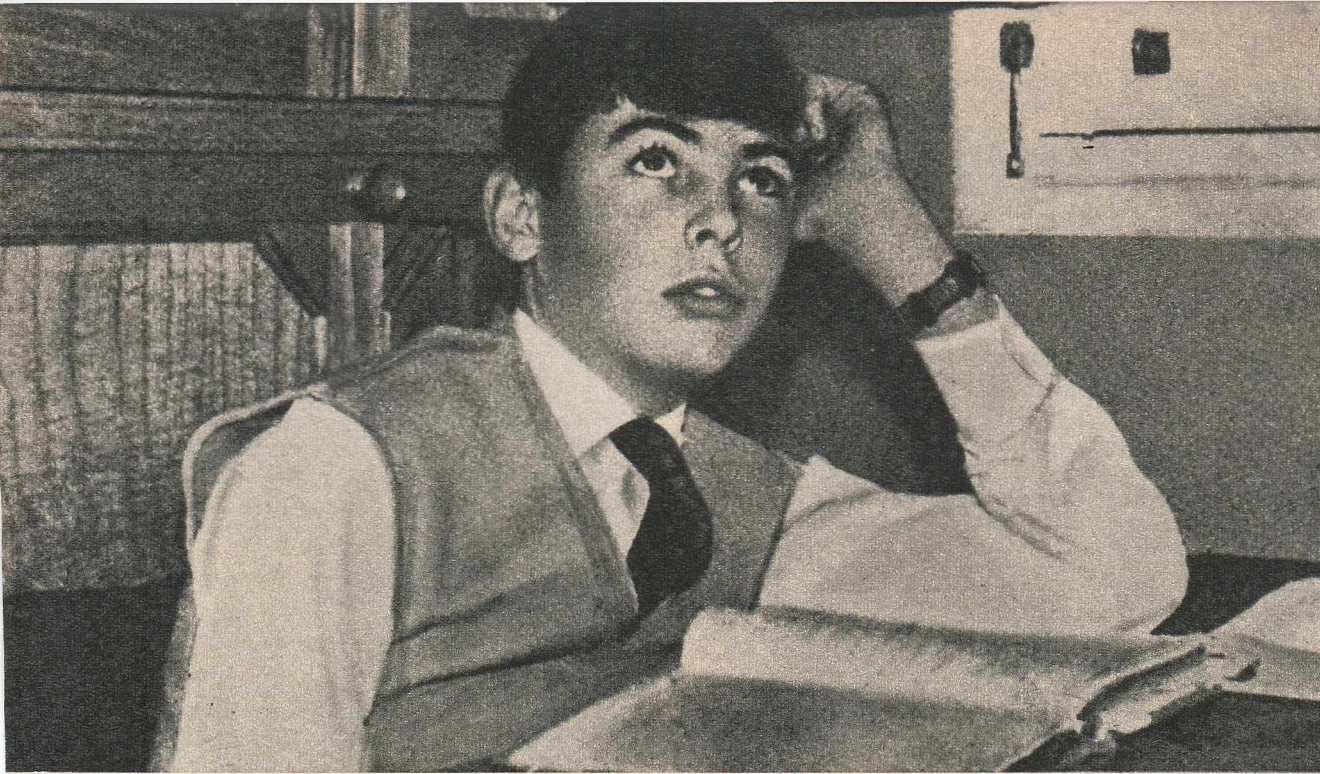
de Valeriu CRISTEA

VASILE BĂRAN:

cupatorul de ars cărămidă

Cu toate că nu-și îndeplinește promisiunea — aceea de a fi un roman — *Cupatorul de ars cărămidă* de Vasile Băran se citește cu plăcere, în primul rând datorită calităților de povestitor ale autorului. O povestire spusă cu voluptatea de a povesti este în realitate de la un cap la altul tot acest pretins roman (povestirea domină încă romanul la noi, semn de nematurizare, fapt ce nu ne împiedică însă s-o gustăm ori de câte ori reușește să se înscrie cu adevărat în condiția genului). Personajul principal, principal înainte de toate pentru că el este cel care relatează, se află în perioada trecerii de la vârsta puberală la adolescență. De aici probabil acea luminozitate secretă (remarcată și de N. Balotă) a narațiunii. Pe retina unui ochi proaspăt întâmplările satului se înregistrează cu o anumită frenetrie. La gura cupatorului de ars cărămidă, flăcările ațîță imaginația, stîrnesc amintirile (cea mai mare parte a narațiunii e retrospectivă). Satul evocat aici, cu țărani deștepti și orășenizați (pentru a sublinia cât de puțin îl afectează o anumită întâmplare unul dintre ei pronunță chiar *Jamanfiș!*), îmbățoșiți de fiecare succes repurtat în procesul de desprindere din cadrele vechii vieți rurale, descinde din schițele lui N. Velea. Dar atmosfera generală e alta. Povestirea, cu ceva umor, cu ceva candoare, izbutește să sugereze admirabil (cu riscul dispersiunii însă) acel cloccat al «evenimentelor majore» — insesizabil pentru un străin — care umple existența zilnică a satului. Gura povestitorului se identifică în volubilitate (și uneori și în maliție) cu gura satului: sînt consemnate infidelități conjugale, înmormintări, nunți, incendii, isprăvile pe la oraș ale unor consăteni, trecerea armatelor etc., etc. Specific pentru modul de a relata al lui Vasile Băran e *divagația continuă*, irezistibilă, creînd stufoase încrengături de istorii. O vorbă aruncată fără rost trezește o amintire uitată, o întâmplare cheamă pe alta: «Stătea lîngă copac, întors spre Toma și spre Gilgărozu, ca un ciine în care ai dat cu pietre pe degeaba (...). Despre Gilgărozu ăla știam eu o întâmplare (s.n.)...» — lo-te, mă, venim cu escortă!, am izbucnit eu în ris și în minte mi-a venit pătania lui Dinu Cirlog de pe cînd era concentrat și era ordonanță la un colonel (s.n.)...» Satul descris de Vasile Băran e o adevărată capitală a «evenimentelor»: «Îmi plăceau peștigorii, dar nu de la Ravailă. Mai bine i-aș fi prins eu cu mina mea. N-aveam însă timp de pescuit. Asta poate o s-o fac duminică, în Blanița. Îmi iau un coș, mă vîr sub răgălii și prind cît pește vreau. Pînă duminică însă mai era o săptămînă. Și cine știe ce întâmplări o să mai fie pînă atunci! (s.n.)» Multe din istoriile povestite de autor se rețin. Foarte bun ni s-a părut, de pildă, episodul din cimitir, cu groapa-izvor, năpădită de apă. Dintre personaje remarcăm, în primul rând, excelentul grup al Burtafeșilor.

Ceea ce lipsește acestei povestiri despre modelarea și coacerea cărămidilor e liantul, cadrul unic și relatarea continuă la persoana I singular nereușind totuși să unească într-un singur tot puzderia episoadelor. Se mai pot reproșa autorului mimarea unor stîngașe a tonului naiv, infantil, ca și unele poematizări facile. Nu știm dacă Vasile Băran va putea trece sau nu cu timpul la roman (și nu știm dacă el trebuie să-și impună neapărat o asemenea sarcină). Ceea ce trebuie însă să facă imediat e să-și disciplineze realul său talent de povestitor.

În căutarea unui răspuns...

că este o fată, pentru că: «Duminică m-am împăcat cu prietenul meu.») În rest, parcă toți ceilalți elevi și eleve dintr-a XII-a F s-ar fi jurat să nu aibă nimic de-a face cu această «slăbiciune» sufletească. Un elev sau o elevă scrie că nu ține o contabilitate precisă a bucuriilor (bine face), dar că atunci cînd le are, ele se referă la o satisfacție oarecare. Și precizează că, în orice caz, nu este de natură sentimentală. Scurta introspecție dictată de cele două întrebări are drept rezultat, în alt caz: «Cred că o bucurie adevărată, în ultimii ani, a fost intrarea în liceu. Celelalte, mărunte, nu cred că pot fi socotite ca atare.» «Necunoscutul referent» se «apără», ca și cel dinainte, ca și cum cineva l-ar bănuia că e lipsit de consistență. Într-un fel sau altul, cu o singură excepție, toți au aerul că socotesc dragostea ca pe un lucru neserios, nedemn de ei. Multe se schimbă pe lume în zilele noastre, știința și tehnica modifică reperele cu o iuțeală amețitoare. E greu de acceptat, însă, că la 17 ani ori 18 ani nu te mai poate ajunge săgeata lui Cupidon. Minunat lucru, în general, să fii invulnerabil, dar dacă la această vîrstă nu-ți tresare inima de neliniștea și bucuria dragostei — iată un lucru într-adevăr trist. Și iar mă încapăținez să cred că nu-i adevărat.

«MĂ BUCUR TOT TIMPUL!»

Întrebările din titlu le-am adresat și unor cunoscuți mai vechi sau mai noi, oricum unei categorii de interlocutori care și-au declinat identitatea.

— Cînd v-ați bucurat ultima oară? — am întrebat-o și pe scriitoarea Henriette Yvonne Stahl.

— Azi-noapte.

— De ce?

— Am descoperit că o mîhnire este urmată, invariabil, de o bucurie.

— Abia acum ați descoperit asta?

— Bucuria este o problemă atît de importantă încît aș îndrăzni să spun că încerc să o dezleg de totdeauna și o voi face pînă în cea din urmă clipă a vieții mele.

Ruxandra Ioanid are 14 ani și jumătate, este elevă în clasa a VIII-a la o școală generală din București și în anul VI la o școală de muzică. Cînd am cunoscut-o mi-a mărturisit că se va căzni să-l ajungă pe idolul ei — Pablo Casals. (Și ea cîntă la violoncel.) N-am mai văzut-o de vreun an și acum, cînd am întrebat-o... «O! Mă bucur în fiecare zi! Cînd îmi iese bine un exercițiu, cînd mă joc sau merg la un film sau...»

Horia Barna (12 ani), elev într-a VI-a: «Cînd m-am bucurat ultima oară? Cum adică? Mă bucur în fiecare zi!»

Mă reîntorc la extemporalele clasei a

XII-a F. Înainte de a pleca, directorul liceului mi-a cerut să le răsfoiesc. După cîteva clipe mi le-a înapoiat cu un oftat reținut «Știu că mulți dintre tineri (mă refer la elevi) nu se bucură. Și asta, în mare parte, pentru că au tot ce-și doresc foarte ușor. Prea li se oferă, fără nici o rezistență, ceasuri de aur și alte recompense costisitoare pentru cel mai normal lucru din lume: o notă bună sau un examen absolvit (pentru care, aceiași părinți au cheltuit sume importante cu meditații). Aș putea să vă spun nenumărate cazuri de acest fel...»

Vrînd-nevrînd, mă văd obligată să coroborez aceste ultime opinii. Poate că, într-adevăr, nu poate să ridă, în chip autentic, decît un om serios, după cum nu se bucură decît acei care se pot și întrista. Mă feresc, însă, cu toată sinceritatea să trag o concluzie, chiar dacă se sprijină pe opiniile altora. Să nu mă bănuieți de prudență sau de lașitate. Vă promiteam, în rîndurile de mai sus, că voi reveni la nedreptatea care li s-ar face tinerilor, dacă cineva i-ar acuza că nu știu să se bucure. Am să încerc să mă explic. Sînt și eu convinsă că printre adolescenții bîntuie un soi de blazare (mimată?). Dar nu pot fi făcuți ei răspunzători dacă disprețuiesc (sau se prefac) bucuriile obișnuite, de toată ziua ori pur și simplu nici nu-și dau seama cînd și de ce se bucură. Adolescența nu poate fi posomorită, prin definiție. Atunci să ne întrebăm cîstît, cîstît de tot: cine alterează disponibilitatea firească pentru bucurie a adolescenților? (Nu în sens global, bineînțeles.)

CLASA A XII-A F SE... RĂZGÎNDEȘTE

Rîndurile de mai sus au aerul unei încheieri. Așa este, într-un fel; reportajul era gata să intre în revistă. Și pe mine mă tot muncea îndoiala: dacă nu-i adevărat? Dacă întrebările n-au fost luate în serios și apelul la sinceritate neînțeles pe de-a-n-tregul? Așa că mi-am luat șpaltul și am făcut un nou drum la Liceul «Mihail Sadoveanu». Prietenii mei dintr-a XII-a F aveau oră de dirigiență. Cu îngăduința profesoarei-diriginte le-am citit reportajul, așa cum arăta pînă la cel din urmă subtitlu. Apoi i-am lăsat să-mi judece reflecțiile inspirate de cele 27 de răspunsuri anonime, scrise de ei, la întîlnirea anterioară. A doua ediție a «extemporalelor» (tot 27), referindu-se, de fapt, la aceleași întrebări, avea un text aproape de necunoscut. Dacă spațiul mi-ar îngădui, aș fi tentată să reproduc totul, cuvînt cu cuvînt. Din păcate...

«Am răspuns că nu-mi aduc aminte cînd m-am bucurat ultima oară. După ce

ați plecat mi-am adus aminte. Era o zi urîtă, eram într-o dispoziție cam albastră și nu mi-a plăcut, pe moment, întrebarea. Azi e soare și primăvară, și mă bucur».

Un alt «interlocutor» anonim face, de asemenea, o mărturisire: «... Cred că răspunsurile noastre au fost date fără să fie cît de cît gîndite, ci doar «ca să scriu ceva pe hîrtie»».

Toată clasa a XII-a F (acum sînt deja absolvenții!) pare că se cam... răzgîndește. Aproape din toate hîrtiuțele reiese, mai mult sau mai puțin transparent, un fel de mea culpa. «Cred că era firesc să vă contrariez răspunsurile unor «puști» de 18 ani, care pretind că nu se bucură niciodată, care mimează apatia...» O atitudine de-a dreptul cavalierească este dezvăluită de elanurile unui elev sau ale unei eleve:

«...Aș încerca prin aceste rînduri să ne reabilităm — adică să reabilitez clasa noastră. Poate concluziile ar fi fost altele dacă nu am fi luat în glumă un lucru atît de serios...»

Vreo două-trei răspunsuri înfierează graba de a te bucura pentru orice nimic, un «subiect» recunoaște că, uneori pîrînții grăbindu-se cu atențiile, viața li se pare, adolescenților, deșartă și lipsită de sens. Cineva recunoaște că tinerii sînt blazați și mă invită să descopăr cauzele (?). Manuscrisele inegale, folle rupte din caiete, respiră totuși «aer de viață, de primăvară». În consecință: «Eu cred că cel mai bun lucru ar fi un fel de răspuns (n.n. — al lor, adică, la reportajul sus-amintit) care să apară, dacă nu o dată cu el, măcar la cîteva zile după. Îmi pot da și numele, n-am de ce să mă feresc — Teodorescu Radu». Sugestia lui Radu s-a potrivit cu intenția noastră.

Deci, în loc de-a doua încheiere, un ultim citat: «... să știți că acest reportaj în avangardă a reușit să mă impresioneze și cred că trebuie publicat pentru ca și alți tineri, la rîndul lor, să mediteze asupra noțiunii de «a te bucura», așa cum reportajul m-a făcut pe mine să meditez în acest moment».

Ca autor, vă mărturisesc și eu că m-am bucurat foarte tare pentru că m-am dus și a doua oară să întreb clasa a XII-a F despre bucurii.

Confruntarea celor două momente ale întîlnirii cu cei 27 de adolescenți ridică, evident, unele întrebări privind sinceritatea, labilitatea părerilor, justificarea momentelor de frondă ori de autentică neliniște pe care le poate resimți un tînar de 17-18 ani, mai ales în fața unui prag hotărîtor în fața lui: intrarea în facultate sau într-o profesiune. Cred că nimeni nu-și poate lua răspunderea să decreteze într-o chestiune atît de gîngășă. Totuși, invitația la comentarii rămîne deschisă.

de H. DONA

Despre importanța discuțiilor, a dezbaterilor, ca formă de antrenare a unui număr mare de oameni (pe cât e cu puțință competenți) la lămurirea și rezolvarea celor mai variate probleme ale vieții sociale, politice, economice, ca formă de manifestare a spiritului democratic, s-a mai scris. Și mult, și bine. Poate ar trebui să se înțeleagă mai bine ce înseamnă în fapt a participa la o discuție rodnică: nu a repeta cîteva teze generale cu care, bineînțeles, toată lumea e de acord și nici a exprima doar cîteva deziiderate pioase. Este timpul să înțelegem că la nivelul pe care l-a atins societatea noastră, așteptăm ca în discuții să se aducă puncte noi de vedere, exemple concrete cît mai semnificative, critici care să treacă dincolo de aparențe, propuneri îndrăznețe, rod al unei imaginații mobile și al unei cunoașteri temeinice a temei dezbătute. Chiar dacă acest program nu poate fi atins dintr-o dată și de către toți, trebuie, cel puțin, să tindem către el.

Îmi pare rău că această introducere cam belferească precede răspunsul la o scrisoare caldă și interesantă a unui cititor pe care-l prețuim în mod deosebit, tovarășul Ionel Codrin din Crișcior, jud. Hunedoara. Ceea ce ne scrie dumneasa, pe marginea articolului «De bunăvoie și nesilit de nimeni», apărut recent în revista noastră, este cum nu se poate mai just: «doi tineri care-și doresc realizarea unei familii trebuie să manifeste seriozitate, dragoste, cunoașterea amănunțită a concepțiilor și părerilor fiecărui despre viață și familie». Mai e nevoie de «armonie, înțelegere reciprocă, evitarea fricțiunilor, optimism» etc., etc. Toate bune, dar dacă lucrurile nu stau chiar așa? Toți cei care n-au realizat condițiile de mai sus trebuie oare să rămână celibatari sau, în cazul în care au apucat să se căsătorească, să divorțeze rapid? De fapt, ființele perfecte (în ipoteza că există) n-au nici un fel de probleme și nu prezintă nici un interes pentru scriitori și nici pentru ziariști. Nu ne putem mulțumi cu exprimarea unor inocente generalități de tipul celei enunțate de Popa Smîntînă (alias I. Creangă) din cunoscuta cronică rimată a lui I. Negruzzi: «Fraților, în țara asta/ N-ar fi rău să fie bine». Îl așteptăm, deci, pe tov. I. Codrin cu o completare concretă la intervenția dumisale.

Mulțumim cititorului M. Săvescu din București pentru măgulitoarele cuvinte pe care ni le adresează. Desigur, sintem și noi de părere că revista ar trebui să apară în mai multe pagini (dar deocamdată rămînem numai cu vrutul), iar copertele să fie mai groase decît restul paginilor (dar cei care au comandat rotativa ultramodernă la care ne tipărim au neglijat acest amănunt). Mii de scuze pentru omiterea lui René Creste din «De la A la Z». Dar există oare zece oameni în țara noastră care au auzit de interpretul lui Judex din filmul turnat în 1917 de marele Louis Feuillade? Revista «Terra» își are sediul în București, pe bd. Schitu Măgureanu nr. 9.

Probabil stimulată de recente manifestări de prietenie frățescă dintre țara noastră și țările socialiste din Asia, cititorul M. Galbăn din Iași ne trimite o scrisoare conținînd o seamă de considerații asupra străvechilor civilizații asiatice. Fără a intra în observații de detaliu, credem că cititorul nostru face, în cîteva privințe, o eroare pe pe care am mai întîlnit-o și în alte părți. Este complet greșit și de loc «în spiritul marxismului» să aplicăm unor societăți cu o istorie extrem de bogată și cu o dezvoltare plină de originalitate scheme construite pe baza evoluției popoarelor europene și din bazinul mediteranean. Succesiunea liniară a celor cinci tipuri de societăți (comuna primitivă, sclavagism, feudalism, capitalism, socialism), succesiune care, interpretată mecanic, nu explică în profunzime nici toate nuanțele evoluției popoarelor europene, nu poate, cu atît mai puțin, servi, tale quale, pentru înțelegerea complexului drum istoric al popoarelor asiatice. Se știe, de pildă, că majoritatea istoricilor contestă existența unei perioade sclavagiste în istoria Chinei, după cum societatea mongolă a evitat etapa capitalistă de dezvoltare. Mulți uită prețioasele notații ale lui Marx cu privire la «modul de producție asiatic» care demonstrează, printre altele, că exploatarea nu a fost în mod necesar legată totdeauna de existența proprietății private. Sînt probleme extrem de interesante, pe care nu ne putem permite să le dezvoltăm mai pe larg în această rubrică. Tovarășului Galbăn i-am comunicat, prin scrisoare personală, cîteva puncte de reper bibliografice.

Îl rugăm pe cititorul George Ionescu din Tecuci să nu mai fie supărat din cauza publicării în numărul din 5 iunie a fotografiei unui tânăr sculptor. Este o tradiție internațională ca mulți dintre studenții în arte plastice să arbozeze bărbi mai mari sau mai mici. De unde vine o asemenea tradiție, e mai puțin important. În orice caz, între asemenea podoabe pletoase și talent nu există nici un raport direct. În istoria artelor au existat pe lîngă «bărboșii» Tiziano, Cézanne, Rodin sau Brâncuși și figuri «bine rase» ca cele ale lui Rafael, Rembrandt, Goya sau Picasso. Să nu dăm fleacurilor o importanță mai mare decît merită.

de Emanuel VALERIU

box cu umbra

Se știe că în antrenamentul boxului, fără îndoială unul dintre cele mai complexe și mai frumoase din cîte există, face parte și așa-numitul «box cu umbra», în care sportivul ce-și execută programul se luptă cu un adversar imaginar sau imaginat, impunîndu-și un anume fel de a lovi, de a se apăra, un ritm mai susținut sau, dimpotrivă, unul mai stăpînit.

Din realitate acest element al antrenamentului a trecut în metaforă, pierzîndu-și toată frumusețea inițială. «A face box cu umbra» înseamnă a te război cu fantomele, a urmări un adversar nevăzut, neauzit și, din această cauză, mai periculos.

Recent, la Madrid, un astfel de «box cu umbra» s-a practicat nu numai în sala de antrenament, dar și în minunatul Palat al sporturilor, în fața publicului spaniol dar, grație televiziunii, și în fața a milioane de spectatori, printre care foarte mulți din România. Această acțiune, căreia îi putem spune fără să greșim «acțiunea boxului cu umbra», a început în momentul în care pugiliștii noștri au apărut în fazele superioare ale competiției, adică atunci cînd ei erau pe punctul de a cîștiga titlurile.

Veniți de la București, după precedenta ediție a europenelor, cu un palmares impresionant, reprezentanții boxului nostru au reușit și acum să promoveze primele etape, calificîndu-se în număr de 9 în semifinale. Acesta a fost parcă un semnal de alarmă pentru unii dintre arbitri și oficiali care vedeau repetîndu-se situația de la București.

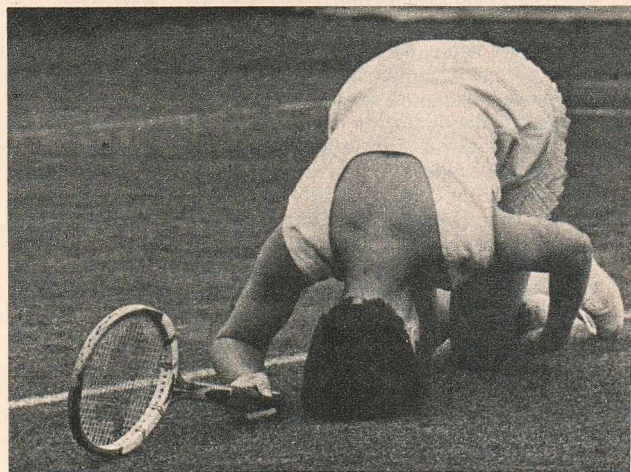
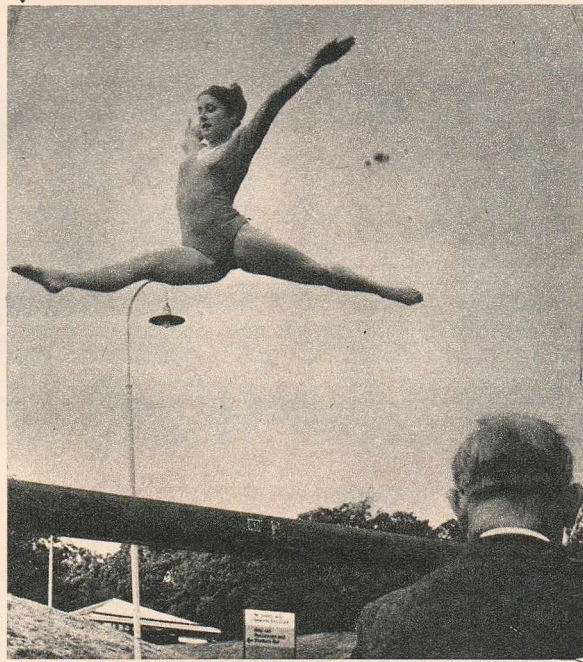
Și-atunci i-au obligat pe A. Năstac, A. Vasile și pe ceilalți să facă puțin «box cu umbra», dar la modul metaforic. Degeaba s-au străduit băieții în ring, degeaba și-au trimis adversarii la podea, degeaba au arătat vigoare, tehnică, viteză în execuție, corectitudine în alegerea tacticii pentru ca toate acestea nu se mai vedeau din cauza... umbrei. Sînt de acord să «umanizăm» boxul, atît cît se poate, dar ca un arbitru să procedeze așa cum a procedat Wolf nu m-am așteptat. «Umanitatea» lui mi s-a părut exagerată. El l-a numărat, în picioare, pe Năstac, deși acesta era în perfectă stare fizică și, evident, psihică, nici măcar nu încasase vreun pumn mai zdravăn; tot Wolf nu l-a numărat însă pe luotavičius cînd pumnul lui Alec îl expediase pe acesta la podea! Wolf l-a ajutat să se ridice, i-a scos eșarfa din jurul corpului, mai lipsea să-i facă și freza cam deranjată din cădere, totul, doar-doar nu și-o aduce aminte că trebuia să-l numere pe cel căzut din pumn, conform regulamentului și ideii de umanizare a boxului.

Arbitrii români de ring și judecătorii au fost arareori folosiți, aceasta probabil și din cauza imparțialității necesare, explicabilă, în cazul dat, prin calificarea masivă a pugiliștilor români în semifinale. Dar ființele, în număr de 11, erau disputate de ai noștri doar la patru categorii, existînd prin urmare posibilitatea includerii oficialilor români în jurii, tocmai spre a se obține obiectivitatea dorită. Dar nu a fost așa, din păcate.

«Umbra» acestor campionate a fost pentru noi marele succes de la București și masiva penetrare, de la Madrid, spre medaliile puse în joc. Am început să primim boxul ca pe un festival de muzică ușoară, la care poți prezenta dinainte cum se va vota.

Oricum, cei 9 posesori de medalii (bronz și argint) din cei 11 pugiliști prezenți la start au situat țara noastră pe primul loc al clasamentului pe națiuni cu 8 puncte înaintea celorlalte echipe între care s-au împărțit medaliile de aur. Este, fără îndoială, o consolare

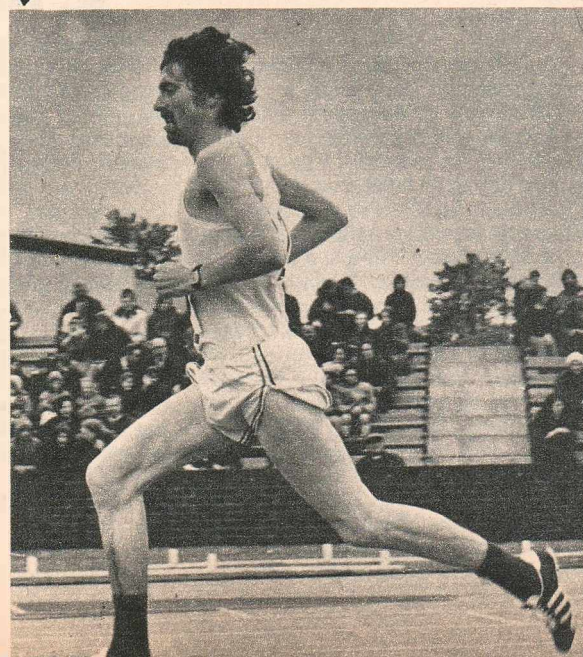
«Grație și echilibru» și-a intitulat această fotografie fotoreporterul agenției Keystone. Fără discuție că este vorba și de o speculație a unghiului de pozare, dar, oricum, săritura de pe birnă efectuată de tînăra englezoaică Barbara Alred este mai mult decît frumoasă, reprezentînd imbinarea grației, forței și a măiestriei sportive.

Tenisul este superb. O știm de mult. Datorită televiziunii, am putut urmări aspecte de la multe și importante întreceri, am văzut la lucru cele mai mari vedete pîruetînd, alergînd, sărînd ori căzînd în cele mai bizare poziții, dar parcă o asemenea imagine n-am văzut. Unde a fost făcută poza și cine este jucătoarea, n-are nici o importanță. Fotografia are forță de simbol. Este parcă un imn închinat, de jucător, terenului de joc, marele prieten al tenismanului.

Atletismul britanic are o nouă stea, în persoana lui Dave Bedford, care, la cei 21 de ani ai săi, a reușit niște performanțe de-a dreptul senzaționale.

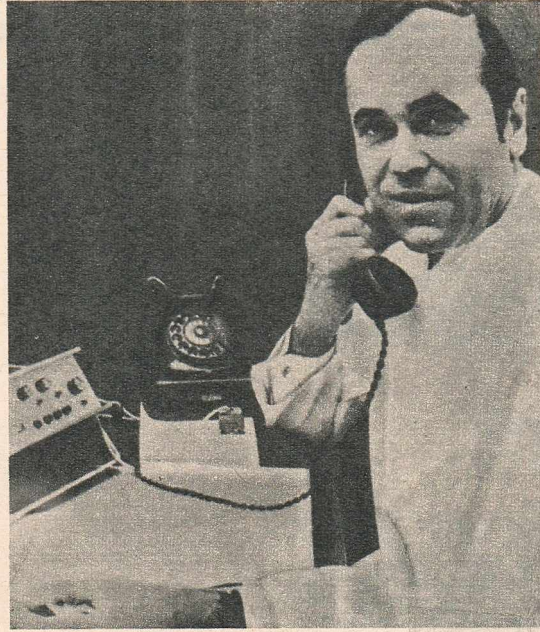
Fotografia noastră a fost făcută la Edinburgh, unde — nu demult — au avut loc jocurile internaționale britanice. Cu acest prilej, Bedford a cîștigat cursa de 5 000 m plat cu timpul de 13'22,2" stabilind un nou record european. Timpul său este foarte apropiat recordului lumii stabilit de australianul Ron Clarke, marele performer al anilor trecuți, marele învins al ultimelor olimpiade.

de Teodor MAZILU

alo, aici inima!

În R.F. a Germaniei s-a pus la punct un sistem de consultare al bolnavilor de inimă de la distanță. Dacă bolnavii de inimă nu se simt bine sau vor să efectueze un control fără să se deplaseze, ei cheamă la telefon spitalul și datorită unei mici instalații făcute la telefonul lor pot permite medicului (prin conectare la un aparat aflat acolo) să execute o consultație foarte serioasă.

de- moni- cul

Tipii demonici sînt din ce în ce mai rari. E un gen care nu prea se mai poartă. Oamenii s-au obișnuit cu misterul..., cu alte cuvinte demonicul și-a trăit traiul, și-a mîncat mîlaiul. Cu toate astea, X e un individ demonic, sau cel puțin așa se străduiește să apară. Demonic pînă la saturație. Cînd ți-e lumea mai dragă, te pomenești cu un zîmbet sarcastic de se clatină încăperea.

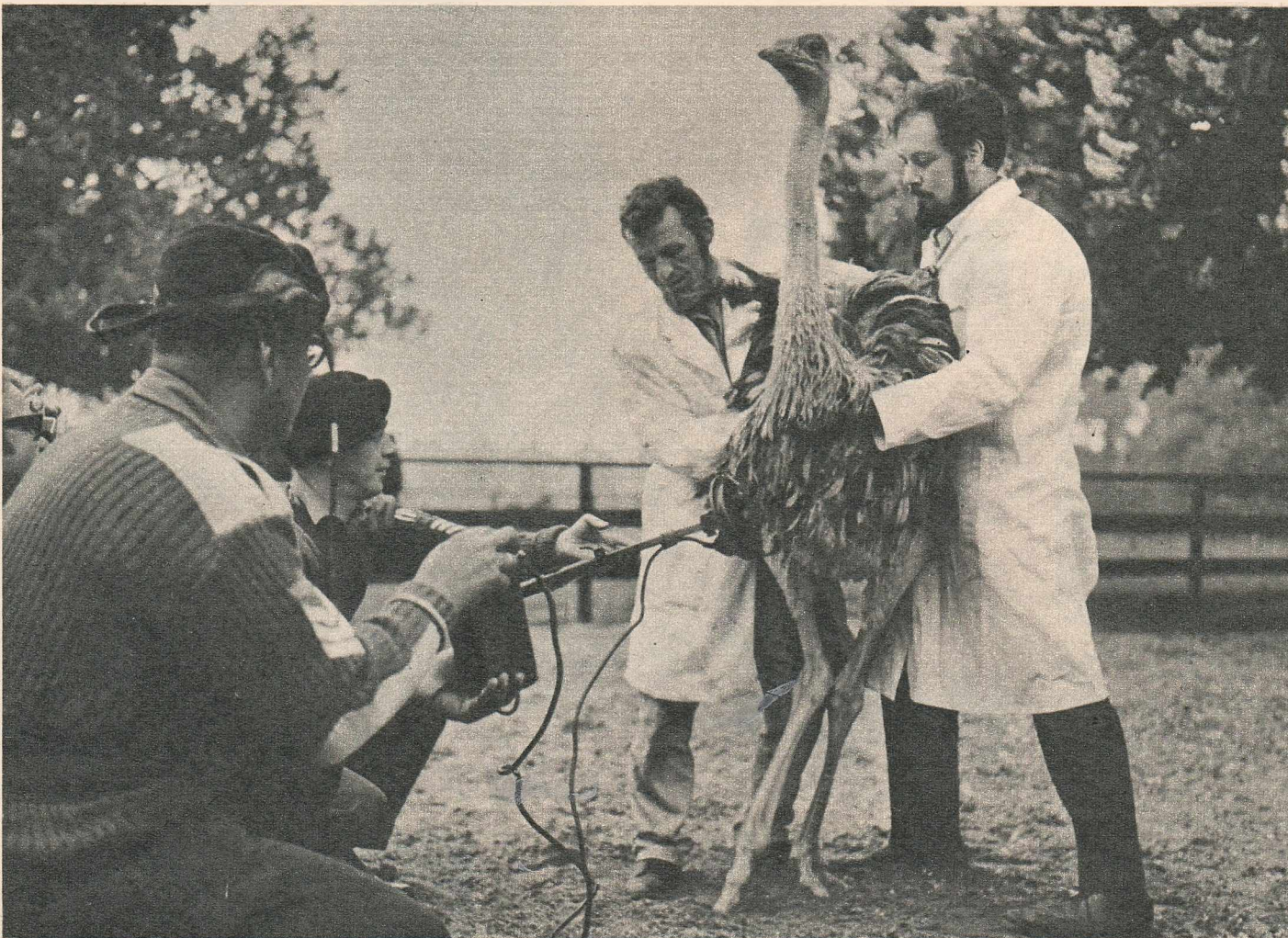
X e, bineînțeles, foarte crud cu femeile. Cruzi-me-a față de sexul slab e prima datorie a unui tip demonic. A fost părăsit în amor cînd avea 16 ani și de atunci a hotărît să se răzbune pe toate femeile.

N-are nici o clipă de liniște. Durere și zbcium e viața lui. Chiar cînd bea bere la halbă, viața i se pare un infern... Noaptea, evident, are coșmaruri...

Plăcerea lui supremă e suferința... Dacă ceva îi face cu adevărat plăcere e suferința. Suferința de toate felurile: fizică, morală, psihică, administrativă. Dacă n-are motiv de suferință, intră în panică, dar, pînă la urmă, găsește el ceva. Scoate o dramă și din piatră... seacă. Pentru el chiar și-o banală legătură sentimentală se transformă într-o sumbră conspirație... Comandă o bere la halbă cu aerul omului care urzește un plan diabolic. Achită nota pe furis, să nu-l vadă nimeni. Cînd bea se uită în dreapta și-n stînga, să nu-l dibuiască cineva...

Se crede și-un tip tare, de oțel... Rostește numai cuvinte dure și solemne, ca împărații romani... Cum prinde un om îl terorizează cu întrebările lui stupide.

Bine, bine, dar ce face acest tip demonic, din ce trăiește? Gura de inger, gura de demon cere pîine... Așa demonic cum e, taie frunză ciinilor. Munca nu i se pare demnă de subconștientul lui atît de tenebros... Așa că face mari eforturi ca să-și țină în cirje zîmbetul lui demonic... Zîmbetul lui demonic e gata să se prăbușească — și atunci ce dracu' se face?

șpune drept, oscar, n-ai mîncat o mină ?

Stomac de struț!?... Nu cumva se ascunde și aici o prejudecată, ca atîtea altele, descoperite și anulate de timp și experiență? Fiindcă iată-l pe bietul Oscar, struțul-șef al grădinii zoologice din Londra, tăvălindu-se de crampe la pipotă și stîrnind panică în rîndul îngrijitorilor săi. Ce-o fi mîncat Oscar, că doar nu de la citeva cuie sau o bucățică de sîrmă ghimpată acolo i-o fi venit indigestia? Dar dacă Oscar a înghițit o mină neexplodată, rămasă din anii războiului? — i-a venit cuiva ideea. Pe loc au fost chemați specialiști pentru detectarea minelor care au constatat într-adevăr existența unei cantități de produse feroase în cavitatea abdominală a struțului, dar fără pericol de explozie.

Liniștiți-vă! La ora asta, Oscar e bine sănătos, se plimbă prin țarcul lui, căutînd niscai tinichele ceva mai digerabile.

am scăpat de-o grijă!

◀ Pregătirile pentru alegerea de «Miss Univers 1971» sînt în toi. Reprezentanta Statelor Unite la marele concurs al perfecțiunii feminine a și fost aleasă în persoana tinerei Michele McDonald, în vîrstă de 19 ani, din Pennsylvania.

PE ECRANE

APA CA UN BIVOL NEGRU

MĂRTURII GRAVE ȘI EMOȚIONANTE

Înainte de orice emoționează reîntâlnirea cu faptele dramatice petrecute în primăvara anului trecut, când apa s-a năpustit «ca un bivol negru» peste câmpii, peste drumuri, peste munca și avutul oamenilor. Emoționează fețele brăzdate de suferință ale unor bătrâni care povestesc despre inundații cu obidă, dar și cu demnitate stăpînită; emoționează relatarea factorului poștal sau a locotenentului care, împreună cu ostașii săi, a participat la salvarea sinistraților; emoționează trepidația intens îngrijorată, totuși fără urmă de panică, a populației din Satu Mare privind valurile Someșului, ascultînd cu o concentrare mută comunicatul despre creșterea apelor riului și adunîndu-se, în formațiuni înarmate cu lopeți și sape, ca să întărească digurile; emoționează imaginile șoselelor transformate în căi de apă, cu oameni pășind descălțați prin șuvoi, imaginile caselor ruinate de viituri, imaginea flăcării cu care cineva usucă tencuiala pereților îmbibați de umezeală sau cea a unui ceas deșteptător pus la uscat, afară, pe un scaun, purtînd urme de noroi; în sfîrșit emoționează telegrafistii cocotați pe stilpi și reînnoind firele rupte, emoționează noile cartiere de blocuri de locuit, construite în termen record pentru a veni în ajutorul celor loviți de calamități, și acea inscripție memorabilă a datei pe una din clădiri — 14 mai 1970.

Ca într-un catalog viu al atitudinilor umane în fața primejdiei și a nenorocirii, pelicula înregistrează seninătatea fetiței care se leagăna candid cu păpușa în brațe, sau durerea bătrînei văduve stupefiată de năprasnica năvală a apelor ieșite din matcă, sau meticulozitatea unui bărbat cu părul alb căuțînd lucruri care mai pot fi refăcute și utilizate după ce apele s-au retras, sau elocința optimistă a celui care, adăpostit cu familia într-un vagon de tren, povestește savuros cum o piscuță a salvat un copil al cărui leagăn luat de șuvoi părea mereu gata să-și piardă echilibrul, sau energia tenace cu care a pornit fiecare, la îndemnul și cu sprijinul conducerii partidului și statului, să-și refacă existența. Tot filmul, dominat de conștiința tragicului, devine — prin faptele și prin oamenii asupra cărora s-a fixat obiectivul — o mărturie gravă și emoționantă despre acele clipe de grea încercare, despre puterea oamenilor uniți în a depăși nenorocirea. Pe ecran, documentul filmat își demonstrează resursele de expresivitate, în sensul că traduce pregnant starea de spirit a celor aflați la grea cumpănă în urma dezlănțuirii forțelor naturale.

Mi se pare semnificativ și demn de subliniat faptul că această realizare de început a unui colectiv de tineri cinești stă sub semnul unei ascuțite responsabilități civice. Fiecare dintre cei care au participat la filmări, la culegerea declarațiilor de la oameni (căci nu există nici un fel de comentariu literar adăugat din afară), la montarea întregului film-document despre «oameni și ape în mai 1970» — cum precizează subtilul — a subordonat talentul său, mijloacele sale profesionale, misiunii cetățenești pe care și-a asumat-o — aceea de a consemna pe peliculă momentul inundațiilor. Și tocmai din perspectiva aceasta apare regretabilă o anumită unilateralitate a materialului selecționat pentru a alcătui filmul, insuficiența dezvoltare a aspectelor legate de refacere și reconstrucție, de solidarizarea umană în numele salvării vieții și a bunurilor, legate de eroismul muncitorilor apărîndu-și fabricile și mașinile de toront s.a.m.d.

Încercînd o detașare de evenimentele fixate pe peliculă, o apreciere a valorii expresive a filmului, trebuie spus că tinerețea realizatorilor poartă marca unei maturități artistice remarcabile. Portrete umane grăitoare, cu detaliile revelatoare ale unei priviri, ale unui suris trist sau ale unui gest, filmări din mînă sau cu teleobiectivul (adeseori cu camera ascunsă), în care lumini și umbre, reflexele apelor, mișcarea oamenilor capătă o impresionantă frumusețe plastică, lait-motivul vizual sugerînd viitura — iată cîteva din elementele care atestă talentul celor care au lucrat la film într-un elan comun, unitar. Numele regizorilor Andrei Cătălin Băleanu, Petre Bokor, Dan Pița, Mircea Beroiu, Youssouff Aidaby, al operatorilor Dinu Tănase și Iosif Demian, al redactorilor și scenariștilor Roxana Pană și Stere Gulea, ca și al colaboratorilor lor, se vor mai face auzite, sînt convins, pe viitor. De astă dată însă, toate aceste nume se șterg — cu o nobilă modestie și discreție — spre a lăsa pe primul plan forța expresivă a acestei cine-mărturii, care nu poate să nu ducă cu gîndul la documentarele poetice ale faimosului Joris Ivens sau la nu mai puțin celebrul și zguduitorul document filmat de Luchino Visconti cu ani în urmă și intitulat «Pămîntul se cutremură». Însăși posibilitatea de a face aceste asocieri constituie, în definitiv, un elogiu adus tinerei echipe de cinești care au contribuit într-un efort colectiv la realizarea filmului «Apa ca un bivol negru».

Mihail LUPU

CRACOVIA '71

Al VIII-lea Festival internațional al filmului de scurt metraj

FOAMEA DE REALITATE

de Magda MIHĂILESCU

De fapt singurele colțuri din lume unde scurt metrajul înflorește cu adevărat sînt festivalurile. Singurele sale haine sînt cele de sărbătoare. Gătît, cu floare la butonieră, scurt metrajul se plimbă de la un festival la altul, existența sa fiind alcătuită din cîteva zile mari, numite Oberhausen, Cracovia, Tours, Leipzig, Tampere, Cork etc. În rest, de ce să ne mintim, genul acesta năpăstuit, nedreptățit, se strecoară și supraviețuiește. Nimeni nu ia cu asalt cinematografele specializate (cum ar fi «Timpuri Noi», să zicem), nimeni nu se dă cu capul de pereți dacă a venit la «Hello, Dolly» după pauză și a pierdut «completarea».

Școala poloneză de scurt metraj este într-o vizibilă ascensiune.

Filmul cel mai aplaudat al festivalului: Iubiți florile de Borivoj Dvornikovic (Zagreb).

de Constantin POPESCU

DECOIN Henri

Regizor de film, autor dramatic și scenarist francez, născut la Paris, la 18 martie 1896, mort la 5 iulie 1969. Ex-ziarist sportiv, abordează cinematograful ca scenarist și dialoghist (*Razia*; *Hotelul studenților* etc.), devenind apoi asistent de regie (Tourjanski, Gallone) și finalmente regizor, impunându-se mai ales publicului grație colaborării sale cu Danielle Darrieux (soția lui din 1935 până în 1940). Semnează astfel o serie de filme de genuri variate, punând în valoare personalitatea scilicet a vedetei sale, ca: *Inima mea te cheamă și iubesc toate femeile* (1935) cu Jan Kiepura (turnate la Berlin), *Dominoul verde* (id.); *Abuz de încredere* (1937); *Domnișoara mama mea* (id.); *În zori de zi* (1938) după *Retour à l'aube* de Vicki Baum; *Arlette* (1939); *Primul rendez-vous* (1941) și, după război: *La vérité sur Bèbe Danoë* (1951); *Bonnes à tuer* (1954); *L'affaire des poisons* (1955). A oscilat între filme de atmosferă, polițisto-psihologice și comedii sentimentale, confirmând o desăvârșită cunoaștere a tehnicii cinematografice și un talent verificat de a contura adevărate caractere. Cunoaște astfel succese de public și de critică cu filme ambițioase, precum *Cărări întunecoase* (1941) după *Les inconnus dans la maison*, de Simenon, cu un Raimu de zile mari; *L'homme de Londres* (1943) tot după Simenon; *La fille du diable* (1945) cu Pierre Fresnay și regretata Andrée Clement; *Les amants du pont St. Jean* (1947); *Les amoureux sont seuls au monde* (1948), unul dintre cele din urmă filme ale lui Jouvet; *Au grand balcon* (1949); *Trei telegrame* (1950); *Amanții din Toledo* (1952) cu Alida Valli, Pedro Armendariz; *De ce ai întârziat?* (1958) cu Michèle Morgan; *Pisca își scoate ghearele* (1959), cu Françoise Arnoul; *Nathalie, agent secret* (id.) cu Martine Carol; *Tendre et violente Elisabeth* (1960); *Parias de la gloire* (1963)...

DEE Sandra

Actriță americană de film, născută Alexandra Zuck, la Bayonne (New Jersey), la 23 aprilie 1942. Debutază la 15 ani în *Until they Sail* (1957) și în anul următor, cu *The Reluctant Debutante*, devine una dintre cele mai populare «teen-stars» (stea sub 20 de ani) din S.U.A. Cantonată în tipul de pușcă emancipată («bobby-soxer»), cu mijloace artistice modeste, dar grațioasă și plină de farmec juvenil, S.D. este protagonista unor filme de mare succes, ca: *The Restless Years* (1959); *Prietenul meu* (1959); *Gidget* (id.); *Imitation of Life* (id.); *The Wild and the Innocent* (id.); *A Summer Place* (id.); *Portrait in Black* (1960); *Tammy, Tell Me True* (1961); *Come September* (id.); *Romanoff and Juliet* (id.); *If a Man Answers* (1962); *Tammy and the Doctor* (1963); *Take Her, She's Mine* (id.); *I'd Rather Be Rich* (id.); *That Funny Feeling* (1965); *A Man Could Get Killed* (1966); *Doctor, You've Got to Be Kidding* (1967); *Rosie* (1968).

DE FILIPPO Eduardo

Autor dramatic, regizor și actor de teatru și film, scenarist italian, născut Eduardo Passarella, la Napoli, la 24 mai 1900. Personalitate prodigioasă a teatrului dialectal napolitan, E. de F. creează din 1932, împreună cu sora sa, Titina de Filippo (n. Napoli, 23 mai 1898), și fratele său, Peppino de Filippo (n. Napoli, 24 august 1903), o companie teatrală proprie debutând apoi (toți trei) și în film, Eduardo ca actor, scenarist și regizor, ceilalți ca actori și uneori ca autori și dialoghiști. Realizează și interpretează un mare număr de filme, în special după război, când se integrează cu succes curentului neorealism, ca autor complet și interpret al unor tragicomedii specifice, din universul oamenilor simpli, al umiliților și obidiților din Neapoli natal. Dintre numeroasele sale filme amintim: *Trei oameni în frac* (1933); *Capello a tre punte* (1934); *Non ti pago* (1942); *Assunta Spina* (1947); *Napoli milionaria* (1950); *Filumena Marturano* (1951); *Fortunella* (1957); *Oggi, domani, dopodomani* (1965); *Spara forte, piu forte, non capisco* (1967) etc. Pentru Sophia Loren a scris scenariile unor filme ca: *Ieri, oggi, domani* (episodul *Adelina*); *Căsătorie în stil italian* (1964) și *Questi fantasmi* (episodul). Ce trei reprezintă în Italia o dinastie artistică comparabilă cu cea a Barrymorelor de peste Ocean. Frațele său, Peppino de Filippo, și el dramaturg, regizor și actor de teatru, a devenit extrem de popular în Italia, mai ales ca actor de film. Dintre cele aproape 100 de filme realizate până azi, desprimind câteva dintre cele mai cunoscute la noi: *Luminile vieteiului*; *Bunica Sabella*; *Policarpo*; *Ferdinand, regele Neapoliului*; *Boccaccio* (episodul *Ispitirea dr. Antonio de Fellini*); *Made in Italy* etc...

DE HAVILLAND Olivia

Actriță americană de film și teatru, născută la 1 iulie 1916 la Tokyo, ca fiică a unui diplomat și soră mai mare a actriței Joan Fontaine. Debutază de timpuriu pe scenă și are imensă șansă să fie distribuită de marele Max Reinhardt în primul său film realizat în S.U.A., ecranizarea teoriei shakespeariene *Visul unei nopți de vară* (1935). Întruchipează în anii '30 idealul spectatorilor romantici, devotată filmului de capă și spadă, devenind partenera visată pentru aventurosul Errol Flynn într-o lungă suită de filme celebre: *Căpitănelul Blood* (1935); *Misiunea brigăzii ușoare* (1936); *Robin Hood* (1938); *Dodge City* (1939); *Elisabeth și Essex* (id.) alături de Bette Davis; *Santa-Fe Trail* (1940); *They Died with Their Boots On* (1941). Se dovedește o actriță capabilă de a cuprinde o varietate gamă de roluri, trecând de la drame de epocă, profilate pe un fundal istoric, ca: *Antonin Adverso* (1936) sau *Pe aripile vântului* (1939), unde face o primă mare creație actoricească în rolul Melanie, la comedii, costumate: *Un amant celebru* (Garrick-1937) sau moderne: *Fierii tinereții* (id.); *Gentleman după miezul nopții* (id.), unde alcătuia cu Bette Davis și Leslie Howard un trio inegalabil; *Capriciile destinului* (1938) cu alți doi parteneri de marcă: Rosalind Russell și (din nou) Errol Flynn; *Strawberry Blonde* (Roscata-1940) cu James Cagney și Rita Hayworth. Performanța dramatică din *Pe aripile vântului* îi deschide calea către marile drame ce vor egalona cariera ei postbelică. Astfel, după *Poarta de aur* (1941) cu Charles Boyer, va cuceri după război primul premiu Oscar cu *Destinul d-nei Norris* (1946), urmat de *Devotion* (id.), romanul surorilor Brontë; *The Dark Mirror* (1946); *The Snake Pit* (*Văgăduia șarpelui* — 1948); *The Heires* (*Mostenitoarea* — 1949) după Henry James, al doilea premiu Oscar; *My Cousin Rachel* (1953); *Not as a Stranger* (*Nu ca un străin* — 1955) de Stanley Kramer; *Lady in a Cage* (1963); *Hush, Hush, Sweet Charlotte* (1964). Retrasă de mai mulți ani din cinematograful, O.H. s-a stabilit în Franța.

Actori și roluri

La Cannes '71 Julie Christie a fost din nou în centrul atenției. După cum știm, filmul lui Losey, «Mijlocitorub», a cărui protagonistă este excelenta actriță engleză, a doborât narel» profeu.

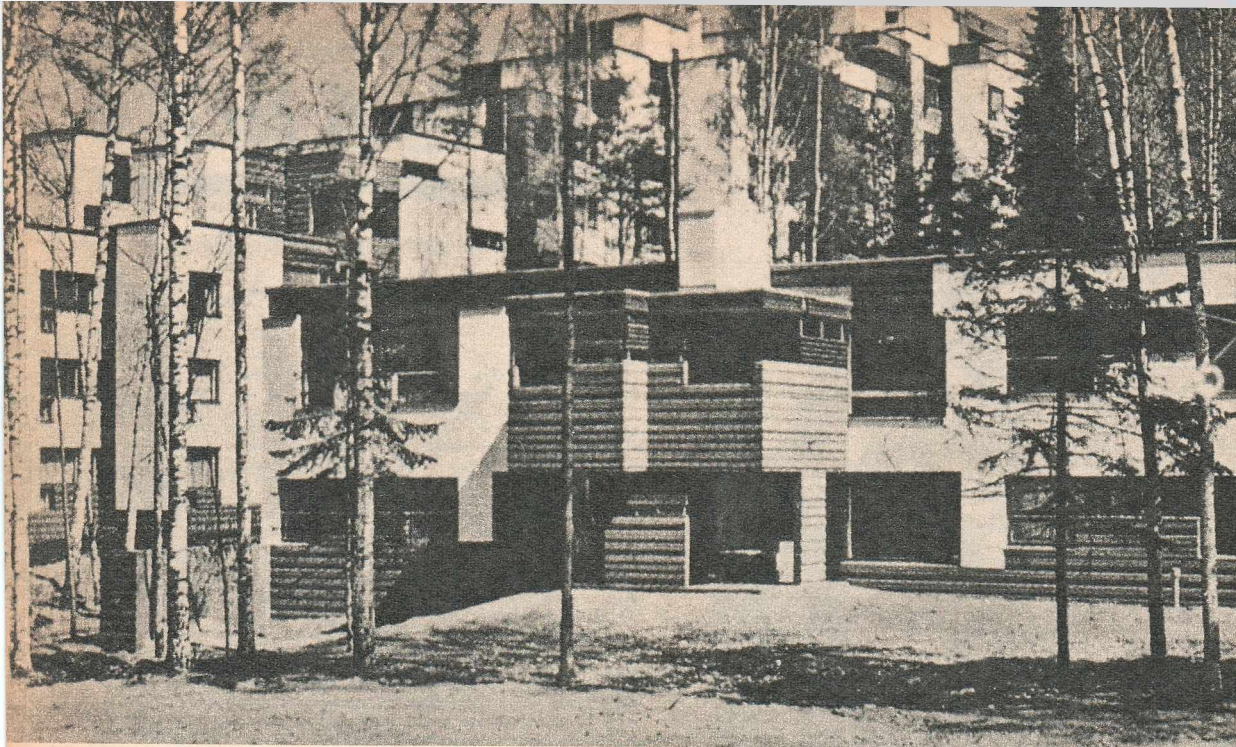
ette Mimieux și prietenii săi, numi cunosători în a sta ca la fotograf».

Asta este, în zilele lucratoare, scurt metrajul: completarea indiferentă, ceva care trebuie înghițit înainte de a-l vedea pe Alain Delon sau John Wayne ș.a.; în cele festive — este ținut pe palme sau, tot din dragoste, i se dau palme. Orice festival îți reamintește această realitate, pe care, vrem-nu vrem, trebuie să o acceptăm. La cel de-al VIII-lea Festival internațional al filmului de scurt metraj de la Cracovia, la unele proiecții era greu să găsești nu un scaun liber, ci un loc pe scări, pe jos; Wajda însuși (președintele juriului anul trecut) a trebuit să se mulțumească într-o seară cu un astfel de colț, să se piardă în mulțimea de studenți care, spre deosebire de anul trecut, au ținut să-și exprime mai pătimas și aprobarea, și dezamăgirea, și nerăbdarea: aplauzele, bravourile au fost înlocuite, nu de puține ori, de huiduiri și fluierături emise cu ajutorul unor mici instrumente cîntătoare (cineva m-a informat că pot să-mi achiziționez unul în piață, contra a 5 zloți). Oricum, este îmbucurător să vezi că soarta scurt metrajului nu este indiferentă, chiar dacă această grijă se topește o dată cu festivalul. Am simțit că cei prezenți în sală — repet, în cea mai mare parte tineri și mi se pare simptomatic că de la o vreme festivalurile de scurt metraje încep să fie cotropite de ei — nu au privit cu ochi buni o anumită tendință a filmelor selecționate de a se îndepărta de documentarul-mărturie, de cronică vie, directă, reflex imediat al mișcărilor esențiale ale acestei epoci, pe care o iubim așa cum este, cu cele bune și cele rele, cu amănuntele ei fâgăduințe, cu încălțelele ei probleme. De altfel, după cum se știe, motoul festivalului este «Secolul nostru douăzeci». Dar, se pare că mulți s-au săturat să tot privească în față acest secol în care minunile se transformă în deșertăciuni de la o zi la alta, au obosit să-i tot pîndească meandrele, contradicțiile, nebuliile care cîndva fascinau. Nu mai departe decît cu un an în urmă, spuneam că documentarul ne obligă să nu uităm pe ce lume trăim. De data aceasta am întîlnit un grup compact de filme sofisticate, mici povestiri ce mimau suprarealismul — precum o femeie care își închipuie că este de ajuns să ai plete blonde ca să semeni cu Brigitte Bardot — altele ce împrumutaseră câteva resturi de filozofie existențialistă ori de literatură a absurdului, câteva glume în genul «hai să facem haz de necaz» — toate transplantate cu abilitate profesională pe ecran, dar atît. S-a subțiat oare curajul de a pune degetul pe rană, de a întreba răsădit ce și ce va urma?, ce se va alege din lumea aceasta atît de zdruncinată de convulsii? Întrebările au căpătat uneori forme șocante, paroxistic răzvrătite, cu metafore dilatate pînă la limita insuportabilului: Bernd Upnmoor, un tînăr cineast din R.F.G., a filmat un șarpe boa care timp de zece minute devorează un șoricel (*Pentru prietenul meu Boa*). Asta este tot. Sala a răsunat de fluierături, autorului i s-a aruncat în față: «Sînteți un fascist». «Nu sînt fascist, nu sînt hippy, am lucrat și lucrez pentru oameni, a răspuns cineastul. Dar de ce imaginea unui șarpe care mîncă un șoarece este considerată violentă, indignă pe toți iar

ceea ce se întîmplă în Vietnam, imaginea atrocităților de acolo nu-i cutremură pe unii? Cîți nu le privesc liniștiți în timp ce-și iau masa de seară? Asta am vrut. Să stîrnesc o întrebare. Cînd am făcut filmul eram însă naiv».

Întrebări au vrut să stîrnească și alții dar, cum spuneam, mulți s-au refugiat în zone în care semnele timpului nostru apar încețoșate. *Plaja particulară* (Jean François Laguionie), *Căltoria domnului Guillon* (Pascal Aubier), *1501/12* (Paul B. Price, S.U.A.), *Este atîta liniște la țară* (Fritz André Kracht, R.F.G.), cultivă efectele comarului înscenat cu eleganță dar fără emoție. *Mașini magice* (Bob Curtis, S.U.A.), *Sunetul sculpturii lui Harry Bertoina* (Jeffrey Eger, S.U.A.) sînt — după cum indică și titlul — evadări în lumea unor frumuseți ciudate, a căror tristă inutilitate este și ea un reflex al nevoii de a ține piept mecanizării. *Viteză 40-70* (Johan Van der Keuken, Olanda), *Reflexe în cosmos* (Harold M. Weiner, S.U.A.) au speculat posibilitățile colajului pînă la ultima limită.

Preferințele juriului internațional, prezidat de eminentul critic polonez Boguslaw Mihalek, au coincis însă — lucru atît de rar pe această lume — cu cele ale numeroșilor iubitori de scurt metraj aflați în sala Kijov. Dragonii de aur, arginti, celelate distincții au fost acordate (doar cu vreo două excepții) filmelor cel mai aplaudate, celor care nu s-au pierdut în divagații sterile, care nu au căzut în perfida cursă a prețiozității formale. Există încă o adevărată foame pentru reportaj, pentru documentul imediat. *Revolta liniștită* (Charles Denton, Anglia), mărturie elocventă a refuzului unor soldați americani de a lupta în Vietnam, *Școala elementară* (Tomas Zygadlo, R.P. Polonă), un ciné-vérité fermecător, *Jocurile* (Nikola Babic, Iugoslavia), o reconstituire minuțioasă a unui pătimas joc bărbătesc, *Cinematograf* (U.R.S.S.), portretul unui șofer-operator care bate muntii cu caravana cinematografică și-l știe pe Hamlet pe dinafară, toate aceste titluri și altele ne-au convins încă o dată că cea mai fascinantă aventură a documentarului rămîne aceea de a surprinde omul și nebănuitele, infinitele lui raporturi cu realitatea. În această privință, școala poloneză pe care am avut prilejul să o cunoaștem îndeaproape în zilele Festivalului național, premergătoare celui internațional, anunță o serioasă candidatură la un loc de frunte în lumea scurt metrajului. Se pare că acel binecuvîntat spirit de echipă, de asalt sistematic, în grup, de emulație reciprocă care explică, bunăoară, succesul școlii de animație de la Zagreb, prinde rădăcini zdravene printre documentariștii polonezi. Cît despre creatorii de animație iugoslavi, a căror familie am folosit-o drept termen de comparație, aceștia au dominat și la Cracovia. Filmul cel mai ovaționat al festivalului a fost *lubiți florile* al lui Borivoj Dvornikovic, o satiră condensată a nebuliei atomice. Echilibrul perfect, nici o concesie de dragul hazului în sine, grija savantă pentru asigurarea ritmului, continua preocupare pentru implicațiile sociale ale micropovestirii, toate acele «puncte forte» ale animației de la Zagreb au fost strălucit reprezentate.

◀ Locuințe și mesteceni la Tapiola, orașul-grădină de lângă Helsinki.

DIMINETI

FINLANDEZE

Versurile Iliadei nordului, *Kalevala*, cântă într-o limbă soșoră, predominantă de vocale, cu accentul mereu pe prima silabă a cuvintelor, «dulcea țară Suomi» — Finlanda. În acompaniamentul celor cinci coarde ale țiterii, *kantele*, au răsunat demult, în jurul marilor focuri, glasurile barzilor invocând astrul atât de prețuit pe meleaguri situate în bună parte — o treime din țară — dincolo de Cercul polar:

«Te slăvesc, o, stea a zilei,
Soare lucitor pe ceruri,
Suie soare, dimineța,
Începînd din ziua asta,
La toți dă-ne sănătate»...

Cînd intri dimineța în Portul de Sud al capitalei — Helsinki — o dată cu pescarii și vînzătorii de legume din insulele mici, învecinate, o dată cu florăresele și pescărușii, privești spre soare sau, nu arareori, spre norii de ploaie ai răcoroasei Baltici. El însuși un «vlăstar al apelor Golfului Finic», orașul Helsinki, cel mai mare port al Finlandei, cu peste jumătate de milion de locuitori într-un stat de 5 milioane, te întîmpină cu un «skyline» conturat de clădiri neoclasice. Din înălțimea unei coline, peisajul ordonat în secolul trecut de stilul Empire, după concepția arhitectului Carl Ludwig Engel, este dominat de o albă catedrală luterană (92 la sută dintre credincioși sînt protestanți, dar numai 4 la sută vin duminica la biserică). În această secvență neoclastică, elegantă și sobră, se înscrie Palatul președintelui republicii, peste care flutură drapelul cu cruce albastră pe fond alb. Din anul 1956 își desfășoară aici activitatea — reales în 1962 și din nou în 1968 — președintele Urho Kekkonen, care a succedat unui alt mare om de stat al Finlandei, Juho Paasikivi. Președinții Paasikivi și Kekkonen și-au legat numele de elaborarea liniei politicii externe de bună vecinătate, neutralitate și pace.

Te-ai aștepta ca înșiruirea frontoanelor atîtor edificii oficiale să dea o anumită solemnitate locului, cum pare să fi fost intenția urbanistului de la 1830. Și, totuși, nu este așa. Căci pînă la țărnul golfului, pînă în port, se întinde piața de zarzavaturi, flori și pește. O aglomerație multicoloră de gospodine, negustori cu tarabe-moto și umbrele-firmă, pescari desfăcînd marfa direct din barca acostată la chei, marinari, vase care cheamă sau avertizează lansînd sunete de sirenă, sonorități metalice de macarale — totul creează o atmosferă în care accentul nu cade pe prestață, ci pe comunicare și contact, pe lipsa de formalism. Finlandezii prețuiesc relațiile umane deschise, democratice și, dincolo de o aparentă timiditate și rețineră «nordică», se află nebănuite izvoare de curiozitate, interes și exuberanță, impulsuri pentru cel mai viu dialog.

FÎNTINILE LUI TAPIO

«Sîntem oameni dornici de pădure, de lacuri, de mare, ne sînt dragi arhipelagurile stîncose». Am ascultat aceste gînduri rostite de Aulis Blomstedt, teoretician și constructor, arhitect și designer, în casa lui de la Tapiola. Eram la sfîrșitul unei călătorii și al unei lungii conversații despre Finlanda modernă, despre procesul intens de industrializare și urbanizare, despre tradiție și inovație, despre tehnologie și uman. Gazda noastră, doamna Heidi Blomstedt, fiica lui Jean Sibelius, creatorul școlii muzicale naționale, ne arătase obiecte din sticlă lucrate și expuse de ea la galeriile de artă decorativă «Artek».

Istoria Tapiolei, orașul-grădină de lângă Helsinki, ar trebui povestită pe muzica lui Sibelius care a închinat un poem simfonic lui Tapio, zeul pădurilor... Acolo, unde erau cîndva așezările rurale din Espoo, arhitecții Finlandei au făurit un centru urban, administrativ și industrial, comercial și școlar. În imediata vecinătate a Tapiolei se află Politehnica de la Otaniemi, centrul social studentesc de la Dipoli. Ambianța este o orchestrație măiastră de oglinzi de apă, peluze de un verde intens și proaspăt, mesteceni argintii, pini unduoși. Dincolo de fîntinile

țîșnitoare, gheizere de spumă albă — ziua, focuri purpurii — noaptea, se ridică «Keskustorni», semnul distinctiv al Tapiolei, turnul central administrativ. Centrul comercial este compus din 70 de secții specializate, centrul medical cuprinde clinici, laboratoare, săli de operație. Am văzut copiii Tapiolei în sălile de clasă și pe terenurile de sport, am urcat în blocuri-turn, am vizitat vile separate și «case în serie». Natura este conservată peste tot cu strășnicie, zeul Tapio n-a fost alungat...

Autorii nucleului central al Tapiolei, Aarne Ervi și Otto Neurman, ca și ceilalți arhitecți care au continuat să clădească aici (populația locului ajunge la 30 de mii de oameni) — Viljo Revell, care a făcut și originala primărie circulară din Toronto, Reima Pietilä, constructorul apropiatului Dipoli, Aulis Blomstedt, Aarno Ruusuvoori — sînt nume de vază ale unei țări care a devenit o «mare putere» în urbanistică și design. În fața clădirilor universitare de la Otaniemi am întîlnit un profesor canadian care își petrece concediul de studii în Finlanda: «Sînt aici, ne-a spus, pentru a cunoaște opera de acasă a unuia dintre cei mai mari arhitecți ai lumii, Alvar Aalto, fondatorul școlii

Note de călătorie

de Florin HERA

moderne finlandeze. Aalto nu poate fi comparat decît cu Gropius și Le Corbusier.

ORAȘE ÎNFRĂȚITE

O altă dimineță finlandeză ne-a găsit în biroul energiceii directoare a agenției de turism «Lomamatka», doamna Meri Elo. Agenția este plină de imaginație. Organizează, de pildă, un «turneu-sauna» menit să popularizeze — dacă mai este nevoie — faimoasa baie de aburi finlandeză, o instituție «en vogue» de circa o mie de ani... Alte programe permit cunoașterea industriei hîrtiei și mobilei, a cooperației finlandeze, a atelierelor în care se creează splendidele covoare «ryijy», cîndva cergi pentru sînii sau pentru pereții căsuțelor de lemn zugrăvite în roșu. Grupuri de tineret călătoresc spre nord ajungînd la Rovaniemi, capi-

Helsinki: pescărușii în piața producătorilor...

Lîngă Portul de Sud al capitalei finlandeze, Palatul prezidențial.

de Ioan GRIGORESCU

curtea miracolelor

Oricit ar părea de necrezut, dar «Curtea Miracolelor» (în stil secolul XX) există încă la Paris, e drept, nu acolo unde o localizau Eugène Sue și Victor Hugo, ci undeva pe țărmul stîng al Senei, dincolo de Cité, între Saint-Germain-des-Près și Saint-Séverin. Propriu-zis, nu este vorba de o «curte» anume, ghetou al industriei mîlei și fărâdelegilor, ci despre cîteva străzi înguste, lipsite aproape cu totul de circulație automobilistică, trotuare care nu se răcesc niciodată de forfota neostoită a trecătorilor. Între Rue de la Harpe și Rue Huchette, defileurile strîvite de casele vechi, proprite cu birne, constituie locul de predilecție al unui tineret «în vînt», hippies pletoși, cu sarici ciobănești și straie multicolore, femei tinere care n-au mai trecut de mult prin cada unei băi sau pe sub jetul binefăcător al dușului, muzicanți ambulănți, pictori de trotuar, înghițitori de flăcări și de săbii, artizani ai sîrmei de aluminiu din care bat și împletesc podoabe de cinci franci, oameni despre care nu poți afla de unde vin și unde se duc, ce proveniență și condiție socială au, dacă produc sau parazitează, dacă sînt contestatarii sau profitorii îngrășatelor lăzi de gunoaie ale societății de consum.

Apostoli ai nonviolentei sau încărcătură de explozie întîrziată? Iconoclaști fără icoane sau adepți ai unui cocteil de religii păgine care și-au făcut din sex Dumnezeu și din rigola cu zoaie paradisul? Nuferi în mocirlă sau flori cu spini veninoși de care este preferabil ca societatea să nu se atingă? Cîndva, pe-aici, au fost cafenelele proletariatului intelectual al Parisului, locurile de întîlnire ale futuriștilor și surrealiștilor, vatră a cosmopolitismului artelor protestatare, locuri descrise întotdeauna cu respect și nostalgie de către Ehrenburg și Hemingway. Ceva din umbra trecutului a rămas în lăzile anticarilor, în rafturile librăriilor țixite, în teatrul «de buzunar» al lui Eugen Ionescu, unde, de cincisprezece ani, joacă cu casa închisă aceleași două piese — «Cîntăreața cheală» și «Scaunele» — în cîteva cinematografe «d'art et d'essai», în birtulețele cu lumînări pe fețe de masă din hirtie de împachetat și cu meniurile «turistice» agățate în geam.

Un simțămînt ciudat, în care neliniștea se împletește cu curiozitatea, libertatea totală de mișcare cu teama, sentimentul propriului confort cu jena pentru posedarea lui, dorința eliberării de toate atributele vieții așezate și a confuzării, fie și numai pentru un ceas, cu această lume, nu atît spre a-i înțelege misterele, ci rațiunea existenței sale, dacă o fi avînd vreuna.

Pe-aici, polițiștii nu umblă niciodată singuri, ci cîte doi sau în grup, dubele negre stau gata să intervină și, prin ferestrele lor cu rețele de sîrmă groasă, li se văd chipurile palide de oameni nevoiți să stea ei înșiși închiși pînă cînd se lansează ordinul ca vigoeroasele și neînduplecatele lor bastoane de cauciuc să intre în exercițiul funcțiunii. «Curtea miracolelor» este tăiată ca un ax de Boul Mich sau Boulevard Saint-Michel, mîrginită la nord de Sena și la sud de Saint-Germain-des-Près, celelalte două cardinale neavînd limite precise atît cît se întind străduțele. mici și întortochate în care soarele nu pătrunde niciodată. E periferia Cartierului Latin, ariergarda detașamentelor «gauchiste», floarea de înfipt în țeava puștii amenințătoare, caravanserai al fiilor lui Aquarius din Orașul Lumină, locul sacru de constituire a «familiiilor» hippy, oază a traficului ilicit de stupefiante, refugiu al «filozofilor» de optsprezece ani sau al celor care, nealîindu-și adevărul în cincizeci de ani de viață, mimează o adolescență recuperată. Atmosfera de isarlic oriental este subliniată și de numeroasele cuscusării marocane și de plăcintăriile tunisiene.

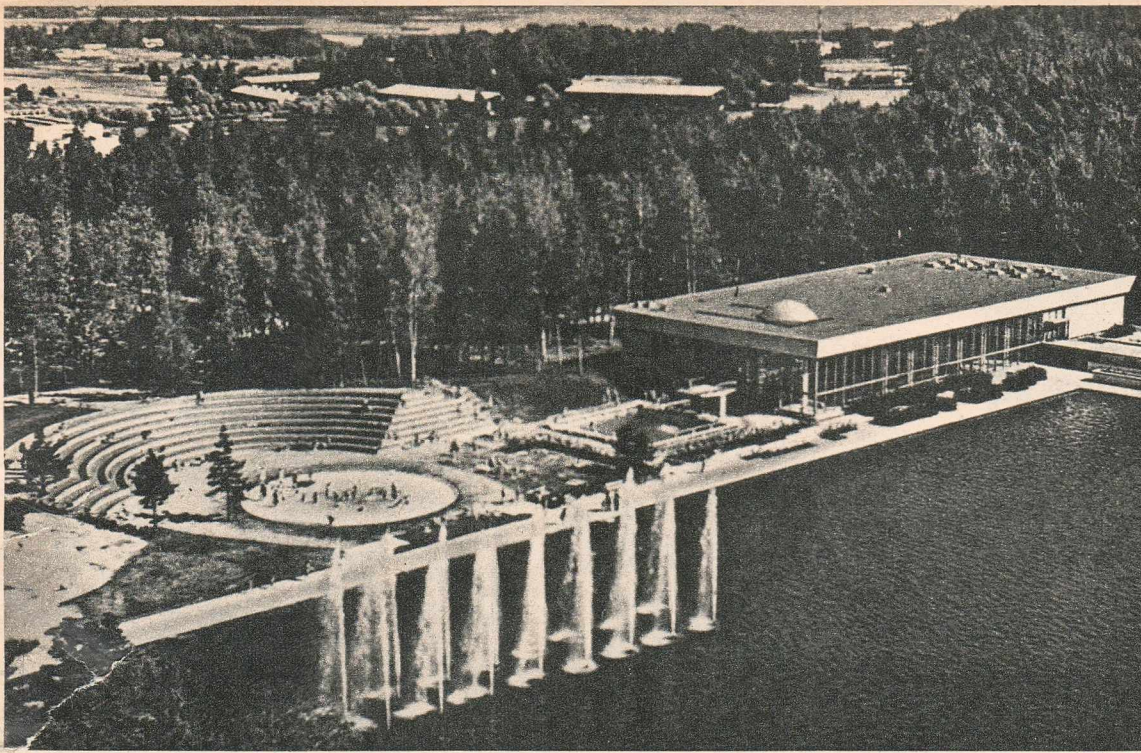
Nimic mai greșit decît a socoti aceasta o lume interlopă, de borfași, de gangsteri, de oameni certați cu ordinea prin cine știe ce fărâdelegi comise la drumul mare. Evident, în fojgăiala de pletoși din «Curtea Miracolelor» s-or fi ascunzînd și oameni în afara legii, dar nu ei constituie caracteristica principală a mulțimii. Cu atît mai inexplicabilă apare cantitatea de bastoane de cauciuc, gata oricînd să intre în acțiune, dar ținînd cont de potențialul anahic pe care îl reprezintă această adunătură, ochiul în permanență trează al forței de reprimare încearcă să-și justifice vigilența. Ciocnirile sînt spontane și pot căpăta proporții incalculabile. Numai în timpul evenimentelor din mai-iunie 1968, peste două mii de funcționari ai ordinii publice au fost bătuiți măr și cotonoși în luptele de stradă. Statisticile nu dau numărul răniiților din tabăra studentească. În 1969 poliția a operat 51 342 de arestări, dintre care 41 905 în flagrant delict. Printre arestați s-au aflat 6 821 minori sub 18 ani și 6 318 tineri între 18 și 21 de ani. Din 25 816 «beatnici» interpeși, 5 360 au fost conduși la comisarierate și 1 238 arestați. Alți 20 016 vagabonzi reținuți de razii au provocat 1 810 arestări. După anuarul «Quid 1971» o singură zi, luată la întîmplare, «recoltează» în medie 504 apeluri la adresa păzitorilor ordinii publice. Acestea dau 67 spitalizări, intervenții în 23 de manifestații sau acțiuni de protest, 43 de rețineri pentru diverse delictive, 10 spargerii, 14 agresiuni, 25 de accidente cu victime, 5 sinucideri, 11 tentative de sinucidere, 28 dispariții de minori, 21 de morți accidentale — în total, în 24 de ore, 1 866 interpeși, 147 baraje sau razii, peste 11 000 de vehicule controlate, 135 de verificări de persoane în comisariate și 58 de arestări.

Într-un an, 27 159 prostituate prinse în flagrant delict sînt conduse la «centrul» de la Saint-Lazare și 1 646 de travestiți masculini interpeși. În 1969 poliția a anchetat 772 365 de crime și delictive, a interpeșat 292 305 suspecți și a dresat acte de judecată și condamnare pentru 25 752 delincvenți.

N-aș putea spune cu exactitate ce procentaj din aceste cifre a fost furnizat de «Curtea Miracolelor».

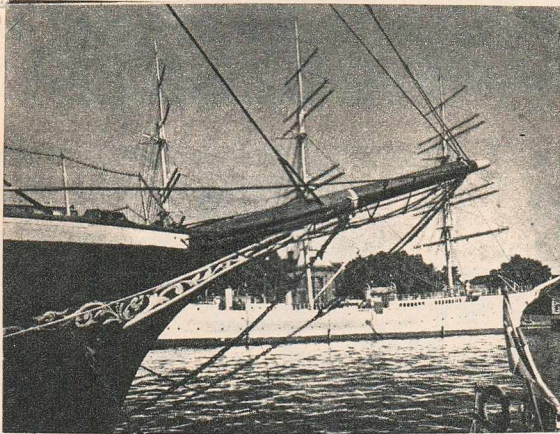
«Lumea bună» evită exuberanta sarabandă de pe străzile ei, turiștii o caută însă ca pe o curiozitate, tenații de carnavalul costumelor și de pitorescul chipurilor care fac orice numai ca să iasă din comun. Un cinematograful consacrat filmelor de groază și-a atîrnat de tavan un schelet, iar ultimul rînd de scaune, cel mai căutat, este fixat în sicrie sprijinite de perete. Atmosfera este totală.

Dar mai există pe-aici și cîteva librării pe care le-ar invidia orice metropolă a lumii, deschise pînă tîrziu după miezul nopții, mereu aglomerate, cu sutele de mii de reviste și volume mereu răsfoite cu frenezie de un tineret care, deși poartă însemnele exterioare ale protestului, rămîne însetat de a cunoaște, de a întrea, de a înțelege. El este, cred, adevăratul miracol al «Curții Miracolelor».

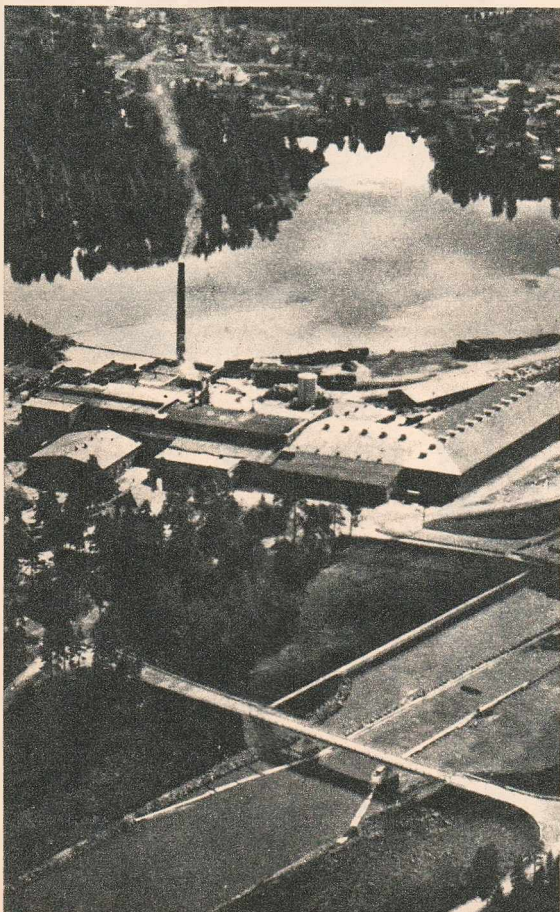
Jocuri de apă
în centrul sportiv
din Tapiola.

Contraste
marine
pe Aura.

Dipoli — centrul social studentesc creat de arhitectul
Reima Pietilä.

Industrie în ambianța apelor și pădurii.

tala laponilor, unde se înmînează diplome în toată regula de «trecere a Cercului polar». «Lomamatka» trimite turiști pe litoralul românesc, în Deltă, la mănăstiri. Am întîlnit adesea afișe despre Mamaia și Voroneț, imagini cu coloane de la Histria și porți din Maramureș, însoțite de explicații și tarife finlandeze și suedeze (Finlanda este o țară bilingvă și te poți ajuta și cu suedeza).

„Pe dv. nu vă trimitem la Tomis, ne-a declarat doamna Elo, dar aveți o «Constanța pe Aura». Vă sfătuim s-o vedeți, o să găsiți mulți prieteni acolo”. «Constanța de pe riul Aura» este marele port maritim Turku, un oraș cu peste 150 de mii de locuitori, fosta capitală a țării și cel mai vechi centru cultural al Finlandei. În cadrul mișcării internaționale a orașelor înfrățite, Turku și Constanța au devenit «gemene». Municipalițiile își fac vizite reciproce și, la Castelul din Turku, o fortăreață din veacul al XIII-lea, astăzi muzeu istoric și centru de concert, a fost organizată o expoziție de artă românească. Multe dintre aceste manifestații de cunoaștere și apropiere au rodit datorită entuziasmului Asociației Finlanda-România, organizație veche de peste 20 de ani și care se bucură de popularitate și prestigiu.

Doă universități, una finlandeză, cealaltă suedeză, transformă Turku, vechiul Åbo, într-un oraș al tineretului. Tinerii sînt peste tot, la șantierul naval, la uzinele de aparat electronic, la ultramodernul Teatru municipal. Lîngă Turku, în insula Ruissalo, printre plete blonde și străni bărbi roșcate, ne-am petrecut cea mai însuflețită dimineată finlandeză. Bărcile cu motor și navele cu pinze stăteau gata să plutească, așa cum avea să ne amintească Aulis Blomstedt, spre îndrăgitul arhipelag... Poate că acolo vor reveni, în această vară, prietenii mei de la Turku, Jorma și Stig. Stig care ne-a spus la plecare: «De fapt, dacă te gîndești bine, sîntem foarte aproape, neînchipuit de aproape».

Îndeplinind promisiunea făcută de a reveni asupra întrebărilor adresate Direcției Generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5) cu privire la asigurările de autoturisme, poștaşul ADAS răspunde astăzi altor corespondenți care au solicitat unele amănunte privind măsurile de prevedere puse de ADAS la dispoziția posesorilor sau conducătorilor de autoturisme.

Georgeta Pavel, Tr. Severin. Amănuntele solicitate de dv. cu privire la asigurarea facultativă globală a autoturismelor sînt mult prea numeroase pentru a le putea cuprinde într-un răspuns la această rubrică. Iată de ce v-am expediat, ca și altor corespondenți, câteva prospecte editate de ADAS. Menționez totuși că asigurarea respectivă poate fi încheiată numai pentru autoturismele care sînt proprietatea unor persoane fizice, avînd domiciliul în România, și cuprinde: asigurarea pentru avarii, asigurarea de răspundere civilă, asigurarea de accidente a conducătorului autoturismului și a altor persoane aflate în interiorul acestuia.

Sumele asigurate sînt importante. Astfel, la asigurarea de răspundere civilă, pentru fiecare persoană accidentată se acordă pînă la 20 000 de lei, iar pentru pagubele produse bunurilor avariate sau distruse — pînă la 10 000 de lei; la asigurarea de accidente, pentru fiecare persoană accidentată se acordă 10 000 de lei în caz de invaliditate permanentă totală și 5 000 de lei în caz de deces.

Dorin Mateescu, București. Imi solicitați să revin la amănuntele prezentate în numărul trecut al revistei cu privire la asigurarea suplimentară a autoturismului pentru furt și să precizez dacă se acordă despăgubiri și în caz de pagube ce rezultă din furtul huselor, prelatelor și păturilor aflate pe sau în autoturism. Răspunsul e negativ. Administrația Asigurărilor de Stat nu a considerat necesar să extindă aria răspunderilor sale și asupra acestor obiecte.

Costel Tuor, Tulcea. Mă bucură faptul că îndrăgiți întrecerile automobilistice și că ați participat deja la cîteva raliuri, unde ați avut șansa să ocupați locuri fruntase.

Iată amănuntele pe care mi le solicitați cu privire la asigurarea specifică celor care participă la întrecerile automobilistice: încep chiar cu denumirea asigurării: asigurarea facultativă a autoturismelor în legătură cu utilizarea lor la concursuri, întreceri sau antrenamente pentru acestea. Se pot încheia asigurarea pentru avarii, asigurarea pentru răspundere civilă ori ambele asigurări. Din motive de... «economie», asigurarea se poate încheia și pentru durate mai scurte, dar de cel puțin o lună.

Menționez că în asigurare sînt cuprinse daunele produse în legătură cu utilizarea autoturismului în timpul concursului, întrecerilor sau antrenamentelor pentru acesta, în timpul deplasării de la domiciliu (locul de garare) pînă la locul concursurilor, întrecerilor sau antrenamentelor și retur, precum și în timpul deplasării de la o localitate la alta — în același scop.

Avînd în vedere unele detalii ale corespondenței dv., sînt obligat să precizez că ADAS acordă despăgubiri — în cadrul asigurării respective — numai dacă concursul, întrecerea sau antrenamentul sînt oficiale, programate și controlate de forul sportiv competent.

Rezultă clar că, în cazul întrecerilor «prietenesti» sau «ocasionale», ADAS nu își asumă răspunderea urmărilor unor eventuale accidente.

Florica Ichim, Dej. Iată cîteva din riscurile pentru care se plătesc despăgubiri persoanelor care au încheiat asigurarea pentru avarii: ciocniri, loviri sau izbiri cu alte vehicule sau cu orice alte corpuri mobile sau imobile aflate în afara autoturismului asigurat, zgîrieri, căderi (în prăpastie, în apă, căderi din cauza ruperii podului, căderi pe autoturism ale unor corpuri — ca de exemplu: copaci, bulgări de gheață sau de zăpadă, bolovani etc.), derapări sau răsturnări, incendiu, trăsnet, explozie — inclusiv explozia rezervorului de carburanți sau a rezervorului de aer comprimat (chiar dacă trăsnetul sau explozia nu au fost urmate de incendiu), ploaie torențială, grindină, inundație, furtună, uragan, cutremur de pămînt, prăbușire de teren, alunecare de teren și multe altele.

Liliana Popescu, București. Ne bucură faptul că ați apreciat noua inițiativă a Administrației Asigurărilor de Stat, care a organizat transmiterea directă la televiziune a tragerilor de amortizare. Și alți cititori au relevat utilitatea acestei măsuri. Vă asigur că veți putea urmări în continuare transmisii directe ale tragerilor de amortizare ale asigurărilor mixte pe viață.

artmobile II ▲

O inițiativă pe cît de surprinzătoare pe atît de laudabilă a conducătorilor Muzeului de artă din Virginia (S.U.A.): artmobile II, adică un foarte spațios autocamion transformat și amenajat pentru expoziții itinerante de pictură. În fotografia noastră, artmobile II, adăpostind expoziția cu tema «12 portrete: de la Delacroix la Gauguin», străbate orașe și chiar așezări rurale care au contractat cu muzeul din Virginia acest nou gen de expoziție. Din fotografie nu lipsește, evident, polițistul însărcinat să asigure paza valoroaselor exponate.

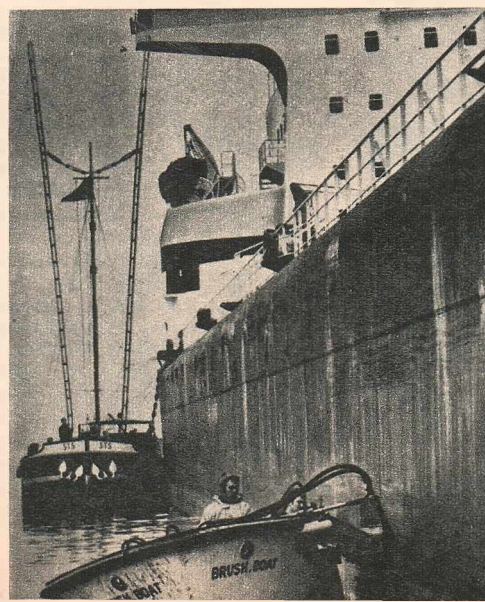
exclusivități londoneze ▶

Un instantaneu fotografic pe o stradă din Londra, dezvăluind cel puțin trei trăsături particulare tradițiilor marii metropole.

1. În ce alt oraș din lume decît Londra ar putea fi văzută o barcă cu visle traversînd imperturbabilă strada, perfect reglementar, pe «zebră»?

2. Cunoașteți și alți cetățeni decît londonezii care să-și ascundă atît de discret curiozitatea (echivalînd acolo cu impolitetea) făcîndu-se că nici măcar nu bagă de seamă fisticheelul vehicul?

3. Numai un polițist londonez este în stare să dea liberă trecere unei bărci ce se tirăște pe caldarim, fără să se intereseze măcar de ce numitul vehicul nu preferă asfaltului, apele Tamisei.

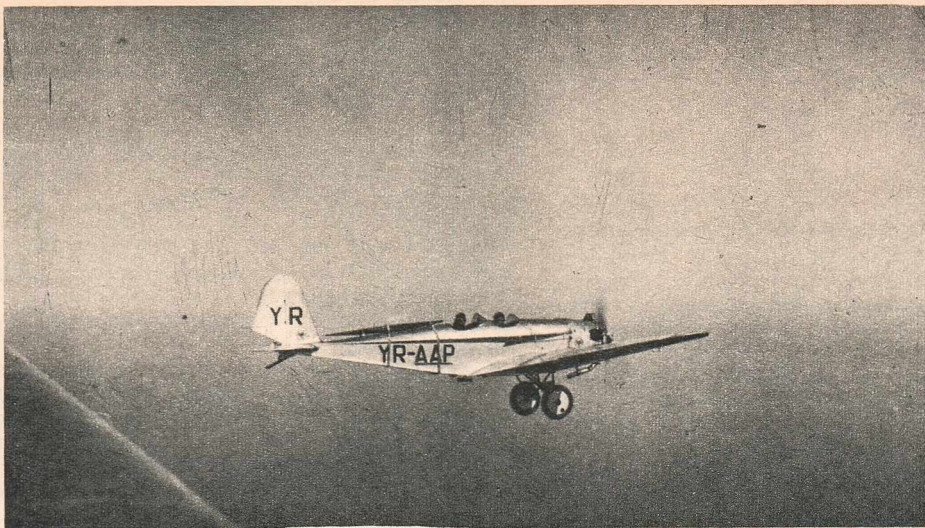

◀ toaletă din mers

Portul francez Le Havre este primul posesor din Europa al unei «ambarcații-perie».

Este un vas de mici dimensiuni, prevăzut cu un braț telescopic orientabil echipat cu o perie de nailon cu lungime variabilă între 6 și 14 metri, confecționată special în scopul de a curăța din mers carenele navelor din rada portului. În mai puțin de șase ore pot fi curățate cele mai mari nave. «Vasul-perie» poate lucra pe orice vreme, chiar și atunci cînd vizibilitatea este redusă la minimum.

Avionul pilotat
de lt. comandor Cernescu
deasupra Mediteranei,
în zborul de înapoiere.

RAID PE TREI CONTINENTE

București - Capetown și retur

(PARTEA A II - A)

Raidul întreprins în toamna anului 1933 cu ținta Capetown nu s-a realizat în întregime. A fost întrerupt la Malakal — așa cum am arătat în articolul precedent — la cinci mii de kilometri de București, unde ploile ne-au pus o barieră de netrecut.

Perioada octombrie-noiembrie s-a dovedit nefavorabilă; în această epocă ploile ecuatoriale nu se retrag încă spre sud, și Sudanul ecuatorial este o imensă mlaștină, iar marile masive Elgon, Kenya, Kilimanjaro, Meru sînt în cea mai mare parte a zilei acoperite de nori care coboară foarte jos. Din cercetarea documentației privind condițiile meteorologice pe traseul Cairo-Cap, dar mai ales din recomandările diferiților piloți de mare renume care zburaseră în Africa, rezulta că cea mai favorabilă epocă era luna aprilie. Atunci, frecvența furtunilor în Rhodesia și Africa de Sud este mult scăzută; și deși la Nairobi plouă foarte mult, ceața matinală între lacul Victoria și lacul Tanganika se ridică curînd după răsăritul soarelui.

În aceste condiții s-a fixat plecarea la începutul lui aprilie 1935, dar anumite greutăți au făcut ca ea să fie amînată pentru data de 14 ale lunii.

AVIATORI ÎNTÎLNESC PĂSTORI...

18 aprilie KHARTOUM — MALAKAL — JUBA
(1 300 km)

Pînă la Khartoum, cu toate micile incidente care ne-au făcut să pierdem o zi, zborul a decurs în condiții ideale, căci nu am întîlnit ploaie, ceață sau vînt potrivnic. De aici înainte însă, condițiile au fost mai puțin favorabile, deoarece ploile ecuatoriale erau în deplasare spre nord.

După Malakal a trebuit traversată regiunea mlaștinoasă și foarte puțin populată Bahr-el-Gazal, lungă de cinci sute kilometri, cu repere foarte rare și mici localități ce nu se vedeau de departe, și cu piste ce nu erau practicabile tot anul.

Cu aceste perspective am părăsit Khartoum în zorii zilei, străbătînd cei șase sute kilometri pînă la Malakal în patru ore și jumătate. Era punctul maxim pe care îl atinsesem în 1933. În timp ce ni se făcea plinul, păstori din tribul Shiluk s-au apropiat de noi, tîmizi, neîncrezători, temători.

Cei care erau în serviciul aerodromului aveau o fișie de pînză aruncată peste un umăr, în diagonală. Altfel... erau goi.

Le oferim țigări: rîd și ne mulțumesc dînd din cap. Ei nu acceptă haine și nu cumpără decît podoabe de metal sau sticlă pentru înfrumusețarea țintei lor.

Femeile au la cîngătoare o piele de vacă. Cum și aici unii sînt săraci, iar alții înstăriți, cei dinții se acoperă cu un strat de cenușă, iar cei din urmă se ung cu baligă de vacă! Coafura lor — împodobită cu ierburi și pene — ia formele cele mai ciudate: creastă de cocoș, un evantai, forma unei căști, aureolă de sfînt sau pălărie cu borul larg...

Se povestește că renumitul explorator Schweinfurth, venind în mijlocul shilucilor și-a scos de pe cap pălăria sa cu borul mare; în acel moment, shilucii au scos un țipăt de surpriză, crezînd că exploratorul și-a smuls coafura... Fantezia mamelor creează — încă din cea mai fragedă vîrstă a copiilor — forma coafurii, fasonîndu-le părul cu argilă, gumă și cenușă.

Femeile au fruntea tatuată, iar bărbații își pictează, în jurul ochilor, două rotocoale cu ocră roșu. Bărbații poartă permanent o lance de fier ornată cu un mînunchi de pene și o măciucă.

Frica cea mai mare le-o provoacă shilucilor bivolul sălbatic; atunci cînd nu-l poate evita, omul se aruncă cu fața la

O pagină memorabilă
din istoria aviației românești

de

general (r) Alexandru CERNESCU

și comandor George DAVIDESCU

pămînt, simulînd că e mort. Animalul pare mirat, miroase corpul și pleacă fără a-i face vreun rău.

După o escală de aproximativ un ceas, necesară pentru aprovizionarea cu benzină, am reluat zborul.

ÎN INIMA AFRICII

JUBA — KISUMU — NAIROBI

În după-amiaza de 18 aprilie a plouat timp de trei-patru ore, dar din fericire aversa a început după terminarea operației de aprovizionare cu benzină și controlul obișnuit al mașinilor.

Pentru a evita o aterizare pe teritoriul Ugandei, la Jinja — punct totuși prevăzut în planul de zbor — și totodată pentru a scurta puțin traiectul, am zburat în linie dreaptă la compas, direct la Kisumu, situat pe marginea golfului Kavirondo, la extremitatea estică a lacului Victoria, pe teritoriul Kenyei.

O ușoară ceață ne-a silit să decolăm de la Juba abia la ora 5,45, lăsînd Nilul pe mîna dreaptă și un drum pare a ne însoți către sud, dar după vreo douăzeci kilometri o ia brusc spre vest, unde fluviul dispare pentru a forma un arc larg, a cărui coardă e ruta noastră; zburăm peste păduri întinse, tăiem un drum care apare și dispare șerpuiind printre tufisuri și dealuri mici.

În sfîrșit, iată-ne în inima Africii. De aici, pe un parcurs de circa trei mii kilometri, pînă la Broken Hille sau Salisbury, este zona cea mai dificilă: bruscă aproape continuă, terenuri de aviație situate între 1 300 și 1 800 m altitudine, o hartă lipsită de precizie, pe care extrem de rarele repere de pe sol sînt indicate cu erori ajungînd la zeci de kilometri!

Șederea pe aerodromul de la Kisumu — numit de englezi Port Florence — a durat doar timpul necesar aprovizionării cu benzină, operație făcută mai mult ca prevedere, căci pînă la Nairobi era cale de mai puțin de două ore, în linie dreaptă circa două sute șaptezeci de kilometri.

Etapa nu era mare, dar pentru prima oară aveam de străbătut o zonă fără nici un reper, absolut nici unul, unde un aterizaj forțat nu putea fi acceptat; în plus, nici nu puteam urma linia dreaptă, din cauza masivului Meru, nu prea înalt, dar aproape permanent învăluit de nori.

La Nairobi aerodromul părea imens, cu piste de macadam și între ele cu iarbă înaltă (cum ne puteam da seama din avion) în raport cu mărimea numeroaselor zebre, care parcă înotau într-însa ca la ele acasă. A trebuit să le alungăm zburînd în rase-motte deasupra lor în mod repetat pentru ca să putem ateriza pînă la urmă cu bine. La înălțimea de o mie opt sute metri, unde se află Nairobi, și la temperatura ecuatorială, densitatea aerului mult scăzută impune o viteză sporită la aterizare; avionul filează mult, și de aci nevoia ca aerodromurile să fie foarte mari.

PRIN TRECĂTOAREA...
ÎNSEMNATĂ
PE O CARTE DE VIZITĂ

20 aprilie NAIROBI — DODOMA — MBEYA (950 km)

De cu ziuă eram pe aerodrom. Plafonul jos nu ne-a surprins, știam că nu se ridică decît două-trei ore după răsăritul soarelui.

De o jumătate de oră zburăm la circa două mii cinci sute metri peste o zonă împădurită, înaltă de circa două mii metri, nivel ce scade pe măsură ce înaintăm; tăiem o cale ferată care duce spre vest, la lacul Magadi, unde se exploatează sodă. La vest cîmpia Serenghetti, una din marile rezervații de vînătoare... După alte patruzeci de minute, apare imensul lac Natron, de vreo șazeci kilometri lungime, pe teritoriul Tanganyikăi, și acesta mare producător de sodă. Este un bun reper, care ne dă siguranță, dar ne obligă să urcăm la trei mii metri din cauza unor vîrfuri de munți, dintre care unul, Loolmalasin, are 3 650 m și ne domină. Îl ocolim pe la est și curînd ne găsim deasupra lacului Manyara, al cărui nivel, după hartă, e de 960 m. De aici înainte o pistă destul de vizibilă conduce chiar peste terenurile de ajutor de la Mdareda și de la Kondoa Irangi, ducînd la Dodoma. La est, steпа vastă a tribului Masai, oameni frumoși, sălbatici, războinici și nomazi... Cerul a fost tot timpul acoperit, dar vizibilitatea bună; nu puteam greși ținta din cauza căii ferate pe care se află Dodoma. Această cale ferată duce de la Dar-es-Salaam la Tabora și lacul Tanganika, iar în plus, un munte jughuat și izolat. Lionrock, se află în imediata vecinătate a aerodromului.

Am aterizat după trei ore și jumătate de zbor. Apoi am plecat spre Mbeya. Era un punct greu de găsit, pierdut în mijlocul brusei și vizibil doar după stîlpii de T.F.F. vopsiți alb și roșu, cu condiția de a nu trece mai departe de patru-cinci kilometri de ei. O abatere în direcție de cinci kilometri pe un parcurs de patru sute kilometri părea ridicol de puțin, dar aceasta era situația. Căpitanul Caspareuthus de pe aeroportul Mbeya ne-a desenat din memorie pe o carte de vizită profilul munților în spatele cărora se găsea obiectivul. Între două vîrfuri de munți foarte caracteristice, el indicase cu o săgeată punctul de trecere al defileului, după care un viraj la dreapta de 45° și acolo era Mbeya. Navigație aeriană după nivelment!... Am rămas puțin pe gînduri, dar am decolat. Căpitanul a rămas să-și umple voluminoasele rezervoare și ne-a făcut semn cu batista.

Cît cuprindea ochiul, numai verde nesfîrșit... Cerul s-a acoperit treptat și soarele pătrundea tot mai rar printre nori. Fulgere au început să scapere, și ploaie, ca niște dușuri uriașe, s-au pornit din toate părțile, fără însă a se încheia într-o aversă generală care să ne închidă calea. Culorile acestor pînze de apă, cîzînd oblic din cer ca niște cortine de nesfîrșite nuanțe, cenușii, opaline, albastrui, vinete, sinilii, alcătuiau un decor măreț, fantastic și înfrîorător.

Ghemuiți în micile noastre avioane, minunate și ridicole în mijlocul naturii, realizăm ideea nimicîncie noastre; greu de spus ce gîndea sau simțea fiecare, dar parcă orice teamă dispăruse și un fel de extaz îi luase locul. Cît a durat trecerea prin aceste ploaie, poate un ceas și mai bine, noi am mers mereu tot drept înainte, trecînd printre ele aproape fără să ne atingem.

Atmosfera spălată de ploaie era de-o transparență extraordinară; drept în fața noastră se profilau — la circa o sută kilometri — cu o claritate desăvîrșită, munții printre crestele cărora se găsea trecătoarea însemnată pe cartea

RAID PE TREI CONTINENTE

(PARTEA A II-A)

de vizită. Atunci pilotul cvadrimotorului, care desigur nu putea să ne mai vadă a avut un gest mișcător: înainte de a se angaja în îrecătoare, a descris un enorm cerc care ne-a îngăduit în câteva minute să ne mai apropiem și să vedem bine calea de urmat. A spune că ne-a salvat e poate nepotrivit; în orice caz, am răsuflat liniștiți și găsierea aerodromului Mbeya nu a mai fost o problemă. Ploaia încetase cu câteva minute înainte și iarba înaltă de pe teren, încărcată cu boabe de apă, sclipea în soare. Localitatea Mbeya — la trei kilometri nord-vest de aerodrom — ascunsă printre arbori stufoși, nu am văzut-o nici de sus și nici de jos. De altfel, harta nici nu o menționa, cu toate că e un centru însemnat pentru zăcămintele de aur din vecinătate; pe locul ei figura doar un cerc roșu cu punct la mijloc, semnul convențional pentru aeroporturile civile.

ZIUA CELOR MAI MARI EMOTII

21 aprilie MBEYA — BROKEN HILLE — SALISBURY (1 300 km)

A fost ziua cu cele mai mari emoții.

Avionul de linie și-a luat zborul când norii acopereau încă coastele munților. În ce ne privește, neavînd mijloacele tehnice ale acestuia, am așteptat ridicarea plafonului și pe la ora 7,30, cînd soarele era deja sus, am decolat.

Programul zilei prevedea un parcurs de o mie trei sute kilometri cu o escală la Broken Hille pentru aprovizionarea cu benzină.

Programul stabilit ne obliga să fim pînă seara la Salisbury.

Obişnuiri cu monotonia și cu brusa nesfirșită, zburam agale nu tocmai grupați — așa cum se întîmpla adesea — avionul din cap avînd toată răspunderea, iar celelalte ținîndu-se după el la distanțe variabile, căci zborul în formație strînsă, la drumuri lungi, devine obositor. O condiție însă pentru a nu ne pierde din vedere era de a menține aceeași altitudine în scopul ca fiecare avion să vadă pe celelalte proiectate deasupra orizontului.

Ajunși la confluență, avionul din cap face un picaj pronunțat pentru a cerceta terenul mai de aproape, în special pentru a descoperi un teren de ajutor marcat pe hartă imediat la sud de Zambezi, conform unei înțelegeri prealabile. Avionul următor — Jienescu-Davidescu — pică și el în mod firesc, dar Pantazi cu Stengher, rămași ceva mai în urmă, probabil distrați, nu au observat picajul avioanelor, ci numai mai tîrziu și-au dat seama de dispariția lor din cîmpul de vedere. Deși soarele era în spate, Pantazi, rămas sus, ar fi trebuit să vadă avioanele care coborîseră, proiectate pe fondul pădurii; dar pădurea cu vegetația ei tropicală, constituită din plante cu frunza groasă și lucioasă sub lumina puternică a soarelui, căpătase și ea, cu tot verdele său, culoarea argintie a avioanelor! Pe scurt, Pantazi nu ne-a văzut și — socotind că a rămas mult în urmă — a pus motorul în plin ca să ne prindă. Noi cei de jos l-am văzut un moment, după care a dispărut; a-l căuta era ușor de zis, dar cum? Și apoi, între avioane nu se putea stabili nici o comunicare pentru a decide un mod de acțiune, avioanele noastre neavînd radio la bord... Rezultatul a fost pierderea unui timp prețios, făcînd cercuri mari și inutile, mai sus și mai jos, nepierzînd din vedere providențiala confluență, totodată și cauza neplăcutei întîmplări.

Frământați de tot felul de ipoteze și presupuneri, am pus capul spre Salisbury, unde am ajuns cînd se aprindeau luminile.

De cum am aterizat, prima întrebare a «superintendentului» — acesta e titlul șefului aerodromului — a fost: «Unde e al treilea?» Nu s-a mulțumit cu răspunsul care conținea relatarea dispariției și atunci a pus o sumă de întrebări: unde l-ați văzut ultima oară — la ce oră — la ce înălțime zburați — cum era vremea — ce vîrstă avea pilotul — de cînd zboară — ce fel de pilot — ce experiență are — sănătatea lui — dacă vede bine — chiar pe lumină slabă — ce temperament — ce caracter — sînge rece — susceptibil de panică?, și altele; apoi iarăși: l-ați căutat — cum ați căutat — cît timp și în ce spațiu? Un adevărat interogatoriu...

Cercetările de asemenea natură sînt indeobște extrem de grele. În cazul de față, situația era din cele mai dificile; neștîndu-se unde a aterizat avionul dispărut, admițînd că era vorba de un aterizaj forțat, trebuia alarmată întreaga rută de la Zambezi spre Salisbury. Un drum practicabil aproximativ pe orice vreme una aceste două puncte, dar primele două terenuri la sud de Zambezi, adică localitățile cele mai apropiate, nu aveau nici o legătură cu fir. Singura posibilitate era curierul pedestru!

Toate acestea ni le-a spus comandantul jandarmeriei sau poliției teritoriului, care a venit să ne vadă imediat ce am ajuns la hotel.

22 aprilie SALISBURY

De dimineață ne-am dus la aerodrom. Deocamdată nu era nimic de făcut decît a aștepta rezultatul cercetărilor. Bănuiala noastră era totuși că Pantazi a aterizat pe terenul de lângă Zambezi.

Din văzduh, aeroportul Nairobi le-a apărut aviatorilor români «imens», cu piste de macadam și între ele cu iarba înaltă în care numeroase zebre «parcă inotau ca la ele acasă». Dar la sol, Nairobi era... un aeroport ca oricare altul.

Pe terenul de la Salisbury nu era nici o activitate, era a doua zi de nasti și — pesemne — nu se lucra. Ne plimbam pe aerodrom cam fără rost, de colo pînă colo, și ne gîndeam în mod firesc ce trebuia să facem. Hotărîrea a fost luată: să așteptăm toată ziua rezultatul cercetărilor și dacă pînă seara Pantazi nu apare, celelalte două avioane vor continua zborul spre Cap. Orice s-ar fi întîmplat, nu puteam abandona cînd eram aproape de țintă, astfel încît asupra acestui punct toți eram de acord.

Conversația noastră lîncezea, fiecare era parcă stăpînit de un gînd pe care nu voia să-l împărtășească celorlalți. Era liniște deplină, nici un zgomot, lumina soarelui de toamnă era blîndă și aerul ușor. Dar deodată urechile percep o mică rumoare, care crește, se precizează. El este! E motorul Gypsy, al cărui glas îl recunoaștem dintre toate... Nu poate fi decît Mișu Pantazi, care ne servește una din «figurile» lui de incorigibil acrobat: izbucnește de după un hangar la trei metri de sol, face o «șandelă» urmată de o răsturnare și apoi, într-o glisadă chiar în aria aerodromului, aterizează ca un porumbel.

Îmbrățișări, emoție... apoi istorisirea celor petrecute.

Reuniți cu bine pe aerodromul de la Salisbury, am fi dorit să reluăm imediat călătoria spre sud, pentru respectarea riguroasă a planului. Puțină chibzuială impunea însă o zi de odihnă celor care «pierduți» fuseseră...

O PERSPECTIVĂ SINISTRĂ: INCENDIU LA BORD

23 aprilie SALISBURY — BULAWAYO — PIETERSBURG (800 km)

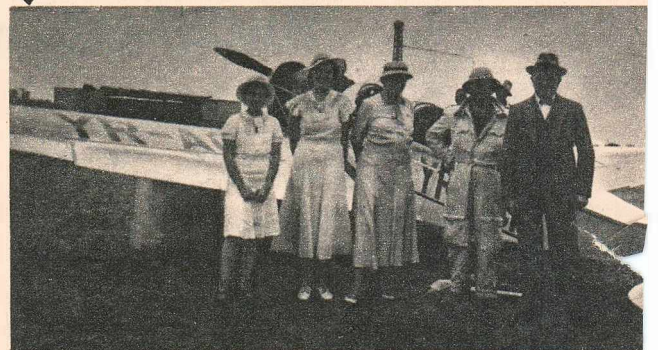
Intenția era să recuperăm ziua de 22, zburînd astăzi pînă la Johannesburg, cu aterizarea obligatorie la Pietersburg, aerodrom vama de intrare pe teritoriul Uniunii Sud-Africane, în total o mie o sută de kilometri, ce puteau fi acoperiți în șapte ore de zbor. Etapa următoare și ultimă, Johannesburg — Capetown, de o mie trei sute cincizeci kilometri, intra în cadrul posibilităților cu opt ore și jumătate de zbor.

Cu acest plan am decolat la 5,30, punînd «botul» avio-

▲
În Uganda.

Pe aeroportul Bulawayo, o surpriză: un român din Vaslui, stabilit cu familia sa pe aceste depărtate meleaguri, salută cu căldură pe concetățenii lui sosiți pe calea aerului.

▲
25 aprilie 1935. Primul moment după aterizarea la Capetown.

Cele trei echipaje sînt întîmpinate de consulul general onorific român, care... vedea atunci pentru prima dată români! În adevăr, se știe că un consul onorific — așa cum era cazul de față — poate să nu fie cetățean al țării pe care o reprezintă. Reporteri și fotografi îi așteptau pe temerarii aviatori români care, înfruntînd nenumărate primejdii, înfăptuiseră la bordul unor mici avioane școlă, fără legătură radio și fără instrumente de zbor perfecționate, un raid de 12 000 km!

nului pe direcția Bulawayo, aflat în linie dreaptă la trei sute șazeci kilometri. Dar se pare că începuse pentru noi seria incidentelor. După mai puțin de o oră de la plecarea, Davidescu — pe locul din față al avionului AČK, pilotat de Jienescu — e izbit de un puternic miros de benzină. La o rupere de conductă de benzină se asociază totdeauna ideea de incendiu, cea mai oribilă și sinistrală perspectivă pentru aviatori! Echipajul avea parașute, singurul de altfel, căci ceilalți le lăseseră la Kisumu pentru a ușura puțin avionul; deocamdată nici nu se punea chestiunea saltului cu parașuta, dar prezența ei era totuși un suport moral. Mirosul de benzină se accentuează (deci se scurge tot mai mult!) și curînd se transformă într-o extrem de fină pulverizare ce nu udă, dar se simte.

Pipăind cu degetele sub rezervorul principal, camaradul nostru a descoperit fără greutate locul pe unde picura ben-

zina — era în jurul holenderului care fixa conducta dintre rezervor și motor. Slavă Domnului, nu era pericol de incendiu și calmul a fost restabilit la bord.

Ajunși cu precizie deasupra aerodromului Bulawayo, Davidescu a redus motorul și, împingînd manșa, a făcut pe Jienescu să înțeleagă că trebuie să aterizeze. Celelalte avioane, neavertizate, se îndreptau deja spre Pietersburg, cînd au observat aterizarea celui de-al treilea și au aterizat la rîndul lor. Tîrîndu-ne greu spre hangar cu bechia noastră arhaică, care trăgea pe teren o brazdă subțire de plugușor, remarcăm un mic grup, care în mod vizibil urmărește sosirea noastră. În adevăr, cînd ne-am dat jos din avion, micul grup, compus dintr-un domn, o doamnă și două fetișcane, înaintează spre noi cu vîdită satisfacție: — «Bună ziua, domnilor, ne spune capul familiei într-o românească curată. Fiți bineveniți în noua noastră patrie!» Surprinși, răspundem

și noi: — «Bună ziua, cu ce ocazie ne aici?» Lucrurile se lămuresc repede: domnul e originar din Vaslui, stabilit aici de mai mulți ani; soția, englezoaică, și fiicele nu știu o iotă românește. E mișcătoare mărturisirea ce o face că de trei zile de când citește în gazete că avioane românești sînt în drum spre Capetown, vin cu toții pe aerodrom de dimineață ca să ne întîmpine, neștiind ora cînd vom trece. — «Sîntem așa de fericiți că vă vedem!», și ne poștește să petrecem cu toții la ei măcar o săptămînă.

Între timp, mecanicul Stengher s-a apucat să demonteze rezervorul cu pricina, operație care a ținut poate mai bine de un ceas, iar ceilalți s-au interesat de atelierul care ar putea face sudura necesară. Pe aerodrom nici o posibilitate, dar ni s-a indicat o mică fabrică a unui olandez, destul de aproape, în oraș. Reparația s-a făcut, dar fără nici o garanție, căci rezervorul era din aluminiu, care nu se poate suda.

La atelier, o întîmplare ciudată, care confirmă dictonul că lumea e mică: un mecanic, auzind că sîntem români, a lăsat lucrul și a fugit pînă acasă, aducînd o fotografie făcută de el cu ani în urmă în Munții Tatra. Erau rămășițele avionului cu care neuitatul nostru prieten Bănciulescu, într-un raid Paris-București fără escală, a avut tragicul accident în care a pierdut ambele picioare. Era pentru noi un document inedit și prețios, pe care revistele de aviație din țară l-au reproduș.

Pe aerodrom, conversația lungă cu domnul din Vaslui și un cumnat al său tot din România, dar stabilit în America, a fost pentru noi o sursă bogată de informații.

Ne-am despărțit de conaționali noștri emoționați și la 14,30 am reluat zborul, bucușoși să putem ajunge măcar pînă la Pietersburg, căci proiectul de a fi mîine la Capetown s-a spulberat. Inaintînd spre sud, am trecut peste Munții Matopos, mase granitice sure și sterile, dar oferînd o priveliște de neuitat.

Ziua declină, dar nici Pietersburg nu e departe și la 17,30, după aproape trei ore de zbor, eram deasupra lui; cîteva lumini erau deja aprinse în oraș, dar pe terenul de la sud de el, am aterizat în bune condițiuni, lumina care cădea din cer fiind cu totul suficientă.

În sfîrșit, eram, dacă nu la Johannesburg, totuși în Transvaal, țara aurului...

DIN DOUĂ SOLUȚII... CEA MAI BUNĂ E A TREIA

24 aprilie PIETERSBURG — JOHANNESBURG — KIMBERLEY (730 km)

Drumul aerian de la Pietersburg la Johannesburg prezintă nici o dificultate: el străbate un teren deschis brăzdat de o sumă de riuri mititele, afluenți ai fluviului Olifants. La nevoie, în caz de proastă vizibilitate bunăoară, s-ar putea urma calea ferată, care este doar cu puțin mai lungă decît drumul direct.

Am ajuns... Sîntem la Kimberley... Avioanele au intrat la adăpost în hangar așa cum nu au mai stat de mult, iar noi ne-am dus în oraș.

25 aprilie KIMBERLEY — VICTORIA W — CAPETOWN (870 km)

Caracterul terenului peste care am zburat nu prezintă nimic interesant; verdele, atît cît poate fi pe acest sol arid, lipsit de ploii și bătut de vînturi, e palid, mai mult cenușiu; la vreo treizeci de kilometri sud trecem peste Modder, chiar în punctul unde este și podul de cale ferată, dar noi nu o urmăm căci mergem după busolă. Fluviul Orange cu apele lui leneșe și malurile sterpe e un reper care nu interesează; ferme rare din loc în loc, o cale ferată transversală, o șosea. Călătoria se desfășoară în siguranță și e monotonă.

Pornim pentru ultima etapă, care s-ar putea să rezerve

surprize: ca niște metereze înalte, Drankenstein și Hex River Mountain barează drumul direct la Capetown și trecerea lor e în general primejdioasă pentru avioane de putere mică, din cauza curenților descendenți. Un pilot german pe un Junkers Junior ne-a povestit peripețiile dramatice prin care a trecut; de două ori, ajuns la înălțimea cînd spera să poată «sări» peste culme, era precipitat pînă la cîteva sute de metri de sol și combustibilul îi era pe sfîrșite... La a treia tentativă a reușit să treacă, nici el nu mai știa cum, poate din cauză că avionul se mai ușurase.

Prima soluție era să urcăm la patru mii metri, dar nu eram siguri că putem atinge această cotă. Alta, îndeosebi recomandată, era traseul căii ferate, care făcea un ocol lung pe la nord. Am ales a treia soluție: cu motoarele în plin — și în ușor picaj, cu motoarele reduse, coborîm spre golful Table Bay, cuprinși de o dublă emoție, aceea de a fi atins ținta și de a contempla unul din cele mai frumoase peisaje din lume. Privim cu aviditate orașul, portul, Table Mountain (Muntele Mesei, din cauza formei de căpățînă retezată), cînd deodată, la vreo douăzeci kilometri sud, zărim Oceanul Indian. Nu putem rezista ispitei și mergem drept spre el, după care, îndreptîndu-ne spre vest, tăiem îngusta peninsulă a Capului, apoi, zburăm spre nord de-a lungul coastei Atlanticului pînă la Capetown.

După acest tur de onoare, aterizăm pe aerodromul Wingfield și tragem la hangar după toate regulile. Sărim din avioane și, conform obiceiului neamului, ne îmbrățișăm fără a ține seamă de cele cîteva persoane care veneau în întîmpinare.

ULTIMA ETAPĂ

Cei prezenți erau comandantul aeroportului, consulul general onorific al României, dl. Sidney Melvin Walle, și consulul Elveției, dl. Bothner, prieten al său, cu rolul mai mult de interpret. *Consulul nostru vedea pentru prima dată români*. Nu anunșasem nimănui sosirea, dar dînsul, urmărind în gazete — totdeauna rapid și corect informate — raidul nostru, a venit să ne primească în calitate sa oficială. Reporterii și fotografi nu au lipsit, chiar și un buchet de flori, comandat prin radio de la București, a fost înminat unuia dintre aviatorii noștri...

Îmbarcați în două automobile, am fost conduși la sediul consulatului, unde era arborat un tricolar de dimensiuni neobișnuit de mari, atenție la care am fost foarte sensibili.

Cele unsprezece zile de zbor lăsaseră pe chipurile noastre urme profund vizibile; consulul nostru, foarte atent, a chemat, fără a ne preveni, un medic ca să ne îngrijească. În fond, nu eram decît foarte arși de soare, nasurile în special schimbaseră două sau trei rînduri de piei.

Am telegrafiat în țară ministrului aerului sosirea cu bine la destinație și hotărîrea de a rămîne la Cap patru-cinci zile pentru odihnă și controlul amănunțit al mașinilor.

30 aprilie

Peste cinci zile, fără alai, am decolat la 7,45 spre țară.

.....
Astăzi este ultima etapă.

25 mai ESKIȘEHİR — BUCUREȘTI (750 km)

Dorința Bucureștilui fiind ca aterizarea noastră să aibă loc la Băneasa, la ora 18, am socotit potrivit să decolăm la ora 13.

De la înălțimea de 2 500 metri, Bosforul părea un fluviu între maluri verzi, pierzîndu-se la sud într-o piclă ușoară — acolo lăsam în urmă Istanbulul!...

După o oră și mai bine de zbor deasupra mării, la o depărtare prudentă de țărîm, o faleză albă s-a arătat privirii noastre. Eram în țară! Un sentiment de securitate și de

▲ În fața unui arbore uriaș la Kisumu, în regiunea lacului Victoria. ▼

mulțumire deplină, un sentiment sporit de încredere în noi înșine a cuprins echipajele. După o absență de patruzeci și două de zile, zburam deasupra teritoriului țării, cu satisfacția împlinirii datoriei!

Am pus capul la compas spre București și constatînd că avem oarecare avans, am redus motoarele, zburînd în zigzag pentru a consuma timpul de prisos. Priveam cu drag pămîntul nostru și parcă nu ne săturam...

O escadrilă de avioane — prima solie a țării — ne-a întîmpinat; toți ne-au salutat — ca o urare de bun venit — apoi ne-au lăsat să trecem înainte zoriți spre București. Am luat formația în triunghi, zburînd în *rase-motte*, apropiindu-ne de oraș, pe care l-am și găsit, nu prea departe...

Ne-am îndreptat țintă spre Băneasa și am intrat vijelios deasupra aerodromului. În momentul apariției avioanelor numai la cîteva metri deasupra pămîntului, foarte numeroși au fost aceia care și-au aruncat pălăriile în sus, către noi, ca o nestăpînită satisfacție a împlinirii noastre.

ACASĂ !

Pe aeroportul Băneasa, mulțimea își manifesta nemărginit bucuria, cu un entuziasm de nedescris! Noi am făcut un tur de pistă, fiind surprinși, totodată, de miile de oameni veniți să ne întîmpine; parcă ar fi fost zi de sărbătoare, în atît de mare număr cetățenii Bucureștilui au inundat aeroportul. Trebuia să fim foarte atenți ca să reușim a ne alege o fișie liberă de teren pe care să ne putem așeza.

În sfîrșit, la ora 18 — așa cum am anunșat — am pus roțile pe teren, în formație strînsă. Rulam cu greutate, spre linia de oprire, din cauza mulțimii care năvălea, se strîngea spre avioane. Apoi cu greu oprită de către serviciul de ordine, ca să nu ne copleșească, să nu ne strivească, adunîndu-se strîns în jurul avioanelor, această imensă mulțime de oameni entuziasmați, de-abia a dat drumul avioanelor să ruleze, inaintînd către hangare!

Am oprit — în sfîrșit — la linia convențională și am sărit din avioane, dar n-am ajuns să ne îmbrățișăm familiile! După cîteva cuvinte de «bun găsit» și mulțumiri, rostite la microfon, am fost urcați în mașini — așa cum ne aflam, îmbrăcați în salopete — și duși în oraș.

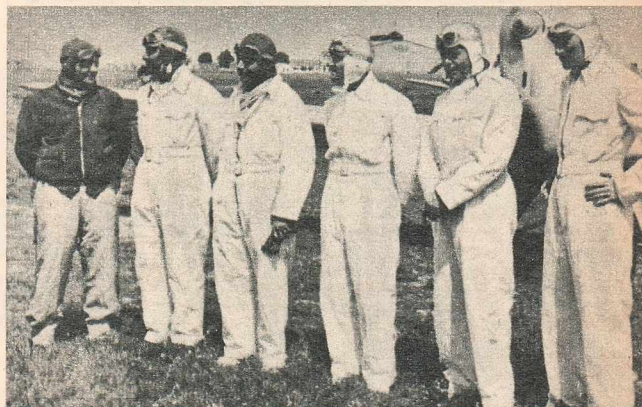
În timp ce eram decorați, piața palatului s-a umplut de o mare mulțime de oameni care așteptau ieșirea noastră ca să ne vadă.

Și, după toate acestea, am ajuns, în fine, și noi în mijlocul familiilor noastre, care ne așteptau cu nerăbdare!

* * *

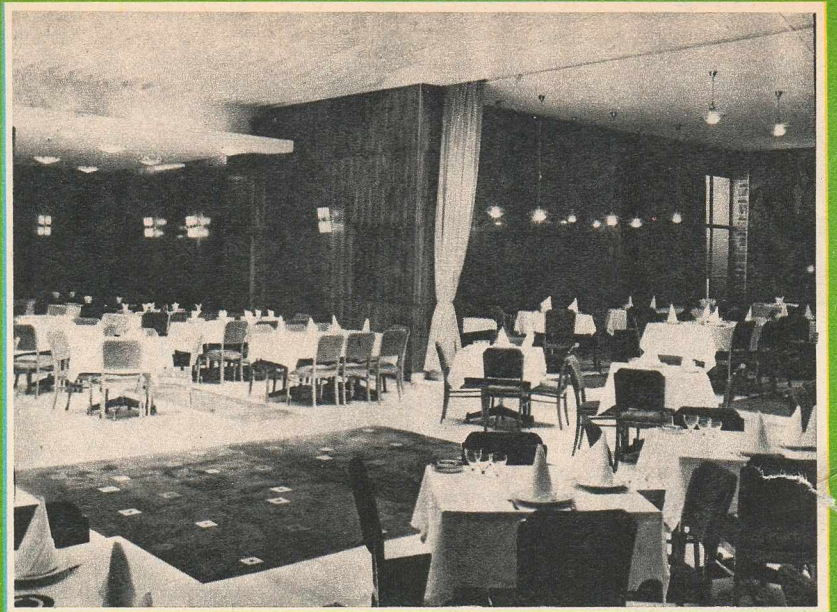
Evocînd, după aproape patru decenii, raidul nostru peste trei continente — care se înscrie printre zborurile pe lungă distanță mai deosebite executate de echipajele românești — avem conștiința că am contribuit și noi cu o infimă verigă, la lanțul de aur al uriașelor izbînzii aeriene care au culminat cu cucerirea cosmosului și pătrunderea omului pe alte corpuri cerești!

Băneasa, 25 mai 1935. Din nou acasă!

▲ Raidul peste trei continente s-a încheiat cu succes. Temerarii — la sosire. De la dreapta la stînga: Stengher, Olteanu, Cernescu, Jienescu, Pantazi, Davidescu. ▼

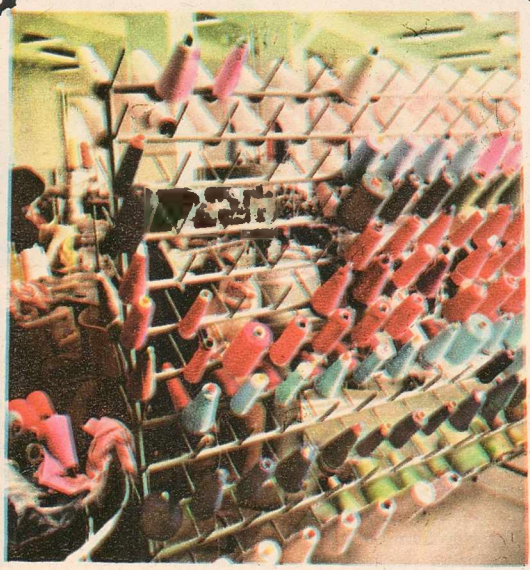
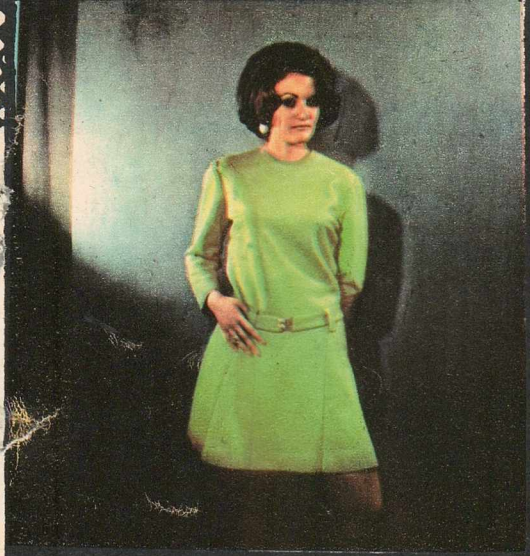
OFICIUL JUDEȚEAN DE TURISM SIBIU

vă oferă o gamă variată de servicii în
hoteluri
restaurante
cabane
campinguri

Confort — calitate — politețe — promptitudine
Veți petrece clipe de neuitat în Sibiu la
complexele «Bulevard» și «Împăratul Romanilor», restau-
rantul-grădină «Terasa Dumbrava», crama «Sibiul Vechi»,
în cabanele «Valea Aurie» și «Valea Oltului» din stațiunea
Păltiniș, la hotelul restaurant «Central» din Mediaș și în alte
multe locuri pitorești din județ.

produce și livrează

un bogat sortiment de tricotaje pentru adulți și copii. Solicitați în magazine confecțiile cu marca «Somesul»: linie modernă, colorit adecvat, calitate superioară în măsură să satisfacă cele mai exigente pretenții.

SOMESUL

Silviu BRUCAN

unirea stingii franceze

Desfășurarea congresului de la Epinay și crearea unui nou partid socialist francez reflectă deplasările sociale și mutațiile politice care au caracterizat în ultimii ani evoluția generală nu numai în Franța, ci și într-o bună parte a Europei occidentale.

Intr-adevăr, perioada postbelică și îndeosebi anii de relativă stabilitate (corespunzătoare boomului economic, creșterii vertiginoase a producției de masă a bunurilor de consum și febrei investițiilor) însoțită de amăgitoare teorii ale neocapitalismului au generat o ambianță în care liderii socialiști și social-democrați se întreceau în declarații de renunțare la marxism, la lupta de clasă, la schimbarea societății și elaborau programe electorale care urmăreau să demonstreze în esență că socialiștii pot să administreze afacerile statului capitalist tot așa de bine, ba chiar mai bine decât partidele burgheze en titre. După șocul social din Franța lui 1968 și tulburările succesive din alte țări occidentale pe fondul unor dificultăți economice crescînde, ambianța politică generală s-a schimbat; conflicte ascuțite de clasă au început să tulbure stabilitatea, să elimine dulcea iluzie a armoniei sociale și să spulbere fardul ideologic de pe obraji «societății consumului», ai «statului binecîntat» și ai «clasei mijlocii prospere». Vechiul partid socialist francez S.F.I.O. pierdea o alegere după alta, iar numărul voturilor se reducea mereu. Străgămele încercate pentru a recuceri voturile centrului, cum a fost Federația stîngii democratice și socialiste (F.G.D.S.), s-au prăbușit; centrul se afla solid în mîinile gaullismului. Eșecul dezastruos al liderului socialist de dreapta, Gaston Defferre, în alegerile prezidențiale din 1969 a pus capăt politicii «spre centru». Sub conducerea lui Alain Savary a avut loc o alunecare spre stînga a întregului partid socialist S.F.I.O., marcată de tratative de fond cu Partidul Comunist Francez. În limbajul declarațiilor și al presei socialiste au reapărut terminologia de clasă, anticapitalistă și ideea transformării radicale a societății.

În aceste condiții, Congresul de la Epinay avea sarcina de a da viață și a relansa «socialismul democratic» în Franța. Compoziția congresului, cum era și de așteptat la o asemenea ocazie, era destul de eterogenă: vechiului S.F.I.O. i se adăugaseră Convenția Instituțiilor Republicane și o serie de grupări mici cu tendințe socialiste. În fapt, așa cum remarcă presa franceză, erau reunite acolo mai multe grupări organizate, de regulă, în jurul unui lider politic, ceea ce și-a pus amprenta asupra dezbaterilor și deciziilor congresului.

De aceea, este semnificativ că procentriștii s-au aflat în vădită minoritate și că rezoluția adoptată de Congres recunoaște că în prezent nu poate fi cucerită puterea de stat fără sprijinul partidului comunist. O altă rezoluție, propusă de François Mitterrand, angajează noul partid socialist să continue dialogul cu comuniștii «pe tema concretă a unui acord de guvernare». Desemnarea ulterioară a lui Mitterrand ca secretar general al noului partid reprezintă un compromis de acomodare a tuturor tendințelor din organele directoare. În același timp, noul lider este mai puțin preocupat de probleme ideologice și mai pragmatic în ce privește confruntarea cu corpul electoral, iar sub acest raport însăși experiența sa politică îi spune că a cîștigat voturi atunci cînd s-a aliat cu comuniștii și a pierdut atunci cînd a candidat pe cont propriu.

Oricum, problema vitală care se pune astăzi în Franța, ca și în Italia sau alte țări occidentale, este că numai unirea întregii stîngi — așa cum a fost realizată pentru prima dată în Chile — poate asigura cucerirea puterii pentru înfăptuirea prefacerilor radicale economice și sociale, în folosul maselor muncitoare, reclamată de dezvoltarea societății.

de două ori românia la praga

Două expoziții românești deschise la Praga se bucură de interesul unui mare număr de vizitatori. Prima dintre ele, consacrată celei de-a 50-a aniversări a Partidului Comunist Român, oferă în incinta Muzeului «Klement Gottwald» o imagine vie a drumului glorios parcurs de P.C.R. de la înființarea lui în 1921 și pînă astăzi. Ziarista cehă Olga Novakova de la agenția «Pragopress», care a vizitat expoziția jubiliară, apreciază valoarea și importanța documentelor expuse din care reiese rolul pregnant al forțelor patriotice în frunte cu partidul comuniștilor în lupta împotriva dictaturii militarofasciste, în insurecția militară din august 1944 și în participarea României la

războiul antihitlerist. «Armata română — scrie Novakova — a contribuit la zdrobirea definitivă a jugului hitlerist în Cehoslovacia, Ungaria și Austria. Pentru a păstra memoria prieteniei româno-cesoslovace pecetluită cu sînge, au fost ridicate în Cehoslovacia monumente în amintirea ostașilor români care și-au jertfit viața pentru eliberarea acestei țări». Dat fiind afluența de public, expoziția jubiliară va rămîne deschisă pînă la sfîrșitul acestei luni.

Cea de-a doua expoziție românească este deschisă la Galeria municipală din Praga, în Staromesto (orașul vechi). Este o expoziție de artă plastică care prezintă lucrările (70 de piese) unui număr de 18 pictori, sculptori și graficieni români.

În imagine, aspect de la unul din standurile expoziției jubiliare P.C.R.

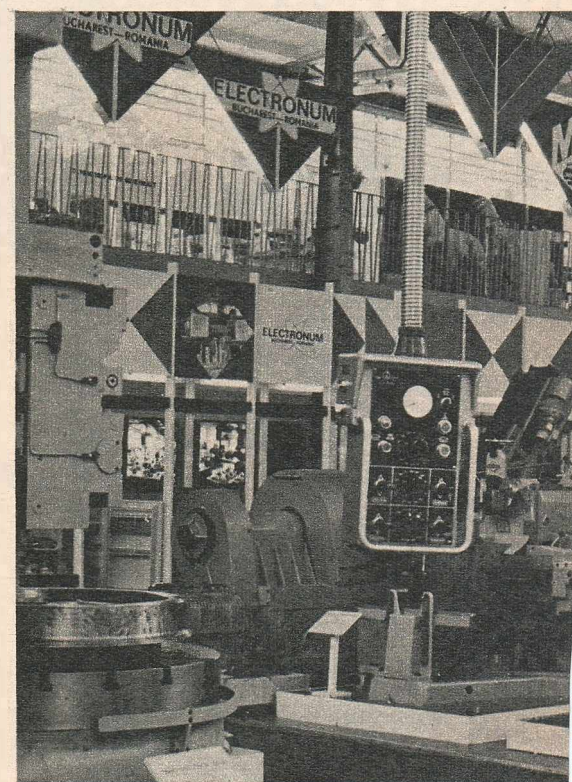
POZNAN

culorile româniei

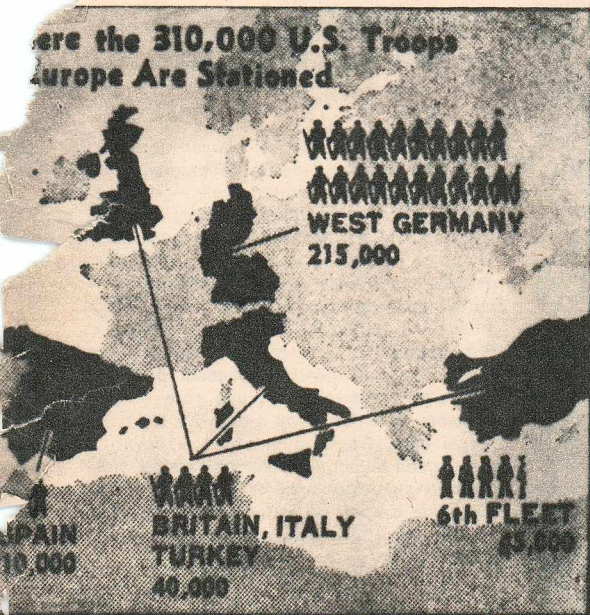
Corespondență specială de la
N. VRABIE

Străvechiul oraș polonez Poznan, unul din centrele comerciale ale Europei, sărbătorește a 50-a aniversare de la organizarea primului Tîrg internațional în Poznan și a 40-a ediție a aceluiași tîrg. Ediția jubiliară din acest an a reunit firme comerciale din 37 de țări, care au ocupat o suprafață de 68 000 mp. La rîndul lor, firmele poloneze și-au expus mostre din producția lor de export pe 62 000 mp — adică pe aproximativ 48% din suprafața afectată tîrgului. Mai este de remarcat că dintre țările participante, 29 au organizat pavilioane colective oficiale — suprafețele cele mai mari fiind ocupate de R.F. a Germaniei, Marea Britanie, Uniunea Sovietică, Republica Democrată Germană, Franța, Austria, Cehoslovacia. Tîrgul are în general un caracter tehnic-industrial, de aceea și participarea este marcată de prezența unor mari firme, conerne, trusturi industriale, binecunoscute pe piața mondială pentru producția lor de bunuri de investiție.

Hala nr. 22, una din construcțiile moderne ale tîrgului, cu fatada și părțile laterale din sticlă, aflată pe o alee principală, are două intrări. Pe una se află scris cu litere mari ROMÂNIA. Aici, pe o suprafață de circa 450 mp, și-au expus mostre ale produselor lor de export 12 întreprinderi românești de comerț exterior. Participarea românească la tîrg — a 16-a după război — este întregită de expunerea pe alți 450 mp. în aer liber, de către încă două întreprinderi românești. Cele peste 200 mostre expuse din domeniul construcțiilor de

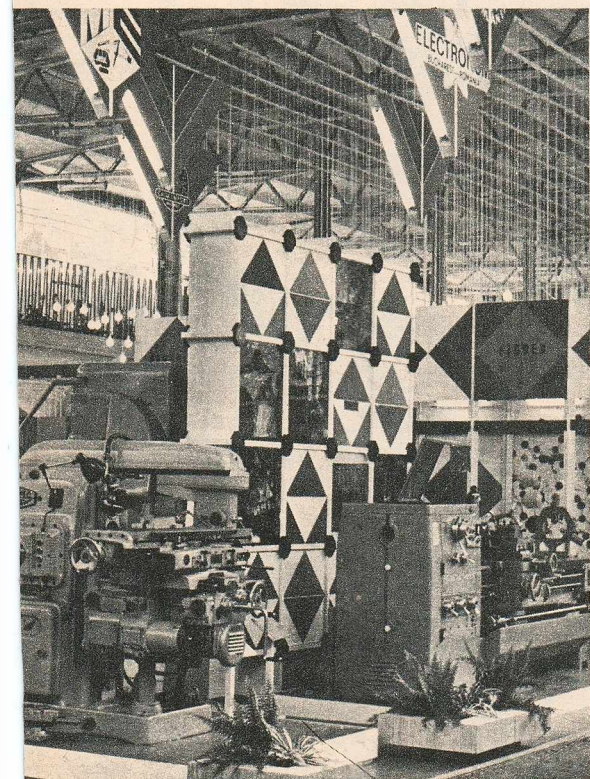

mașini și chimiei ilustrează nu numai producția unor mărfuri cerute curent pe piața mondială, dar și posibilitățile actuale ale industriei românești de a realiza produse de un înalt nivel tehnic, corespunderă etapei actuale de dezvoltare a tehnicii mondiale. Specialiștii s-au oprit cu interes în mod deosebit la sectorul prezentînd elementele de automatizare, aparatele de

peste 300 000...

Problema reducerii forțelor armate americane staționate în Europa a fost în ultimele săptămâni obiectul celor mai vii dezbateri în S.U.A. Propunerea senatorului Mansfield făcută în acest sens a fost supusă unui baraj de ostilitate din partea cercurilor oficiale americane. Între timp, diferite luări de poziții oficiale dintr-o serie de țări europene, pentru sau împotriva unor reduceri ale forțelor armate din Europa, au generalizat problema, relevând acuitatea rezolvării ei în interesul păcii și securității pe continent. Această hartă, publicată de «International Herald Tribune», indică numărul efectivelor americane: 310 000 de militari staționați în prezent în diferite țări vest-europene unde funcționează baze militare ale S.U.A. cu sau fără însemnele N.A.T.O. Atât senatorul Mansfield cât și alți numeroși oameni politici americani sînt hotărâți să-și continue campania pentru a impune reducerea efectivă și chiar retragerea totală a trupelor S.U.A. din Europa, înțelegînd să contribuie în felul acesta la ameliorarea climatului politico-economic atât în Europa, cât și în S.U.A.

măsură și control etc. Pe terenul descoperit, atenția vizitatorilor a fost reținută de prezența autoturismului «Dacia-1300», a celor trei tractoare realizate după licența «Fiat», a autoturismului de teren M.461, a autocamionului etc. Pe scurt, se poate afirma că pavilionul românesc a constituit nu numai un mare succes de public, ci și un succes comercial.

„top secret“

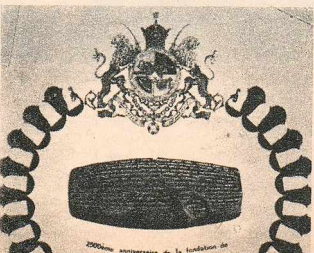
Publicarea de către ziarul «The New York Times» a conținutului unui studiu «top secret» alcătuit în urmă cu trei ani la Pentagon, la cererea ministrului de atunci al apărării, McNamara — din care reiese că fostul președinte Johnson hotărîse încă din septembrie 1964 bombardarea R.D. Vietnam, dar din motive de tactică electorală a decis ca operația să fie declanșată în februarie 1965 — a constituit nu numai o «lovitură de presă», stîrnind senzație în egală măsură în rîndurile oamenilor politici și ale cercurilor largi ale opiniei publice americane. Hotărîrea unui judecător federal, la cererea guvernului, de a interzice temporar, pînă la luarea unei hotărîri definitive cu privire la continuarea publicării respectivelor documente (în facsimil este reprodusă prima pagină a ziarului anun-

țînd aceasta), ca și ancheta întreprinsă de F.B.I. pentru a descoperi modul în care ar fi putut deveni accesibil unul din cele 15 exemplare secrete, n-au făcut decît să toarne gaz peste foc. Unul dintre senatorii care au cerut imediat audieri publice în Congres asupra studiului secret al Pentagonului privind intervenția armată a S.U.A. în Vietnam a arătat că aceste audieri trebuie să fie concentrate asupra conținutului dezvăluirilor și nu asupra modalităților în care au fost ele obținute.

iran - 2500

Festivitățile prilejuite de cea de-a 2 500-a aniversare a creării statului iranian, care urmează să aibă loc în octombrie la Persepolis, au drept emblemă acest sigiliu al lui Cyrus, păstrat la British Museum.

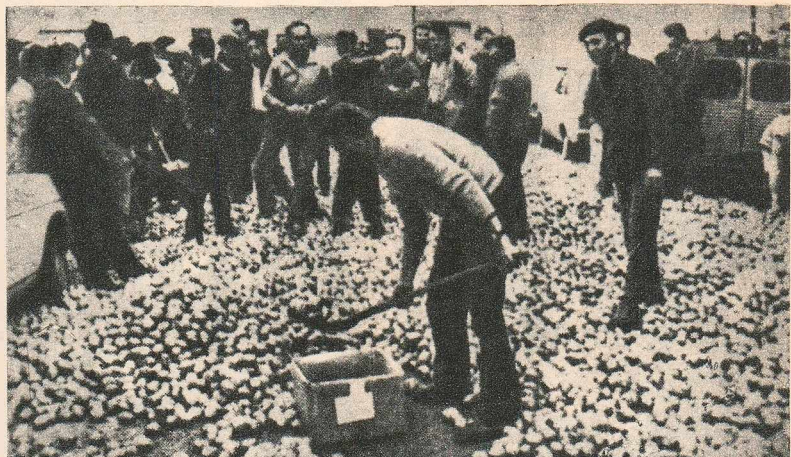

protest cu măgarușul...

Un domn elegant, călare pe un măgaruș, poate fi văzut zilele acestea parcurgînd ostentativ arterele principale ale marelui oraș vest-german Köln. Este Otto Berrisch, proprietarul unei firme de asigurări, care și-a propus să protesteze în această manieră împotriva dificultăților pe care le întîmpină zilnic în căutarea unui loc de parcare pentru automobilul său. «În fiecare zi pierdem cel puțin două ore ca să ne parcăm mașinile, ca să nu mai vorbim de taxele de parcaj mereu în creștere» — a declarat indignat omul de afaceri vest-german. El a decis ca atare să circule călare pe măgarul «Hella». I se pare mai agreabil și, în orice caz, mai lesne de... parcat.

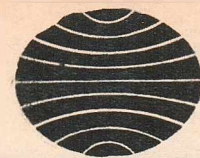
...cu balonul...

Nu mai puțin original decît domnul din Köln cu măgarușul, mister E. Craven Hodgson din Cumberland (Anglia) preferă să-și manifeste nemulțumirea față de fenomenul din ce în ce mai îngrijorător al inflației, agițînd un balon. Iată-l la Londra bătînd la poarta reședinței ministrului de finanțe pentru a-și exprima protestul printr-un balon umflat la maximum, ca simbol al creșterii excesive a prețurilor.

... și cu covorul de...cartofi

Altă formă de protest. Cultivatorii din împrejurimile orașului La Rochelle, din vestul Franței, au așternut în fața prefecturii locale un covor de... cartofi — 120 chintale de cartofi noi, pentru a arăta cât de mult îi dezavantajează politica prețurilor în menținerea integrării comunitare (C.E.E.). Ei cer intervenția autorităților împotriva faptului că prețul de achiziție al cartofilor pe care îi produc ei nu reprezintă decît 25% din prețul cu care aceștia sînt vînduți pe piață. Și nu e decît unul din necazuri.

manhattan – greva podurilor

◀ Grevă-surpriză a salariaților municipali din New York, care se ocupă de manevrarea podurilor, a provocat — afirmă ziarele — o adevărată paralizie a circulației, cele mai monstruoase ambuteiaje din istoria Manhattanului. 27 dintre cele 29 de poduri care leagă insula de restul metropolei au rămas ridicate, permițând trecerea vapoarelor, dar nu și a automobilelor. Municipalitatea New Yorkului a fost nevoită să recurgă la serviciile unor ingineri militari pentru reșterea podurilor în poziție orizontală. Operație care — după o noapte de trudă — nu s-a soldat totuși cu succes total. Grevă minutorilor de poduri a fost urmată de acțiuni asemănătoare ale altor salariați municipali: cei de la instalațiile de purificare a apei, de incinerare a gunoaielor etc. Greviștii revendică revizuirea legislației pensiilor.

în numele șomerilor virtuali

La intrarea în binecunoscuta clădire din Downing Street 10 — reședința șefului guvernului britanic — o delegație poate așteptată, dar în orice caz nu cu prea multă plăcere. Cum să explici reprezentanților celor 30 000 muncitori de la șantierele navale scoțiene «Upper Clyde Shipbuilders», din apropiere de Glasgow, amenințați cu șomajul datorită hotărârii autorităților de a înceta subvenționarea șantiere-

uneori, hoții sînt prinși...

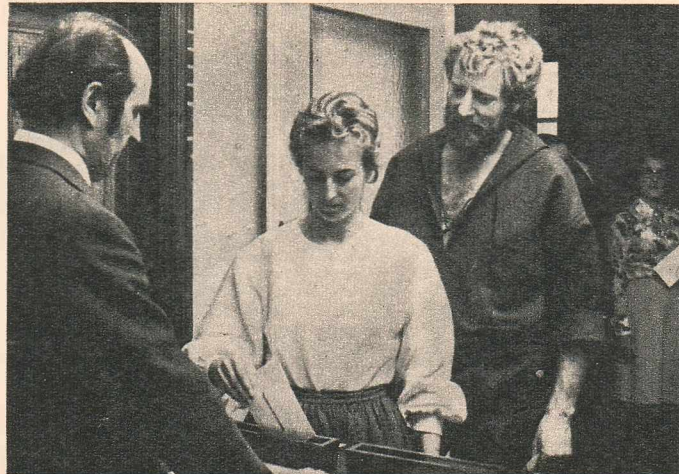
Firele anchetei au condus în Elveția. S-a aflat că tripticul pictat în 1477 de Bartolomeo Vivarini (în fotografie) — podoaba cea mai de preț a bisericii San Bernardino din Morano Calabro, evaluat la un miliard de lire — a fost furat «la comanda» unui colecționar de artă elvețian, pe cît de bogat pe atît de lipsit de scrupule. Paza s-a întărit la frontiera italo-elvețiană și hoții au fost prinși. Furturile și contrabanda de opere de artă continuă să rămînă însă una din plăgile care îndurerează, acum ca și altădată, Italia.

lor, că nu există fonduri pentru aceasta, în timp ce — cum sublinia în Parlament purtătorul de cuvînt laburist Anthony Wedgwood Benn — guvernul conservator este dispus să plătească sute de milioane de lire sterline ca preț al aderării Angliei la Piața comună?

dublă premieră elvețiană

Soțul își privește soția în timp ce aceasta introduce în urnă un buletin de vot. Faptul n-ar avea nimic deosebit și, ca atare, n-ar merita să fie consemnat, dacă nu s-ar petrece în Elveția, unde femeile își exercită pentru prima oară dreptul — obținut în luna februarie — de a-și exprima, prin vot, părerea asupra problemelor de interes federal. Circa 1 850 000 femei s-au prezentat așadar — repetăm, pentru prima oară — în fața urnelor. Amendamentul constituțional votat cu acest prilej constituie la rândul lui o noutate: prin adoptarea lui, protecția mediului inconjurător, măsurile împotriva poluării și a zgomotului capătă pentru prima oară într-o țară vest-europeană putere de lege, de obligație guvernamentală.

ciocniri sîngeroase la ciudad de mexico

Incidentele provocate de atacarea cu focuri de armă de către membrii organizației paramilitare de extremă dreaptă «Falcons» (Șoimii) a unei demonstrații studențești, soldată cu uciderea a 11 persoane și rănirea altor cîteva zeci, au avut drept consecință și demisiile primarului și șefului poliției din capitala mexicană. Aceasta, cum se arată în comunicatul oficial, pentru a se facilita ancheta ordonată de președintele Luis Echeverria, care într-o conferință de presă a calificat pe autorii incidentelor drept «mercenari aflați în legătură cu o anumită autoritate subordonată».

Agenda

Comedia lui Aurel Baranga «Fii cuminte, Cristofor!» își continuă seria succeselor peste hotare. După ce Radio France-Culture a transmis versiunea radiofonică a comediei — cunoscutul actor francez CLAUDE RICH interpretînd rolul principal — postul de radio din Martinica a retransmis spectacolul. Recent, rețeaua de radioteleviziune canadiană a inclus, de asemenea, în programele ei comedia de mare succes a lui Aurel Baranga.

Observatorii politici remarcă în ultima vreme o prezentă mai activă a Arabiei Saudite în dezbaterile problemelor legate de situația din Orientul Apropiat și interesele petroliere din această zonă. Vizita făcută la Washington de REGELE FEISAL și luările de poziție mai nuanțate ale reprezentanților săi lasă să se întrevadă tendința de a aborda unele probleme majore în raport direct cu interesele Arabiei Saudite, evitîndu-se cu grijă angajamente care ar limita libertatea de mișcare în acest sens.

KYOICHI ITOH, vicepreședintele concernului textil Toyobo, unul dintre cele mai importante din Japonia, declară — după ce a participat la Conferința internațională pentru fire și fibre sintetice de la München — că «intentionează să facă un turneu de vizite prietenilor săi textiliști italieni, francezi, vestgermani și englezi». Observatorii văd în aceste «vizite amicale» tatonări pentru găsirea unor noi debușee pe piața vest-europeană, care să compenseze pierderile suferite în «războiul textil» japoano-american.

După patru ani de detențiune în lagărul din insula Leros, MANOLIS GLEZOS, fost deputat al partidului E.D.A., a fost eliberat. Glezos, participant activ la mișcarea de rezistență antihitleristă din Grecia, a fost cel care, în 1941, a smuls steagul fascist de pe Acropole. Condamnat la moarte, în lipsă, de către hitleriști în 1943, este condamnat din nou, la aceeași pedeapsă, de un tribunal militar grec în 1948-1949. În urma protestelor opiniei publice, pedeapsa i se comută în închisoare pe viață, apoi pe zece ani. Înainte de internarea în lagărul Leros, mai suferă o pedeapsă cu închisoarea între anii 1958 și 1962.

A încetat din viață ARNOLDO MONDADORI, una dintre cele mai proeminente figuri ale activității editoriale din Italia. Născut în 1889, Mondadori și-a început activitatea cu o tipografie modestă care imprima revista socialistă «La Luce». În prezent, întreprinderile editoriale Mondadori tipăresc cărți într-un tiraj total de 32 milioane exemplare, 167 milioane reviste, 105 milioane broșuri pe an. Arnoldo Mondadori a creat colecții prestigioase, a făcut cunoscute în Italia, cu gust și discernământ, opere ale unor scriitori valoroși, italieni și străini.

Continuarea războiului din Vietnam poate avea consecințe fatale pentru actuala administrație republicană a S.U.A. La această concluzie au ajuns, se pare, majoritatea liderilor democrați și republicani, care participă la campania pentru alegerile prezidențiale din 1972. Cei mai mulți dintre ei consideră că o continuare a acestui război inutil, costisitor și compromișător pentru S.U.A., va influența decisiv cursa pentru Casa Albă. Senatorul democrat HUBERT HUMPHREY, candidat potențial la fotoliul prezidențial, a declarat că dacă președintele Nixon nu va pune capăt războiului din Vietnam el nu va putea câștiga alegerile «chiar dacă noi nu am face absolut nimic».

mini-pistol și maxi-profit

Ca și cum actele de piraterie aeriană n-ar fi fost destul de numeroase și așa, fabricanții de armament se grăbesc acum să contribuie la stimularea și «perfecționarea» lor pentru obținerea cu orice preț a unor noi și substanțiale profituri. Recent, companiile aeriene britanice au denunțat pericolul lansării pe piața londoneză a mini-pistolului «Xythes Automatic», în jurul căruia firmele interesate au și lansat o campanie publicitară. Este vorba de o armă automată minusculă (3-4 cm) care poate încăpea într-o cutie de chibrituri. Deși are asemenea dimensiuni, pistolul poate să ucidă un om aflat la 30 cm distanță, fără să perforzeze totuși pereții avionului aflat în aer.

Intrucît pistolul este fabricat din oțel anti-magnetic, depistarea lui de către vameși prezintă o mare dificultate. «Xythes Automatic» — care ar vrea să fie «arma perfectă» a răpitorilor de avioane — se află acum în raza de urmărire a organelor polițienești și vamele, în timp ce Asociația internațională pentru transporturi aeriene (IATA) caută să găsească un mijloc pentru a împiedica fabricarea și comercializarea ei.

În foto 1 — Mini-pistolul în comparație cu dimensiunile unei cutii de chibrituri.

Foto 2 — Pe aeroporturile occidentale, în cazul de față, la cel din Copenhaga, au apărut asemenea semne de interdicție. Intrarea în aeroport cu orice fel de armă este pedepsită de lege. Orice armă, oricît de bine ascunsă, poate fi detectată cu ajutorul unor aparate speciale.

cronica de trei secunde

GRATII ȘI PRĂJITURI

După cum s-a constatat, un om intrat în închisoare poate să ajungă la idei juste, poate să mai emită opinii inteligente, poate chiar să aibă dreptate în multe privințe. Sigur că e preferabil să-ți dezvolți inteligența în afara gratiilor, nu încapă îndoială că e mult mai bine să fii posesor de dreptate fără a avea cătușele la mâini și picioare — dar nu e mai puțin adevărat că și închisoarea te poate face ager la minte, pătrunzător, capabil să diferențiezi noțiunile — ceea ce, după unii, ar fi chiar definiția inteligenței. Cert este că nu deținuții, ci chiar gardienii (alți filozofi susțin că n-ar fi o diferență prea mare între unii și alții) închisorii din Durham (Anglia) s-au adresat bucătarului șef al «localului» cerîndu-i oficial să prepare prăjituri mai puțin tari pentru meniul locatarilor aflați acolo, desigur, pentru alte treburi decît mîncarea, dar totuși... Cu cîteva zile în urmă, unul dintre gardieni fusese internat la infermelie, rănit grav de o prăjitură aruncată cu furie în față de un deținut. Cum naiba o fi arătat acea prăjitură care poate răni un om, nu se știe, nici nu merită să știm, că nu de prăjituri ne arde nouă acum — ceea ce merită să reținem este că gardienii, oamenii ordinii, tot gîndind și disociind, și-au dat seama că sînt în situația de a apela în legitimă apărare la bucătar și cofetar, prăjiturile devenind periculoase. Iată cum viața devine pe zi ce trece tot mai interesantă, atît în închisori cît și «afară», deși sînt filozofi cu totul anacronici care mai susțin că doar printre gratii e interesant de trăit, că în închisoare se gîndește mai intens decît în libertate, dar n-avem timp să verificăm asemenea paradoxuri și un gînd subțire îmi zice că nici nu trebuie căutat cu îndărătnicie un asemenea timp.

REFLEXUL HENRY PALANQUE

A murit, în adîncul unui canal parizian, un curățător de canale — Henry Palanque, fie-i măcar numele respectat. Apele au crescut brusc, acolo, în pustia aceea împuțită, și l-au luat cu ele, aruncîndu-l peste o oră și jumătate la ieșirea din principalul canal colector, în rue de Petits-Hotels.

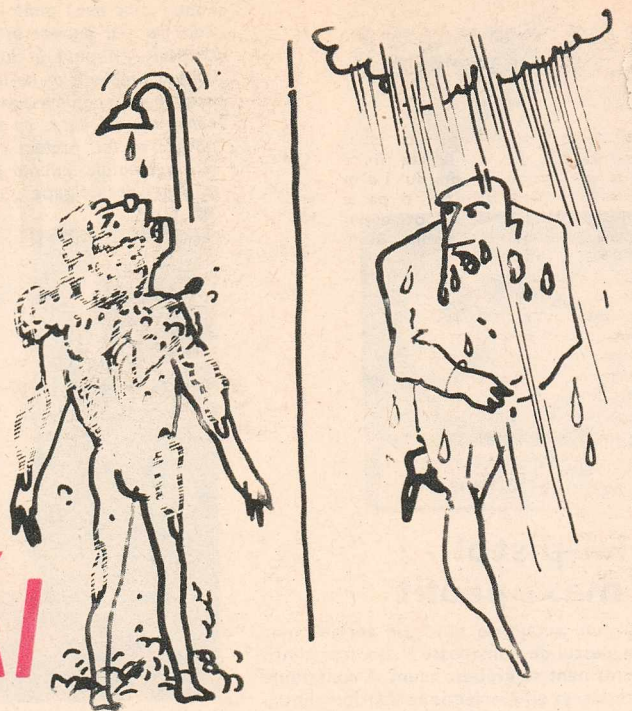
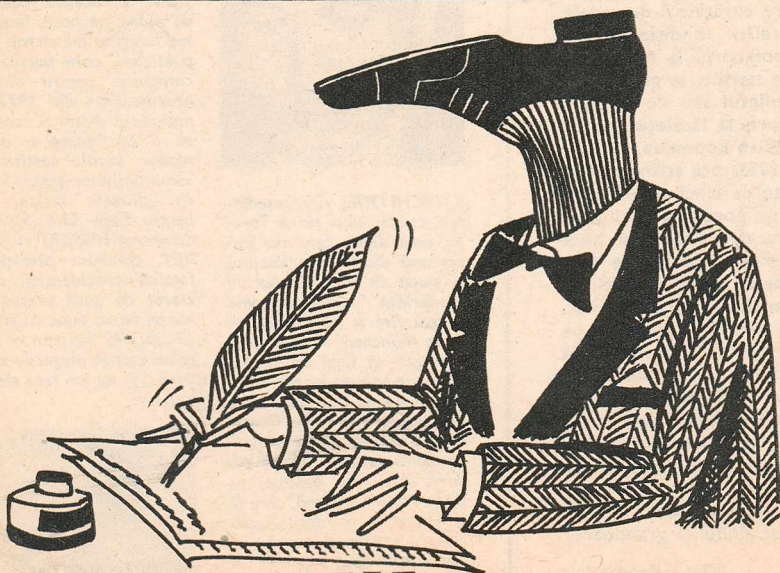
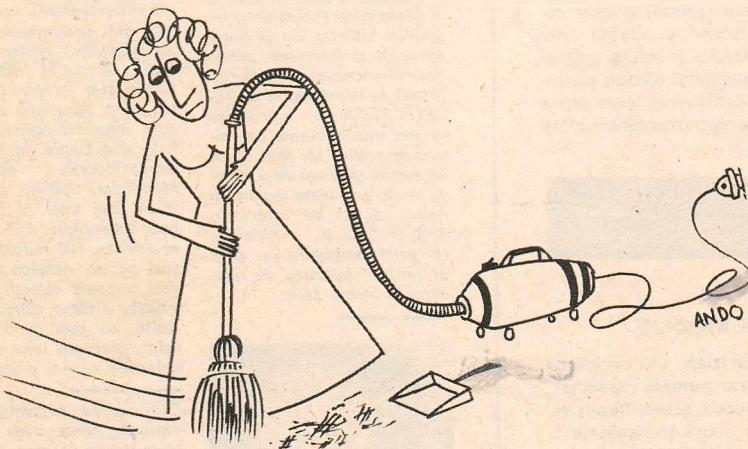
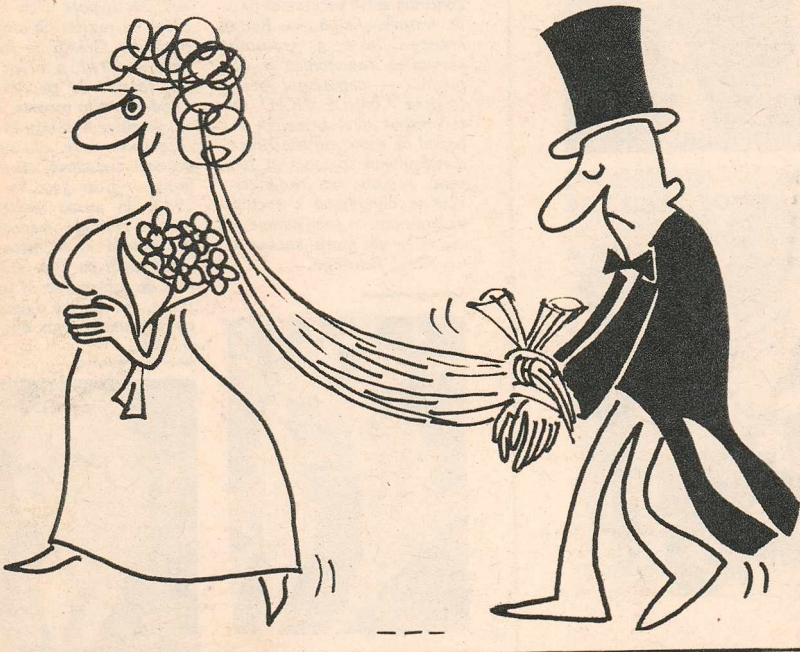
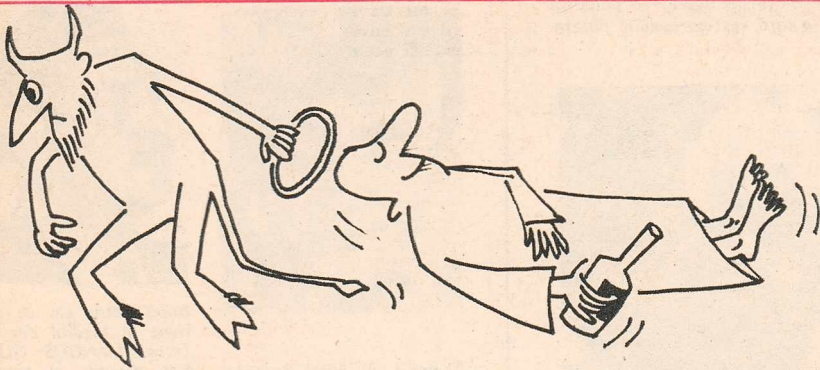
De cite ori aud sau citesc despre curățătorii de canale, mă gîndesc imediat — printr-un reflex condiționat — la Geo Bogza, la ai săi «Ani ai împotrîvirii», la necrologul închinat morții a doi curățătorii de latrine, la grandoarea și decadența castraveților, la pamfletul său de la postă unde tocurile erau legate în lanțuri, la făcălețe, la «de unde sinteți, mă?», «sîntem din Stelian Popescu», mă gîndesc la mine, la acel om tînăr din 1953 care știam pe din afară articolele strînse în acea carte de cinci sute și ceva de pagini, le știam pe din afară ca pe poezii nemuritoare, căci pentru mine nemuritoare erau, deși erau doar niște articole, dar abia mai tîrziu am aflat că articolele mor repede, abia mai tîrziu am descoperit că mă pregătisem zadarnic să fiu și eu curățător de canale — adică reporter, ziarist, pamfletar — mai tîrziu am pus și eu piciorul pe acea gură de rai numită ficțiune păstrînd însă integrală nostalgia după ziarile aruncate acolo, în guri de canal, melancolia după munca aceea subterestră printre zoaie și gunoaie; tîrziu de tot, de curînd, am aflat că însuși Bogza nu se mai recunoaște nici el ziarist, demonstrînd convingător incompatibilitatea dintre a fi poet și curățător de canale.

La moartea lui Henry Palanque — eu constat că încă mai salivez, ca un ciine pavlovian, cu gîndul la grandoarea și decadența castraveților.

Radu COSAȘU

UMOR

ANDO

BĂI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	F						A	D	A	M
2	U	D	A	T					P	
3	A			F					A	
4	A	R			U					S
5	T			M						T
6	A			A	R					A
7	M			T	A			L	I	T
8	A				P					I
9	M									U
10	O								N	N
11	S	A	R	A	T	A			O	I

ORIZONTAL:

1) Baia copilului — Legendarul promotor al nudismului. 2) Umezit — A uda. 3) Baie de aburi — Se agită în apă. 4) În mijlocul mării! — Băi pe verticală. 5) Din senin! — Se spală greu. 6) Popor asiatic — Murdărie înmuiată cu apă. 7) Ca peștele în apă (pl.) — Prima parte a litoralului! 8) La băile fierbinți — Se spală repede (pl.). 9) Începutul sezonului de băi — Baia comunală. 10) Bronzat perfect — Ștrand popular — Mult timp în ștrand! 11) Apa mării — leșite din baie.

baia. 2) Spălat cu apă exagerat de caldă — Duș fin. 3) Cu picioarele-n apă — Prepară... cele necesare băii. 4) Plin de apă — Se lasă în adânc. 5) Posibil și cu «Litoral». 6) Împreună la Costinești! — Par întors! — A spăla. 7) Se spală la baie — Băi recomandate. 8) Cap solitar ieșit dintr-o mare intrată în legendă — Nu e mare! 9) Camera cu baie etc. 10) Fondul băilor — Îl găsiți pe malul apei — Primele noțiuni (fig.). 11) Mîl nesfîrșit! — Mamaia sau Eforie (sing.).

VERTICAL:

1) Pregătește apa caldă — Pregătește

I. Gh. CARAIMAN

Dezlegarea jocului «PĂSĂRI», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) GAITA — CODALB. 2) ALBINAREL — EA. 3) LU — AUSEL — ABR. 4) ANI — AAS — PRAZ. 5) CANAR — TEU — DA. 6) TRAI — PETIPA. 7) I — RATE — ICA — P. 8) OGI — ILA — AULA. 9) NOTARITA — NES. 10) RAR — CUIB — HA. 11) AK — ARA — SITAR. 12) CIOCANITOARE.

FLACĂRA-ALBUM

Ca și Michèle Morgan, DANIELE DARRIEUX rezistă confruntării cu timpul, spre bucuria celor care i-au prețuit totdeauna aleasa ei spiritualitate.

